

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 24 april 2026, nr. 2026-0000192640, houdende wijziging van de Omgevingsregeling in verband met de eerste tranche van de implementatie van de Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) [KetenID WGK026749]

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet en artikel 6.5a van het Besluit bouwwerken leefomgeving;

Besluit:

ARTIKEL I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.11 (vaststellen energielabel voor woningen en woongebouwen)

1. De energieprestatie van een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt opgenomen en geregistreerd door een energieadviseur werkzaam voor een NL-EPBD-certificaathouder volgens BRL 9500-W.
2. Het bij de bepaling van de energieprestatie gebruikte rekenprogramma is geattesteerd volgens BRL 9501.
3. Na registratie van de energieprestatie door de energieadviseur bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wordt het energielabel voor die woonfunctie, dat woongebouw of die logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw vastgesteld en afgegeven door de Minister van ~~Binnenlandse Zaken~~ Volkshuisvesting en Koninkrijksrelaties Ruimtelijke Ordening.
4. Het primair fossiel energiegebruik van de woonfunctie, het woongebouw of die logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt met behulp van de als bijlage IX opgenomen tabel omgezet in een letter of lettercombinatie. Bij de berekening van het primair fossiel energiegebruik van een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt, als energiemaatregelen op gebiedsniveau van toepassing zijn, gerekend met forfaitaire waarden voor deze maatregelen.
5. Voor een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw, waarvoor de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend na 29 mei 2026, kan op het energielabel naast de letter of lettercombinatie, bedoeld in het vierde lid, de aanduiding A0 worden toegevoegd, als:
 - a. de energiebehoefte een waarde heeft van ten hoogste de in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde;
 - b. het primair fossiel energiegebruik een waarde heeft van ten hoogste de waarde opgenomen in de in bijlage IXa opgenomen tabel;
 - c. het aandeel hernieuwbare energie een waarde heeft van ten minste de in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde; en
 - d. ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen wordt veroorzaakt.

B

*Dit document bevat
verschilmarkering t.o.v.
eerdere regelingtekst.*

*Tekst en afbeeldingen die
worden toegevoegd zijn
onderstreept en groen
gemarkeerd, of van een
groen kader voorzien.*

*Tekst en afbeeldingen die
worden verwijderd zijn
doorgestreept en rood
gemarkeerd, of van een rood
kader voorzien.*

Artikel 5.12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.12 (vaststellen energielabel voor utiliteitsgebouwen)

1. De energieprestatie van een gebruiksfunctie of gebouw, niet zijnde een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw, wordt opgenomen en geregistreerd door een energieadviseur werkzaam voor een NL-EPBD-certificaathouder volgens BRL 9500-U.
2. Het bij de bepaling van de energieprestatie gebruikte rekenprogramma is geattesteerd volgens BRL 9501.
3. Na registratie van de energieprestatie door de energieadviseur bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wordt het energielabel voor dat utiliteitsgebouw vastgesteld en afgegeven door de Minister van ~~Binnenlandse Zaken~~ Volkshuisvesting en ~~Koninkrijksrelaties~~ Ruimtelijke Ordening.
4. Het primair fossiel energiegebruik van het utiliteitsgebouw wordt met behulp van de als bijlage X opgenomen tabel omgezet in een letter of lettercombinatie. Bij de berekening van het primair fossiel energiegebruik van het utiliteitsgebouw wordt, als energiemaatregelen op gebiedsniveau van toepassing zijn, gerekend met kwaliteitsverklaringen voor deze maatregelen.
5. Voor een utiliteitsgebouw waarvoor de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend na 29 mei 2026, kan op het energielabel naast de letter of lettercombinatie, bedoeld in het vierde lid, de aanduiding A0 worden toegevoegd, als:
 - a. de energiebehoefte een waarde heeft van ten hoogste de in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde;
 - b. het primair fossiel energiegebruik een waarde heeft van ten hoogste de waarde opgenomen in de in bijlage Xa opgenomen tabel;
 - c. het aandeel hernieuwbare energie een waarde heeft van ten minste de in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde; en
 - d. ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen wordt veroorzaakt.

C

Na artikel 5.13 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 5.13a (verplichte elementen energielabel)

1. Het energielabel, bedoeld in artikel 5.11, derde lid, en artikel 5.12, derde lid, bevat:
 - a. de energielabelklasse;
 - b. het berekende jaarlijkse primair fossiel energiegebruik in kWh/(m².jaar);
 - c. het aandeel hernieuwbare energie;
 - d. de operationele broeikasgasemissies in kgCO₂/(m².jaar), wanneer beschikbaar;
 - e. de feitelijke en potentiële bijdrage aan de opwarming van de aarde gedurende de gehele levenscyclus van het gebouw, wanneer beschikbaar;
 - f. het berekende jaarlijkse finale energiegebruik in kWh/(m².jaar);
 - g. het berekende jaarlijkse primaire en finale energiegebruik in kWh;
 - h. de productie van hernieuwbare energie in kWh;
 - i. de belangrijkste energiedrager en het belangrijkste type hernieuwbare energiebron;
 - j. de berekende jaarlijkse energiebehoefte in kWh/(m².jaar);
 - k. de vermelding of het gebouw in staat is te reageren op externe signalen en het energiegebruik aan te passen;
 - l. de vermelding of het verwarmingsdistributiesysteem in het gebouw ontworpen is om te functioneren bij lage temperaturen of efficiëntere temperatuurniveaus; en
 - m. de contactgegevens van het Energiehuis voor advies over renovatie.
2. De elementen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met e, staan op de voorpagina van het energielabel.

Artikel 5.13b (verplichte elementen energielabel)

1. De aanbevelingen, bedoeld in artikel 6.29, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, hebben betrekking op maatregelen die uitgevoerd kunnen worden:
 - a. in samenhang met een ingrijpende renovatie van de bouwschil of een of meer technische bouwsystemen; en
 - b. voor individuele onderdelen van dat gebouw of gedeelte daarvan zonder dat sprake is van een ingrijpende renovatie.
2. De aanbevelingen bevatten in ieder geval:
 - a. een beoordeling of de systemen voor verwarming, ventilatie, airconditioning en warmwater voor huishoudelijke doeleinden zodanig kunnen worden aangepast dat zij werken bij efficiëntere temperatuurinstellingen; en
 - b. een beoordeling van de resterende levensduur van de verwarmingssystemen of airconditioningsystemen en, in voorkomend geval, vermelding van mogelijke alternatieven voor vervanging.
3. De aanbevelingen houden rekening met locatiegebonden omstandigheden en bouwtechnische belemmeringen en bieden een raming voor de gebouwgebonden energiebesparingen en de vermindering van de operationele broeikasgasemissies.

D

Artikel 5.14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.14 (registratie energielabel)

1. De Minister van ~~Binnenlandse Zaken~~ Volkshuisvesting en Koninkrijksrelaties ~~Ruimtelijke Orde-~~ ning kan registreren:
 - a. gegevens over voor welke gebouwen de energieprestatie is geregistreerd, waaronder adresgegevens, identificerend objectnummer van het pand of verblijfsobject als bedoeld in artikel 19 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen en de opleverstatus van het gebouw;
 - b. kenmerken van de registratie van de energieprestatie bedoeld in artikel ~~5.45.11~~, eerste en tweede lid, en artikel 5.12, eerste en tweede lid, waaronder de aanduiding van het soort opname van de energieprestatie, de opnamedatum van de energieprestatie en gegevens over de energieadviseur, de NL-EPBD-certificaathouder en de geattesteerde software;
 - c. de registratiedatum van de energieprestatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het unieke registratienummer van het energielabel; en
 - d. de gegevens, bedoeld in artikel 5.13, op basis waarvan het energielabel is vastgesteld.
2. De minister beheert de registratie.
3. De registratie heeft tot doel het toezicht op de naleving en handhaving van de voorschriften op het gebied van energielabels te kunnen waarborgen en de verstrekking van de gegevens aan de instellingen en organisaties, bedoeld in het vijfde lid, mogelijk te maken voor zover de gegevens noodzakelijk zijn in verband met hun werkzaamheden als bedoeld in het vijfde lid.
4. De minister is verwerkingsverantwoordelijke voor de registratie.
5. De minister kan het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, verstrekken aan:
 - a. certificatie-instellingen, voor zover ~~de het energielabel en die~~ gegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van hun taak zoals omschreven in BRL 9500-W en BRL 9500-U;
 - b. het centraal bureau voor de statistiek, voor zover ~~de het energielabel en die~~ gegevens noodzakelijk zijn voor het van overheidswege uitvoeren van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap; en
 - c. andere onderzoeksinstellingen en -organisaties, voor zover ~~de het energielabel en die~~ gegevens gebruikt worden voor wetenschappelijke, statistische of historische doeleinden en de persoonlijke levenssfeer niet onevenredig geschaad wordt.
6. ~~De minister kan het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, verstrekken aan de eigenaar van het gebouw waarvoor het energielabel is afgegeven en aan de persoon die in de basisregistratie personen op het woonadres van dat gebouw staat ingeschreven.~~

De minister verstrekt het energielabel, de gegevens, bedoeld in het eerste lid, en de uitvoerfile van het rekenprogramma, bedoeld in paragraaf 4.3.6 van BRL 9500-W en paragraaf 4.2.6 van BRL 9500-U, aan de eigenaar van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven.

7. De gegevens in de registratie worden ten hoogste vijftien jaar bewaard, minister verstrekt het energielabel en de gegevens, gerekend vanaf de opnamedatum van de energieprestatie voor een energielabel, bedoeld in het eerste lid, aan:
 - a. de persoon die in de basisregistratie personen op het woonadres van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, staat ingeschreven; en
 - b. de energieadviseur, bedoeld in de artikelen 5.11, eerste lid, en 5.12, eerste lid, voor het gebouw of gedeelte daarvan waarvan hij de energieprestatie heeft geregistreerd.
8. De gegevens in de registratie worden ten hoogste vijftien jaar bewaard, gerekend vanaf de opnamedatum van de energieprestatie voor een energielabel.

E

Artikel 5.15 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.15 (zichtbaar ophangen energielabel)

Bij de toepassing van artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt ten minste een weergave van de numerieke energieprestatie-indicator van het primair fossiel energiegebruik in kWh/(m².jaar) en de in een letter of lettercombinatie uitgedrukte weergave van dat energiegebruik opgehangen op een voor het publiek duidelijk zichtbare plaats in het gebouw.

F

Paragraaf 5.1.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

§ 5.1.3 Airconditioningsystemen en verwarmingssystemen [Vervallen]

§ 5.1.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.17 (toepassingsbereik)

De regels in deze paragraaf zijn van toepassing op de keuring van airconditioningsystemen, bedoeld in paragraaf 6.5.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en verwarmingssystemen, bedoeld in paragraaf 6.5.4, van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

§ 5.1.3.2 Keuring van airconditioningsystemen

Artikel 5.18 (keuring airconditioningsystemen)

1. De keuring van een airconditioningsysteem of gecombineerd airconditioning- en ventilatiesysteem met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW, wordt verricht door deskundigen met een diploma EPBD A-airconditioningsystemen en een diploma EPBD-B-airconditioningsystemen.
2. De keuring wordt gedaan volgens de inspectiemethodiek zoals opgenomen in bijlage XI.
3. Het keuringsverslag van een in het eerste lid bedoelde keuring wordt opgesteld door een deskundige met het diploma EPBD-B-airconditioningsystemen.
4. De deskundige:
 - a. registreert de datum van de keuring van het systeem in het bij het systeem behorende logboek;
 - b. verstrekt het keuringsverslag binnen vier weken na de keuring aan de opdrachtgever; en
 - c. meldt de keuring binnen vier weken nadat deze is verricht af bij een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen instantie.
5. De deskundige en de opdrachtgever bewaren het keuringsverslag ten minste vijf jaar.

Artikel 5.18a (keuring gecombineerde verwarmings- en airconditioningsystemen)

1. Een technisch bouwsysteem dat zowel ruimteverwarming als ruimtekoeling verzorgt en waarbij de warmtegenerator nuttige warmte genereert door het opvangen van warmte uit de lucht, ventilatie van afvoerlucht of een water- of aardwarmtebron met een warmtepomp wordt alleen gekeurd volgens artikel 6.37 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
2. Een technisch bouwsysteem met een ventilatiesysteem gecombineerd met zowel een verwarmingssysteem als een airconditioningsysteem wordt alleen gekeurd volgens artikel 6.37 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
3. Een ventilatiesysteem als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt alleen gekeurd als dit het primaire afgiftesysteem is voor ruimteverwarming of ruimtekoeling.

§ 5.1.3.3 Eisen vakbekwaamheid keuring airconditioningsystemen

Artikel 5.19 (exameninstelling airconditioningsysteemdeskundige)

1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wijst de instellingen aan die zijn belast met:
 - a. het afnemen van het examen airconditioningsysteemdeskundige;
 - b. het afnemen van het herexamen; en
 - c. het afnemen van het bijscholingsexamen.
2. Een exameninstelling voor airconditioningsysteemdeskundigen:
 - a. bezit rechtspersoonlijkheid;
 - b. heeft een vestiging in Nederland;
 - c. beschikt over voldoende deskundigheid om examens op te stellen en af te nemen;
 - d. beschikt over een kwaliteitssysteem dat op schrift is gesteld; en
 - e. beschikt over faciliteiten om examens af te nemen.
3. De minister kan een adviescommissie instellen die adviseert over de beoordeling van de deskundigheid, bedoeld in het tweede lid, onder c.
4. De adviescommissie bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden.
5. De minister kan aan de aanwijzing voorschriften verbinden.
6. De minister kan de aanwijzing intrekken als een exameninstelling niet voldoet aan de in het tweede lid bedoelde eisen of de aan de aanwijzing verbonden voorschriften.

Artikel 5.20 (examenreglement airconditioningsysteemdeskundige)

1. Een exameninstelling voor airconditioningsysteemdeskundige stelt een examenreglement en een huishoudelijk reglement vast.
2. Een exameninstelling treft doeltreffende maatregelen om fraude bij het examen te voorkomen.
3. Een exameninstelling verstrekt op verzoek aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties alle inlichtingen die hij voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. De minister kan inzage vorderen van alle zakelijke gegevens en bescheiden die hij voor de vervulling van zijn taak nodig heeft.
4. Als een exameninstelling niet voldoet aan een of meer van haar verplichtingen, bericht zij dit onverwijld schriftelijk aan de minister.

Artikel 5.21 (examen airconditioningsysteemdeskundige)

1. Het examen airconditioningsysteemdeskundige bestaat uit theorie-toetsen en praktijktoetsen als bedoeld in bijlage XII.
2. De exameninstelling bericht de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties binnen drie weken welke deelnemers het examen met goed gevolg hebben afgelegd.

3. Na ontvangst van het bericht geeft de minister het diploma EPBD A-airconditioningsystemen of het diploma EPBD B-airconditioningsystemen af aan de deelnemers.
4. De exameninstelling registreert de uitslagen van de afgelegde examens.

Artikel 5.22 (herexamen airconditioningsysteemdeskundige)

1. Als een deelnemer bij een of meer onderdelen van het examen airconditioningsysteemdeskundige in onvoldoende mate voldoet aan de in bijlage XII opgenomen eisen, wordt de deelnemer een keer in de gelegenheid gesteld een herexamen te doen voor dat onderdeel of die onderdelen.
2. Het herexamen vindt plaats binnen zes maanden nadat de deelnemer van de uitslag van het afgelegde examen op de hoogte is gesteld.
3. De artikelen 5.20, tweede lid, en 5.21 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.23 (diploma airconditioningsysteemdeskundige)

1. Een diploma voor airconditioningsysteemdeskundige vermeldt ten minste:
 - a. de volledige naam, geboortedatum en geboorteplaats van de houder van het diploma;
 - b. de datum van afgifte en de ondertekening door de minister; en
 - c. de geldigheidsduur.
2. Een diploma is vijf jaar geldig.

Artikel 5.24 (registratie diploma airconditioningsysteemdeskundige)

1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties registreert:
 - a. aan welke personen een diploma EPBD A-airconditioningsystemen of een diploma EPBD B-airconditioningsystemen is afgegeven;
 - b. de datum van afgifte van het diploma; en
 - c. de geldigheidsduur van het diploma.
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beheert de registratie.
3. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verwerkingsverantwoordelijke voor de registratie.
4. De gegevens uit de registratie worden door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beschikbaar gesteld op www.rvo.nl.
5. De gegevens in de registratie worden zeven jaar bewaard.

Artikel 5.25 (bijscholingsexamen airconditioningsystemen)

1. Een airconditioningsysteemdeskundige kan een bijscholingsexamen afleggen tot uiterlijk twee jaar nadat de geldigheidsduur van het diploma is verstreken.
2. De artikelen 5.20, tweede lid, 5.21 en 5.22 zijn van overeenkomstige toepassing, waarbij in plaats van examen wordt gelezen: bijscholingsexamen.
3. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verlengt de geldigheidsduur van een diploma met vijf jaar als een airconditioningsysteemdeskundige voldoet aan de in bijlage XIII opgenomen eisen zoals blijkt uit een bijscholingsexamen.
4. De minister geeft een getuigschrift af van de verlenging, bedoeld in het derde lid.
5. Het eerste en derde lid en de artikelen 5.23 en 5.24 zijn van overeenkomstige toepassing, waarbij in plaats van diploma wordt gelezen: getuigschrift.

§ 5.1.3.4 Keuring verwarmingssysteem

Artikel 5.27 (keuringsverslag en afmelding)

1. Het verslag van de keuring van een verwarmingssysteem, bedoeld in artikel 6.42 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, wordt ten minste zes jaar bewaard.
2. Degene die de keuring verricht, meldt deze binnen vier weken na het verrichten ervan af bij een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen instantie.

G

Na paragraaf 5.1.6 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.1.7 Systeem voor gebouwautomatisering en -controle

Artikel 5.32c (toepassingsbereik)

De regels in deze paragraaf zijn van toepassing op:

- a. een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in paragraaf 3.7.12 en paragraaf 4.4.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; en
- b. een systeem voor ondersteuning energiegebruik technische bouwsystemen als bedoeld in paragraaf 4.4.5 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.32d (systeem voor gebouwautomatisering en -controle bestaande bouw anders dan een woonfunctie)

1. Een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in artikel 3.146 van het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoet ten minste aan de volgende eisen:
 - a. de functies, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoen aan klasse C, met uitzondering van functie 7.4 en de situaties, bedoeld in het tweede lid; en
 - b. functie 7.4, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoet aan klasse B.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, geldt voor de volgende situaties dat:
 - a. als bestaande zonwering niet automatisch bedienbaar is, functie 6, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoet aan klasse D; en
 - b. als geen luchtkleppen per ruimte aanwezig zijn, voor functie 4.1, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, tijdsturing op de centrale ventilatie-unit toegepast mag worden.
3. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing als vanwege de veiligheid of gezondheid van personen een functie, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, continu beschikbaar moet zijn.

Artikel 5.32e (systeem voor gebouwautomatisering en -controle nieuwbouw anders dan een woonfunctie)

Een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in de artikelen 4.160d en 5.21g van het Besluit bouwwerken leefomgeving, voldoet ten minste aan de volgende eisen:

- a. de functies, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoen aan klasse B, met uitzondering van functie 7.4; en
- b. functie 7.4, bedoeld in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoet aan klasse A.

Artikel 5.32f (systeem voor ondersteuning energiegebruik technische bouwsystemen nieuwbouw woonfunctie)

1. Een systeem voor ondersteuning energiegebruik technische bouwsystemen als bedoeld in de artikelen 4.160g en 5.21h van het Besluit bouwwerken leefomgeving, heeft ten minste een energiemeter die gegevens registreert over:
 - a. de elektriciteit die geleverd wordt vanuit het distributiesysteem voor elektriciteit naar de woonfunctie; en
 - b. voor zover van toepassing:
 - 1°. de elektriciteit die geleverd wordt vanuit de woonfunctie naar het distributiesysteem voor elektriciteit;
 - 2°. de elektriciteit die opgewekt wordt door een technisch bouwsysteem binnen de woonfunctie of op het bouwwerkperceel;
 - 3°. het gasverbruik door een technisch bouwsysteem binnen de woonfunctie; en

- 4°. het verbruik van aan de woonfunctie geleverde warmte.
2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, onder 1° tot en met 3°, worden op de energiemeter weergegeven als actuele waarden en als periodieke waarden op minimaal dag-, maand- en jaarbasis.
 3. Als de energiemeter voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, gebruik maakt van een extern aangesloten elektronisch beeldscherm of een dongel:
 - a. is de energiemeter voorzien van een poortconnector die voldoet aan de eisen opgenomen in paragraaf 5.1 van de P1 Companion Standard; en
 - b. heeft het elektronisch beeldscherm of de dongel ten minste twee poort connectoren.
 4. Een systeem voor ondersteuning energieverbruik technische bouwsystemen als bedoeld in artikel 4.160g van het Besluit bouwwerken leefomgeving heeft, in aanvulling op het eerste lid, leidingdoorvoeren tussen de meterkast van de woonfunctie en de opstelplaatsen van technische bouwsystemen.

H

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE II BIJ ARTIKEL 1.4 VAN DEZE REGELING (UITGAVEN EN VERWIJZINGEN)

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
AERIUS Calculator	AERIUS Rekeninstrument voor de leefomgeving	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 van deze regeling
AERIUS Monitor	AERIUS Monitor	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
AERIUS Register	AERIUS Register	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en afdeling 3.7 van deze regeling
Algemene BeoordelingsMethodiek	Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM), methode ter bepaling van de benodigde saneringsinspanning bij lozingen op basis van stoffeigenschappen	2016	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
API 1004	Bottom Loading and Vapor Recovery for MC-306 & DOT-406 Tank Motor Vehicles	01-01-2003	American Petroleum Institute (www.api.org)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 2000	Accreditatieschema Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 3000	Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, grondwater- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 6700	Accreditatieschema Inspectie bodembeschermende voorzieningen	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
AS SIKB 6800	Accreditatieschema Controle en keuring tank(opslag)installaties	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BBT-document emissiearm aanwenden	BBT-document emissiearm aanwenden	Versie 1.0, mei 2020	Rijkswaterstaat www.iplo.nl	Hoofdstuk 4 Bal
Beoordelingsrichtlijn-omgevingsDNA-methode	Beoordelingsrichtlijn InsulaCertificatie Insula Certificatie-200 uitgebreidsporenonderzoek middels E-DNA	28 februari 2025	(www.insula-certificatie.nl)	Hoofdstuk 4 vandeze van deze regeling
Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Versie 2.0, 19 februari 2025	Stichting Nationale Milieudatabase (www.milieudatabase.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl en hoofdstuk 5 van deze regeling
Blauwalgenprotocol	Blauwalgenprotocol 2012, zoals vastgesteld door het Nationaal Water Overleg	2012	Rijkswaterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 10 Bkl
Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Versie 2020-01, april 2020	Rijkswaterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
BRL 9313	Beoordelingsrichtlijn Zand uit dynamische wingebieden	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
		bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
BRL 9321	Beoordelingsrichtlijn Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industriegrond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9335	Beoordelingsrichtlijn Grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9500-U	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van utiliteitsgebouwen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
BRL 9500-W	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van woningen en woongebouwen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
BRL 9501	Beoordelingsrichtlijn Methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen en de energetische en financiële gevolgen van energiebesparingsmaatregelen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstukken 5 en 7 van deze regeling
BRL-K519	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afdichtingsfolie van weekgemaakt polyvinylchloride (PVC-P), met of zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K537	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Verwerken van Kunststoffolie	01-01-2010	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K538	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afdichtingsfolie van hoge dichtheid polyethen zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K546	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afdichtingsfolie van lage dichtheid polyethen, met of zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K779	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Inwendige bekleding op stalen tanks voor brandbare vloeistoffen	15-07-2010, met wijzigingsblad van 15-03-2015	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K790	Beoordelingsrichtlijn K790, Appliceren van bekledingen op stalen opslagtanks of stalen leidingen	Versie 03	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K902	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksanering HBO/diesel	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K904	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksaneringen, KIWA Nederland B.V.	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K1149	Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO procescertificaat voor verwerken van kunststof folie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL KvINL 6000-21/00	BRL 6000 Deel 21, Ontwerpen en installeren van energiecentrales	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
	van bodemenergiesystemen en het beheren van bodemenergiesystemen Beoordelingsrichtlijn voor het KvNL procescertificaat voor 'ontwerpen, installeren en beheren van installaties'	bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
BRL SIKB 2000	Beoordelingsrichtlijn Veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 2100	Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 6000	Beoordelingsrichtlijn Milieukundige begeleiding van (water)bodemsaneringen, ingrepen in de waterbodem en nazorg	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7000	Beoordelingsrichtlijn Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7500	Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7700	Beoordelingsrichtlijn Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 7800	Beoordelingsrichtlijn voor Tankinstallaties (ontwerpen, installeren, modifieren, (her)classificeren, keuren en herstellen)	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 11000	Beoordelingsrichtlijn Ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud van het ondergrondse deel van installaties voor bodemenergie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CAP 764	Civil Aviation Authority Policy and Guidelines on Wind Turbines	Versie 6, 01-02-2016	Civil Aviation Authority (http://www.caa.co.uk)	Hoofdstuk 7 Bal
Carola	Computer Applicatie voor Risicoberekeningen aan Ondergrondse Leidingen met Aardgas	Versie 1.0.0	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging	CCV- inspectieschema Brandbeveiliging, Inspectie brandbeveiligingssysteem (VBB-BMI-OAI-RBI) op basis van afgeleide doelstellingen	2023	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 01-02-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 15-11-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Checklist Veilig onderhoud	Checklist veilig onderhoud op en aan gebouwen	2012	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	2004	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
CUR/PBV-Aanbeveling 51	CUR/PBV-Aanbeveling 51: Milieutechnische criteria voor bedrijfsriolering	Augustus 1997	Stichting CUR (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CUR/PBV-Aanbeveling 65	CUR/PBV-Aanbeveling 65: Ontwerp, aanleg en herstel van vloeistofdichte voorzieningen van beton	2005	Stichting CUR (https://www.cur-aanbevelingen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Gedragscode soortenbescherming Aedes	Gedragscode soortenbescherming voor woningcorporaties – Onderhouden en renoveren in het kader van het verduurzamen van woningen	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming gemeenten	Gedragscode soortenbescherming gemeenten	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Havenbedrijven	Gedragscode soortenbescherming Havenbedrijven	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Natuurbeheer	Gedragscode voor natuurbeheer	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming ProRail	Gedragscode Omgevingswet flora & fauna	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Provinciale Infrastructuur	Gedragscode soortenbescherming Provinciale infrastructuur	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming VEWIN	Gedragscode Omgevingswet (onderdeel flora- en fauna-activiteiten) voor drinkwaterbedrijven	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen	Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode houtopstanden TenneT	Gedragscode houtopstanden en houthakbeheer	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Handboek Immissietoets	Handboek Immissietoets	2019	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 Bal, bijlage XVII Bkl en hoofdstuk 7 van deze regeling
Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Versie 2.0, 20-02-2014	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
IALA Recommendation O-139	IALA Recommendation O-139 on The Marking of Man-Made Offshore Structures	Versie 2, 13-12-2013	International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (http://www.iala-aism.org)	Hoofdstuk 7 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Informatiemodel Externe Veiligheid	Informatiemodel Externe Veiligheid (IMEV)	https://docs.geostan daard en.nl/imev/imev/	Geonovum (http://geonovum.nl)	Artikel 12.2 van deze regeling
Informatiemodel geluid	Informatiemodel geluid (IMG)	https://docs.geostan daarden.nl/cvgg/img	Geonovum (http://www.geonovum.nl)	Artikel 12.71e van deze regeling
INRS 007/V01.01	Trichlorure d'azote et autres composés chlorés M-104	November 2017	INRS (http://www.inrs.fr/medtopol)	Hoofdstuk 15 Bal
Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	2000	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	April 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
ISO 5815-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthiourem	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
ISO 8297	Acoustics - Determination of sound power levels of multisource industrial plants for evaluation of sound pressure levels in the environment	1994	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-1	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 1: Measurement at discrete points	1993	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-2	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 2: Measurement by scanning	1996	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 11423-1	Water – Bepaling van het gehalte aan benzeen en enige afgeleiden – Deel 1: Gaschromatografische methode met bovenruimte	1997	ISO (www.iso.org)	Hoofdstuk 6 van deze regeling
ISO 13358	Water - Bepaling van het gehalte aan gemakkelijk afgegeven sulfide	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
ISO 17201-2	Acoustics, Noise from shooting ranges, Part 1: Determination of muzzle blast by measurement	2005 en correctie 1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XVIIIb bij deze regeling
ISSO 75.1	Handleiding Energieprestatie utiliteitsgebouwen	12-09-2013	ISSO (https://isso.nl)	Bbl
Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	2018	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	24-09-2021	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 12 en 15 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Versie 1.2, augustus 2018	Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (www.bwtinfo.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en bijlage XVIIIa bij deze regeling
Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 Bbl
LIB-tool	LIB Applicatie Schiphol		Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (http://lib-schip.hol.nl/login)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	April 1998	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Lozingseisen Wvo-vergunningen	Lozingseisen Wvo-vergunningen	November 2005	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B	Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'	2002	CROW (https://www.crow.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken	Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Memorandum 60	Memorandum 60, Brandbeveiliging voor opslag en verkoop van vuurwerk	08-04-2020	Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Modeldraaiboek Smog	Modeldraaiboek Smog	2023	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 15 van deze regeling
MP40-21	Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie	Staatscourant 2011, nr. 21309, 28-11-2011	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
MP40-30	Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen	Staatscourant 2010, nr. 1619, 5-2-2010	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	NATO Standardization Agreement 4440 met de daarbij behorende NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	11-12-2015	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (www.nato.int)	Hoofdstuk 5 Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 1006	Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties	2018 + A1: 2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1006	Algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties (AVWI - 1981) (bestaande bouw)	1981 + C1: 1990	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1010	Elektrische installaties voor laagspanning - Nederlandse implementatie van de HD-IEC 60364-reeks	2015 + C2: 2016 + A1: 2020	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 1010	Veiligheidsvoorschriften voor laagspanningsinstallaties (Installatievoorschriften I) (bestaande bouw)	1962	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1059	Gasvoorzieningsystemen - Gasdrukregel- en meetstations voor transport en distributie - Nederlandse editie op basis van NEN-EN 12186 en NEN-EN 12279 -	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 1078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Nieuwbouw	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingsmethoden voor nieuwbouw	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1413	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op bouwkundige tekeningen en in schema's	2011 + A1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen	2006 + C2:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1775	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van vloeren, inclusief wijzigingsblad (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte	2011 + C1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte (bestaande bouw)	2001 + C1:2003	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2078	Voorschriften voor aardgasinstallaties GAVO 1987 - Deel 2: Aanvullende voorschriften voor grotere bijzondere installaties (bestaande bouw)	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectie-richtlijnen (bestaande bouw)	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 en Bijlage II Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectie-richtlijnen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 en Bijlage II Bbl
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties (bestaande bouw)	2002 + A1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2575	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen (bestaande bouw)	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2575-1	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 1: Algemeen	2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2575-2	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 2: Luidalarm - Ontruimingsalarminstallatie type A	2012 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-3	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 3: Luidalarm - Ontruimingsalarminstallatie van type B	2012 + A2:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-4	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 4: Stilalarminstallatie, draadloos	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-5	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 5: Stilalarminstallatie met attentiepanelen	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2580	Oppervlakten en inhouden van gebouwen - Termen, definities en bepalingmethoden	2007 + C1:2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage I Bbl
NEN 2608	Vlakglas voor gebouwen - Eisen en bepalingmethode	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2686	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode	1988 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2690	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode voor de specifieke luchtvolumestroom tussen kruipruimte en woning	1991 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-1	Bepalingmethoden van de geschiktheid van systemen voor de afvoer van rookgas van gebouwgebonden installaties - Deel 1: Installaties met een belasting kleiner dan of gelijk aan 130 kW op bovenwaarde	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-2	Afvoer van rook van gebouwgebonden verbrandingsinstallaties met een belasting groter dan 130 kW op bovenwaarde - Bepalingmethoden geschiktheid afvoersystemen	2006	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2768	Meterruimten en bijbehorende bouwkundige voorzieningen in woningen	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 2778	Vochtwering in gebouwen	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 2826	Luchtkwaliteit - Uitworp door stationaire puntbronnen - Monsterneming en bepaling van het gehalte aan gasvormig ammoniak	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 2991	Lucht - Bepaling van de asbestconcentraties in de binnenlucht en risicobeoordeling in en rondom bouwwerken, constructies of objecten waarbij asbesthoudende materialen zijn verwerkt	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte (bestaande bouw)	2004 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 3215	Binnenriolering - Eisen en bepalingmethoden (bestaande bouw)	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3215	Gebouwriolering en buitenriolering binnen de perceelgrenzen - Bepalingmethoden voor de afvoercapaciteit, water- en luchtdichtheid en afstand van dakuitmondingen	2018 +C1+A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 5077	Geluidwering in gebouwen - Bepalingmethoden voor de grootheden voor geluidwering van uitwendige scheidingsconstructies, luchtgeluidisolatie, contactgeluidisolatie en geluidniveaus veroorzaakt door installaties	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl en hoofdstukken 3, 5, 6 en 8 van deze regeling
NEN 5087	Inbraakveiligheid van woningen - Bereikbaarheid van dak- en gevelementen: deuren, ramen en kozijnen	2013 + A1:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 5096	Inbraakwerendheid - Dak- of gevelementen met deuren, ramen, luiken en vaste vullingen - Eisen, classificatie en beproevingsmethoden	2012 + A1:2015	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 5707	Bodem - Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 en bijlage IIA Bal
NEN 5717	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 5720	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5725	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NEN 5740	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verken-	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
	nend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond	bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
NEN 5742	Bodem - Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig-vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken	2001	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5753	Bodem - Bepaling van het lutumgehalte en de korrelgrootteverdeling in grond en waterbodem met behulp van zeef en pipet	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5754	Bodem - Berekening van het gehalte aan organische stof volgens de gloeiverliesmethode	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5766	Bodem - Plaatsing van peilbuizen ten behoeve van milieukundig bodemonderzoek	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5897	Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IIA Bal
NEN 6060	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten	2015	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6061	Bepaling van de weerstand tegen het ontstaan van brand bij stookplaatsen	1991 + A3:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6062	Bepaling van de brandveiligheid van rookgasafvoorzorgingen - Algemeen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6063	Bepaling van het brandgevaarlijk zijn van daken	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6064	Bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen (bestaande bouw)	1991 + A2:2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6065	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van bouw materiaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6066	Bepaling van de rookproductie bij brand van bouw materiaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 6068	Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6069	Beproeving en klassering van de brandwerendheid van bouwdeelen en bouwproducten (aangewezen als eerstelijns norm en als tweedelijns norm in NEN 6068)	2019 + A1 + C1:2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6075	Bepaling van de weerstand tegen rookdoorgang tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6079	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten - Risicobepaling	2016	NNI (www.nen.nl)	Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 6088	Brandveiligheid van gebouwen - Vluchtwegaanduiding - Eigenschappen en bepalingsmethoden	2002	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6090	Bepaling van de vuurbelasting	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 en Bijlage I Bbl
NEN 6265	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Legionella-bacteriën	1991	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6411	Water - Bepaling van de pH	1981	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6414	Water en slib - Bepaling van de temperatuur	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6480	Water - Titrimetrische bepaling van de gehalten aan vrij beschikbaar en totaal beschikbaar chloor met ijzer(II)-ammoniumsulfate en 1-amino-4-diethylaminobenzene-waterstofsulfate (N,N-diethyl-p-phenyl eendiamine (DPD)-sulfate) als indicator	1982 + C2: 1984	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15
NEN 6494	Water - Enzymatische bepaling van het gehalte aan ureum in zwemwater	1984	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6531	Water - Titrimetrische bepaling van het gehalte aan waterstofcarbonaat in water met een pH lager dan of gelijk aan 8,35	1986	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6573	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek met behulp van membraanfiltratie naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Pseudomonas aeruginosa	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6578	Water – Potentiometrische bepaling van het totale gehalte aan totaal fluoride	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6589	Water – Potentiometrische bepaling van het gehalte aan totaal anorganisch fluoride met doorstroomsystemen (FIA en CFA)	2010 (2005/C1: 2010)	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6600-1	Water - Monsterneming - Deel 1: Afvalwater	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6608	NEN 6608:1996: Water - Fotometrische bepaling van het sulfidegehalte	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6633	Water en (zuiverings)slib - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (CZV)	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6646	Water - Fotometrische bepaling van het gehalte aan ammoniumstikstof en van de som van de gehalten aan ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens Kjeldahl, door mineralisatie met seleen, met behulp van een doorstroomanalysestelsel - Ontsluiting met zwavelzuur, seleen en kaliumsulfate	2015 + C1:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 6707	Bevestiging van dakbedekkingen - Eisen en bepalingmethoden	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6961	Milieu - Ontsluiting met salpeterzuur en zoutzuur (koningswater) voor de bepaling van geselecteerde elementen	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 6965	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruat - Atomaire-absorptiespectrometrie met vlamtechniek	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 6966	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruat - Atomaire emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma	2005 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 8062	Brandveiligheid van gebouwen - Methode voor het beoordelen van de brandveiligheid van rookgasafvoorzieningen van bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Bestaande bouw (bestaande bouw)	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingmethoden voor bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8700	Beoordeling constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren - Grondslagen (bestaande bouw en verbouw)	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl
NEN 8701	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren - Belastingen	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In NEN 8700 wordt verwezen naar NEN 8701
NEN 8707	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeur - Geotechnische constructies	2018 + C1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In NEN 8700 wordt verwezen naar NEN 8707
NEN 8757	Afvoer van rook van verbrandingstoestellen in gebouwen - Bepalingmethoden voor bestaande bouw	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN-EN 179	Hang- en sluitwerk - Sluitingen voor nooduitgangen met een deurkruk of een drukplaat, voor gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 858-1	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole	2002 + A1:2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 858-2	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 872	Water - Bepaling van het gehalte aan onopgeloste stoffen - Methode door filtratie over glasvezelfilters	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1125	Hang- en sluitwerk - Panieksluitingen voor vluchtdeuren met een horizontale bedieningsstang voor het gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 1484	Leidraad voor de bepaling van het gehalte aan totaal organische koolstof (TOC) en opgelost organische koolstof (DOC)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-1	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole	2004 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-2	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting (bestaande bouw en bij toepassing van artikel 4.215, tweede lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving ook voor te bouwen bouwwerken)	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN-EN 1899-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BOD _n) - Deel 1: Verdunnings- en entmethode met toevoeging van allylthioeum	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1911	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massa concentratie van gasvormige chloride van HCl - Standaard referentiemethode	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 1: Monstername van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 2: Extractie en opwerking van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-3	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's en PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 3: Identificatie en kwantificering van PCDD's en PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1990	Eurocode - Grondslagen van het constructief ontwerp	2019 + A1:2019 C2:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-1	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-1: Algemene belastingen - Volumieke gewichten, eigengewicht en opgelegde belastingen voor gebouwen	2019 + C1:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1991-1-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-2: Algemene belastingen - Belasting bij brand	2019 + C3:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-3: Algemene belastingen - Sneeuwbelasting	2019 + C1:2019 + A1:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-4: Algemene belastingen - Windbelasting	2019 + A1 + C2:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-5	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-5: Algemene belastingen - Thermische belasting	2011 + C1:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-7	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-7: Algemene belastingen - Buitengewone belastingen: stootbelastingen en ontploffingen	2015 + C1+A1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 2: Verkeersbelasting op bruggen	2015 + C1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 3: Belastingen veroorzaakt door kranen en machines	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 4: Silo's en opslagtanks	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-1	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C2:2011 + A1:2015 + NB:2016 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2011 + C1:2011 + C11:2017 + A1:2019 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Betonnen bruggen - Regels voor ontwerp, berekening en detaillering	2011 + C1:2011 + NB:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-3	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 3: Constructies voor kernen en opslaan van stoffen	2006 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2006 + C2 + A1:2016 + NB:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-3	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-3: Algemene regels - Aanvullende regels voor koudgevormde dunwandige profielen en platen	2006 + C3:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1993-1-4	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-4: Algemene regels - Aanvullende regels voor corrosievaste staalsoorten	2006 + A1:2015 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-5: Constructieve plaatvelden	2006 + C1:2012 + A1:2017 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-6: Algemene regels - Sterkte en Stabiliteit van Schaalconstructies	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-7	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-7: Sterkte en stabiliteit haaks op het vlak belaste platen	2008 + C1:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-8	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-8: Ontwerp en berekening van verbindingen	2006 + C2:2011 + C11:2016 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-9	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-9: Vermoeiing	2006 + C2:2012 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-10	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-10: Materiaalbaarheid en eigenschappen in de dikkerichting	2006 + C2:2011 + C11:2015 + NB:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-11	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-11: Ontwerp en berekening van op trek belaste componenten	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-12	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-12: Aanvullende regels voor de uitbreiding van EN 1993 voor staalsoorten tot en met S 700	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 2: Stalen bruggen	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-1: Torens, masten en schoorstenen - Torens en masten	2007 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-2: Torens, masten en schoorstenen - Schoorstenen	2007 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-1: Silo's	2007 + C1:2009 + A1:2017 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-2: Opslagtanks	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-3	Eurocode 3 - Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-3: Buisleidingen	2009 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 5: Palen en damwanden	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1993-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 6: Kraanbanen	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-1	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C1:2011 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-2	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2011 + C1:2011 + A1:2014 + NB:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-2	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 2: Algemene regels en regels voor bruggen	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-1	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-1: Algemeen - Gemeenschappelijke regels en regels voor gebouwen	2005 + C1 + A1:2011 + C1:2012 + A2:2014 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-2: Algemeen - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 2: Bruggen	2005 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-1	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-1: Algemene regels voor constructies van gewapend en ongewapend metselwerk	2006 + A1:2013 + NB:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 2: Ontwerp, materiaalkeuze en uitvoering van constructies van metselwerk	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-3	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 3: Vereenvoudigde berekeningsmodellen voor constructies van ongewapend metselwerk	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1997-1	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 1: Algemene regels	2005 + C1 + A1:2016 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1997-2	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 2: Grondonderzoek en beproeving	2007 + C1:2010 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-1	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-1: Algemene regels	2007 + A1:2011 + A2:2014 + C11:2018 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-2	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-2: Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1999-1-3	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-3: Vermoeiing	2007 + A1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-4	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-4: Koudgevormde dunne platen	2007 + C1 + A1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-5	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-5: Schaalconstructies	2007 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12341	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische referentiemethode voor de bepaling van de PM10 of PM2,5-massafractie van zwevende stof in de buitenlucht	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 12354-6	Geluidwering in gebouwen - Berekening van de akoestische eigenschappen van gebouwen met de eigenschappen van bouwelementen - Deel 6: Geluidabsorptie in gesloten ruimten	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12566-1	Kleine afvalwaterzuiveringsinstallaties ≤ 50 IE - Deel 1: Geprefabriceerde septictanks	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 7 Bal
NEN-EN 12619	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van totaal gasvormig organisch koolstof in lage concentraties in verbrandingsgassen - Continue methode met vlamionisatiedetector	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 12673	Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal geselecteerde chloorfenolen in water	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 13211	Luchtkwaliteit - Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan totaal kwik	2001 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13284-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 1: Manuele gravimetrische methode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 Bal
NEN-EN 13284-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 2: Geautomatiseerde meetsystemen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13501-1	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 1: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 6 Bbl
NEN-EN 13501-6	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 6: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag van elektrische kabels	2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 14181	Emissies van stationaire bronnen - Kwaliteitsborging van geautomatiseerde meetsystemen	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 14211	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor meten van de concentratie stikstofdioxide en stikstofmonoxide door middel van chemoluminescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14212	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie zwaveldioxide door middel van ultraviolette fluorescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14385	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de totale emissie van As, Cd, Cr, CO, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Ti en V	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14625	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie ozon door middel van ultraviolette fotometrische methode	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14626	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie koolstofmonoxide door middel van niet-dispersieve infraroodspectroscopie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14789	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de volumeconcentratie van zuurstof (O ₂) - Referentiemethode - Paramagnetisme	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14790	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de waterdamp in leidingen - Standaard referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 14791	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie aan zwaveldioxide - referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14792	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie aan stikstofoxiden - referentiemethode: Chemiluminescentie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14902	Luchtkwaliteit - Standaard methode voor de meting van Pb, Cd, As, and Ni in de PM ₁₀ fractie van zwevend stof	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14907	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische referentiemethode voor de bepaling van de PM _{2,5} -massafractie van zwevende stof in de buitenlucht	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15001-1	Gasinfrastructuur - Gasinstallatieleidingen met bedrijfsdrukken groter dan 0,5 bar voor industriële en groter dan 5 bar voor industriële en niet-industriële gasinstallaties - Deel 1: Gedetailleerde functionele eisen voor ontwerp, materialen, constructie, inspectie en beproeving	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 15058	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van koolstofmonoxide (CO) - Referentiemethode: Niet-dispersieve infrarood spectrometrie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 15204	Kwaliteit van water - Richtlijn voor het tellen van fytoplankton met behulp van omgekeerde microscopie (Utermöhl-techniek)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN 15259	Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlokaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 15549	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor het meten van de concentratie benzo[a]pyreen in buitenlucht	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15610	Railtoepassingen - Geluidemissie - Meting van de railruwheid gerelateerd aan generatie van ruis	2019	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN 15841	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Bepaling van de atmosferische depositie van lood, nikkel, arseen en cadmium	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15853	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor de bepaling van de depositie van kwik	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15934	Slib, behandeld biologisch afval, bodem en afval - Berekening van het droge stofgehalte door de bepaling van de droogrest of het watergehalte	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 15980	Luchtkwaliteit - Bepaling van de depositie van benz[a]anthraceen, benzo[b]fluorantheen, benzo[j]fluorantheen, benzo[k]fluorantheen, benzo[a]pyreen, dibenz[a,h]anthraceen en indeno[1,2,3-cd]pyreen	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 16179	Slib, behandeld bioafval en bodem - Richtlijn voor monstervoorbehandeling	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 16321-1	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 1: Beproevingmethoden voor efficiënte goedkeuring van terugwinningssystemen van benzinedampen	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16321-2	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 2: Beproevingmethoden voor de controle van dampwinningssystemen bij tankstations	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16693	Water – Bepaling van de organochloor pesticiden (OCP) in watermonsters met behulp van vaste fase extractie (SPE) met SPE-disks gecombineerd met gaschromatografie-massaspectrometrie (GC-MS)	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 50173-1	Information technology - Generic cabling systems - Part 1: General requirement	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 50522	Aarding van hoogspanningsinstallaties van meer dan 1 kV wisselspanning	2010	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 60079-10-2	Explosieve atmosferen - Deel 10-2: Classificatie van gebieden - Explosieve stofatmosferen	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 60942	Elektro-akoestiek - IJkbronnen voor geluid	2018	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61260-1	Elektro-akoestiek - Octaafbanden gefractioneerde octaafbandfilters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh en IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61400-1	Windturbines - Deel 1: Ontwerpeisen	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-2	Windturbines - Deel 2: Kleine windturbines	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-22	Generatorsystemen voor windturbines - Deel 22: Conformiteitsbeproeving en certificatie	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61672-1	Elektro-akoestiek - Geluidniveaumeters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh, IVi en XVIIIb bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61936-1	Sterkstroominstallaties met meer dan 1 kV wisselspanning - Deel 1: Algemene bepalingen	2012 + C1: 2012, C11:2011, C12:2013, C13:2013 + A1: 2014	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 62305-1	Bliksembeveiliging - Deel 1: Algemene principes	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-2	Bliksembeveiliging - Deel 2: Risicomanagement	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-4	Bliksembeveiliging - Deel 4: Elektrische en elektronische systemen in objecten	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 2813	Verven en vernissen - Bepaling van de glans (spiegelende reflectie) van niet-metallieke verflagen onder 20 graden, 60 graden en 85 graden	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 3095	Railtoepassingen - Akoestiek - Meting van geluid uitgestraald door railgebonden voertuigen	2013	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN-ISO 3382-2	Akoestiek - Meting van de ruimte akoestische parameters - Deel 2: Nagalmtijd in gewone ruimtes	2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5667-3	Water - Monsterneming - Deel 3: Conservering en behandeling van watermonsters	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 5814	Water - Bepaling van het gehalte aan opgeloste zuurstof - Elektrochemische methode	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 5815-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthiourem	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5815-2	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 2: Methode voor onverdunde monsters	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 6878	Water - Bepaling van fosfor - Ammoniummolybdaat spectrometrische methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-1	Water - Bepaling van troebelheid - Deel 1: Kwantitatieve methoden	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-2	Waterkwaliteit - Bepaling van de mate van troebelheid - Deel 2: Semi-quantitatieve methoden for het testen van transparantie van wateren	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-1	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 1: Titrimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-2	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 2: Colorimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine, voor routine controledoelinden	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7393-3	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 3: Jodometrische titratiemethode voor de bepaling van het totale chloorgehalte	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7888	Water - Bepaling van het elektrisch geleidingsvermogen	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7899-1	Water - Detectie en telling van enterococci - Deel 1: Geminaturiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) voor oppervlaktewater en afvalwater	1998 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 7899-2	Water - Detectie en telling van enterococci - Deel 2: Membraanfiltratiemethode	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 8467	Water - Bepaling van de permanganaatindex	1995	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie voor water met een lage achtergrondconcentratie aan bacteriën	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Detectie en enumeratie van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 17 Bal
NEN-EN-ISO ISO 9308-3	Water - Detectie en telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep in oppervlaktewater en afvalwater - Deel 3: Geminaturiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) door enten in een vloeibaar medium	1999 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 9377-2	Water - Bepaling van de minerale-olie-index - Deel 2: Methode met vloeistofextractie en gaschromatografie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 9562	Water - Bepaling van adsorbeerbare organisch gebonden halogenen (AOX)	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 9963-1	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 1: Bepaling van de totale en de samengestelde alkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9963-2	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 2: Bepaling van de carbonaataalkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 10301	Water - Bepaling van zeer vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen - Gaschromatografische methoden	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 10304-1	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 1: Bepaling van bromide, chloride, fluoride, nitraat, nitriet, fosfaat en sulfaat	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 10304-3	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 3: Bepaling van chromaat, jodide, sulfiet, thiocynaat en thiosulfaat	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 10304-4	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 4: Bepaling van het gehalte aan chloraat, chloride en chloriet in water met een lichte verontreiniging	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 10523	Water - Bepaling van de pH	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11731	Water - Telling van Legionella	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 11732	Water - Bepaling van ammoniumstikstof - Methode voor doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11885	Water - Bepaling van geselecteerde elementen met atomaire-emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma (ICP-AES)	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 11969	Water - Bepaling van het arseengehalte - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie (hydride-techniek)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 12354-3	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 3: Isolatie tegen geluid van buiten	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 8 van deze regeling
NEN-EN-ISO 12846	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie met en zonder concentratie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 13395	Water - Bepaling van het stikstofgehalte in de vorm van nitriet en in de vorm van nitraat en de som van beide met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 14001	Milieu-managementsystemen – Eisen met richtlijnen voor gebruik	2015	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14051	Milieu-managementsystemen – Kostentoe rekening van materiaalstromen – Algemeen raamwerk	2011	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14403-1	Water - Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met doorstroominjectie analyse (FIA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 14403-2	Water – Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) – Deel 2: Methode met continu doorstroomanalyse (CFA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 15061	Water - Bepaling van opgelost bromaat - Methode met vloeistofchromatografie van ionen	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 15587-1	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 1: Koningswater ontsluiting	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15587-2	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 2: Ontsluiting met salpeterzuur	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15680	Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechlorideerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15681-1	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met een doorstroominjectiesysteem (FIA)	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15681-2	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 2: Methode met een continu doorstroomanalysesysteem (CFA)	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15682	Water - Bepaling van het gehalte aan chloride met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en fotometrische of potentiometrische detectie	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 15913	Water – Bepaling van geselecteerde fenoxalkaanherbicide, inclusief bentazonen en hydroxybenzotrillen met gaschromatografie en massaspectrometrie na vastefase-extractie en derivatisering	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 16000-2	Binnenlucht - Deel 2: Monster-ningsstrategie voor formaldehyde	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 16266	Water - Detectie en telling van Pseudomonas aeruginosa - Methode met membraanfiltratie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 16911-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 1: Handmatige referentiemethode	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 16911-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 2: Geautomatiseerde meet-systemen	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 17294-2	Water - Toepassing van massaspectrometrie met inductief gekoppeld plasma - Deel 2: Bepaling van geselecteerde elementen inclusief uranium isotopen	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 17852	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire fluorescentiespectrometrie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 17993	Water - Bepaling van 15 polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) in water met HPLC met fluorescentiedetectie na vloeistof-vloeistof extractie	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 50001	Energiemanagementsystemen – Eisen met gebruiksrichtlijnen	2018	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
<u>NEN-EN-ISO 52120-1</u>	<u>Energieprestatie van gebouwen - Bijdrage van gebouwautomatisering en -regelingen en gebouwbeheer - Deel 1: Algemeen kader en procedures</u>	2022	NNI (www.nen.nl)	<u>Paragraaf 5.1.6 van deze regeling</u>
NEN-EN-ISO/IEC 17020	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17025	Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 15 en 17 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17065	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5 en 17 Bal
NEN-ISO 1996	Akoestiek - Beschrijving beoordeling en meting van omgevingsgeluid - Deel 2: Bepaling van omgevingsgeluidniveaus	2017	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-ISO 5663	Water - Bepaling van het gehalte aan Kjeldahl-stikstof - Methode na mineralisatie met seleen	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 5664	Water - Bepaling van ammonium - Destillatie en titratie methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 5813	Water - Bepaling van het gehalte aan opgeloste zuurstof - Iodometrische methode	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 6059	Water - Bepaling van de som van calcium en magnesium - EDTA titrimetrische methode	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-ISO 6461-2	Water - Detectie en telling van de sporen van sulfietreducerende anaerobe micro-organismen (clostridia) - Deel 2: Methode door middel van membraanfiltratie	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 7027	Water - Bepaling van de troebelheid	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 7150-1	Water - Bepaling van ammonium - Deel 1: Handmatige spectrometrische methode	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 10849	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan stikstofoxiden - Prestatiekenmerken van geautomatiseerde meetsystemen	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 11083	Water - Bepaling van chroom (VI) - Spectrometrische methode met 1,5-difenylcarbazine	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-1	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 1: Monsterneming	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-2	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 2: Monsterbehandeling, reiniging en bepaling	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 15705	Water - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (ST-COD) - Kleinschalige gesloten buis methode	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 15713	Emissie van stationaire bronnen - Monsterneming en bepaling van het gasvormige fluoridegehalte	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 15923-1	Waterkwaliteit - Bepaling van de ionen met een discreet analysesysteem en spectrofotometrische detectie - Deel 1: Ammonium, chloride, nitraat, nitriet, orthofosfaat, silicaat en sulfaat	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-ISO 16740	Werkplekatmosfeer - Bepaling van van het gehalte aan zwaar-zwaar chroom in deeltjes in lucht - Methode door ion chromatografie en spectrofotometrische metingen met gebruik van difenyl carbazine	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 16772	Bodem - Bepaling van het gehalte aan kwik in koningswater bodemextracten met behulp van atomaire-absorptiespectrometrie met koude damp of atomaire fluorescentiespectrometrie met koude damp	2004	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-ISO 18073	Water - Bepaling van tetra- tot octa-gechloreerde dioxinen en furanen - Methode met isotoopverdunding-HRGC/HRMS	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-ISO 22743	Water - Bepaling van sulfaat met een doorstroomanalysesysteem (CFA)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR 7600	Toepassing van brandbare koudemiddelen in koelinstallaties en warmtepompen	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR 7601	Toepassing van kooldioxide als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen.	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR-CEN/TR 16891	Railtoepassingen - Akoestiek - Meetmethode voor combinatie van ruwheid van de railkop, mate van spoorverval en overdrachtsfuncties	2016	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NPR-CEN/TS 13649	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van individuele gasvormige organische componenten - Geactiveerde koolstof en vloeistofmethode	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NTA 5755	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8029	Bepaling en registratie van industriële fijnstofemissies	2012 + C1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8790	Periodieke beoordeling betrouwbaarheid van constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken	2023	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
NTA 8800	Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode	2025+C1:2026	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 5 Bbl
NTA 9065	Luchtkwaliteit - Geurmetingen - Meten en rekenen geur	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
NTA 9766	Veiligheidsaspecten van installaties voor monomestvergisting en vergistingsgasopwerking op boerderijschaal	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NVN 11400-0	Windturbines - Deel 0: Voorschriften voor typecertificatie - Technische eisen	1999 + A1:2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Overzicht Interventiewaarden	Overzicht Interventiewaarden voor incidentbestrijding: interventiewaarden, stofdocumenten en handleiding 2025	2025	RIVM ((https://rvs.rivm.nl/documenten/handleiding-stofdocumenten-interventiewaarden))	Hoofdstuk 8 van deze regeling
P1 Companion Standard	P1 Companion Standard – Dutch Smart Meter Requirements	26 februari 2016, versie 5.0.2	Netbeheer Nederland (www.netbeheer Nederland.nl)	Paragraaf 5.1.6 van deze regeling
PGS 7	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 7, Vaste minerale anorganische meststoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van vaste minerale anorganische meststoffen	Versie 1.0, februari 2022	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkstoffen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 8	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 8, Organische peroxiden - Opslag - Richtlijn voor het veilig opslaan van organische peroxiden	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkstoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
PGS 9	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 9, Cryogene gassen - Opslag van 0,150 m ³ - 100 m ³ - Richtlijn voor de veilige opslag van cryogene gassen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 12	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 12, Ammoniak - Opslag en verlading - Richtlijn voor het veilig opslaan en verladen van ammoniak	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 13	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 13, Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen - Richtlijn voor veilig gebruik van ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 15	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 15, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen - Richtlijn voor opslag en tijdelijke opslag met betrekking tot brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 16	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 16, LPG: Afleverinstallaties, vulinstallaties en skid-installaties - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van LPG en het veilig vullen van gasflessen en ballonvaartanks, ingebouwde reservoirs en wisselreservoirs met vulinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 18	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 18, LPG: depots, butaan, propaan en hun mengsels	Versie 1.0, 2013	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 19	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 19, Propaan - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van propaan, propeen en butaan en mengsels daarvan	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 22	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 22, Toepassing van propaan, Richtlijn voor de brandveilige, arbeidsveilige en milieuveilige toepassing van propaan	Versie 1.10, 2008	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 25	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 25, Aardgas-afleverinstallaties voor motorvoertuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van aardgas aan motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 26	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 26, CNG en LNG - Richtlijn voor het veilig bedrijfsmatig stallen, onderhouden en repareren van motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 28	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 28, Vloeibare brandstoffen in ondergrondse installaties en afvertuistellen - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van vloeibare brandstoffen in/vanuit	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
	ondergrondse tanks en voor het veilig verwijderen van ondergrondse opslagtanks			
PGS 29	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 29, Brandbare vloeistoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 30	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 30, Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties - Richtlijn voor het veilig vullen, opslaan, afleveren van vloeibare brandstoffen in en vanuit bovengrondse tanks en het verwijderen van bovengrondse opslagtanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 31	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 31, Overige gevaarlijke vloeistoffen: opslag in ondergrondse en bovengrondse tankinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 32	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 32, Richtlijn voor de bovengrondse opslag van explosieven voor civiel gebruik	Versie 1.0, 2016	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 33-1	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-1, Afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de veilige aflevering aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 33-2	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-2, Aardgas afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor vaartuigen en drijvende werktuigen - Bunkeren van vaartuigen en drijvende werktuigen (shore to ship)	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 35	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 35, Waterstofinstallaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PreSRM	Preprocessor Standaard Rekenmethoden	Versie 1.702, 01-06-2017	TNO (www.presrm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Versie 2013a	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (www.rvo.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	2010	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	2010	Wageningen UR Livestock Research	Hoofdstuk 4 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
men in de veehouderij			(www.research.wur.nl)	
Rekenmodel Vee-combistof	Rekenmodel Vee-combistof	Versie 2.0, 2021	IPLO (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Januari 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Juni 2019	Rijkswaterstaat (http://publicaties.mienm.nl)	Hoofdstuk 8 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Staatscourant 2007, nr. 189, 01-10-2007	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rijksoverheid.nl)	Bijlage II bij het Bal
Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen;	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Juli 1997	Vereniging van Afvalverwerkers (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Juli 1991	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Riiooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riiooloverstorten	Riiooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riiooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riiooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Riiooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riiooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riiooloverstorten	Riiooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riiooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riiooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riiooloverstorten, spoor 1	Riiooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riiooloverstorten, spoor 1	September 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riiooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riiooloverstorten, fase B	Riiooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riiooloverstorten, fase B	April 2003	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Risicotoolbox bodem	Risicotoolbox bodem	Versie 1.0.0	RIVM (www.risicotoolboxbodem.nl)	Hoofdstuk 8 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Safeti-NL	Safeti-NL	Versie 9.2, 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 7, 8, 9 en 12 van deze regeling
SBR Handreiking Hoogbouw	Handreiking Brandveiligheid in hoge gebouwen	2014	CROW (www.crow.nl)	Bbl
SIKB Protocol 6802	Protocol WBM-controle, Controle op water/bezinsel/micro-organismen in onder- of bovengrondse tanks	Versie 2.0, 15-02-2018	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 1	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 1 (SRM1) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0127	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 2	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 2 (SRM2) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0109	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 3	Het nieuw nationaal model. Model voor de verspreiding van luchtverontreiniging uit bronnen over korte afstanden en het rapport aanvullende afspraken NNM	01-03-2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	01-11-2022 + erratum 09-01-2024	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Juli 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen	Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water 2015-2021, Stowa rapport 2012-31	2012	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (Stowa)	Hoofdstuk 2 Bkl
Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	21 december 2006	CROW (www.rivm.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
Toelichting op toepassen van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid	TNO-rapport. TNO 2014 R10135 1.1. Toelichting op toepassen van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid	11-11-2015	TNO (www.rivm.nl)	Bijlagen XVIIIc en XVIIId bij deze regeling
V 1041	Leidraad voor den aanleg en een veilig bedrijf van elektrische sterkstroominstallaties in fabrieken en werkplaatsen (Fabrieksvoorschriften) - Deel II - Hooge spanning (bestaande bouw)	1942	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	2020	IPLO (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	April 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Bijlage XVIII Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
			(www.helpdeskwater.nl)	
Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Versie 3, 2020	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
Voorwaarden en Normen Nationale Hypotheekgarantie	Voorwaarden en Normen	2023-1	Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (www.nhg.nl)	Hoofdstuk 5 Bkl

¹ Bal: Besluit activiteiten leefomgeving; Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving; Bkl: Besluit kwaliteit leefomgeving.

I

Na bijlage IX wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE IXa BIJ ARTIKEL 5.11, VIJFDE LID VAN DEZE REGELING (AANDUIDING A0 WONINGEN)

Gebruiksfunctie	Primair fossiel energiegebruik (in kWh/m².jr)
Woongebouw	45
Woonwagen	54
Drijvend bouwwerk na 2018	45
Drijvend bouwwerk andere ligplaats	63
Andere woonfunctie	27
Logiesfunctie niet in logiesgebouw	36

J

Na bijlage X wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE Xa BIJ ARTIKEL 5.12, VIJFDE LID VAN DEZE REGELING (AANDUIDING A0 UTILITEITSGEBOUWEN)

Gebruiksfunctie	Primair fossiel energiegebruik (in kWh/m².jr)
Bijeenkomstfunctie kinderopvang	63
Andere bijeenkomstfunctie	54
Celfunctie	108
Gezondheidszorg met bedgebied	117
Andere gezondheidszorgfunctie	45
Kantoorfunctie	36
Logiesfunctie in logiesgebouw	117
Onderwijsfunctie	64
Sportfunctie	81
Winkelfunctie	54

K

Bijlage XI wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE XI BIJ ARTIKEL 5.18, TWEDE LID, VAN DEZE REGELING (KEURING AIRCONDITIONINGSYSTEMEN EN GECOMBINEERDE AIRCONDITIONING- EN VENTILATIESYSTEMEN)

[Vervallen]

Uitgangspunten keuring en inspectielijst

Deze bijlage legt de inspectiepunten vast die tijdens een keuring van airconditioningsystemen en gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen moeten worden beoordeeld.

Bij de keuring mag gebruik worden gemaakt van het onderhoudsregister of -logboek van uitgevoerd regulier onderhoud. Inspectiepunten die recent (ten hoogste een jaar geleden) zijn beoordeeld tijdens regulier onderhoud hoeven niet opnieuw te worden beoordeeld tijdens een keuring; daarvoor mag worden uitgegaan van wat in het onderhoudsregister of -logboek is vastgelegd. Van regulier onderhoud is alleen sprake wanneer dit is verricht met de frequentie zoals voorgeschreven in andere regelgeving (bijvoorbeeld in de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen).

Inspectielijst

0. Algemene gegevens

Gegevens inspecteur

Bedrijfsnaam:
Adres, met inbegrip van postcode:
Naam inspecteur:
Registratienummer diploma EPBD-A- airconditioningsystemen:
Registratienummer diploma EPBD-B- airconditioningsystemen:
Datum inspectie:

Gegevens gebouw

Adres, met inbegrip van postcode:		
BAG object ID:		
Gebuiksfunctie:	☐	kantoor
	☐	gezondheidszorg
	☐	onderwijs
	☐	logies
	☐	winkel
	☐	bijeenkomst
	☐	sport
	☐	wonen
	☐	cel
	☐	overig

	Keuring				Vereist diploma
	A	B	C	D	

2. Koude- en warmteopwekking

2.1	Is de directe omgeving van de koude- en warmteopwekker(s) ordelijk en schoon (niet vervuild en geen losse materialen en dergelijke)?	☐ Ja									
		☐ Nee, selecteer advies 2.1	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.2	Zijn er belemmeringen voor een goede werking van de koude- of warmteopwekker(s)?	☐ Nee									
		☐ Ja, selecteer advies 2.2	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.3	Is er een principeschema aanwezig en komt dat overeen met de werkelijke situatie?	☐ Ja									
		☐ Nee, selecteer advies 2.3	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.4	Is de opstelling van de koude- en warmte-opwekker(s) juist?	☐ Ja									
		☐ Nee, selecteer advies 2.4	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.5	Zijn de koudemiddelleidingen voorzien van isolatie en verkeren die in een goede staat?	☐ Ja									
		☐ Nee, selecteer advies 2.5	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.6	Zijn er onderdelen met een hoog trillings- of geluidsniveau?	☐ Nee									
		☐ Ja, selecteer advies 2.6	■	■	■	■	■				EPBD-A
2.7	Bij meer dan een aanwezige koude- of warmteopwekker: is het systeem voorzien van een cascade-regeling (koude- en warmteopwekkers worden ingeschakeld en afgeschakeld afhankelijk van de behoefte)?	☐ Niet van toepassing									
		☐ Ja	■	■	■	■	■				EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 2.7									
2.8	Bij een aanwezige cascade-regeling of cascadestrategie: is die optimaal ingesteld?	☐ Niet van toepassing									
		☐ Ja	■	■	■	■	■				EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 2.8									
2.9	Energie-efficiency koudeopwekker										
	Bepaal het besparingspotentieel koudeopwekker	Besparingspotentieel (%):									
	Is het besparingspotentieel van de koude-opwekker > 20%?	☐ Nee									
☐ Ja, selecteer advies 2.9		■	■	■	■	■				EPBD-B	
2.10	Energie-efficiency warmteopwekker										
	Bepaal het besparingspotentieel van de warmteopwekker	Besparingspotentieel (%):									
	Is het besparingspotentieel van de warmte-opwekker > 20%?	☐ Nee									
☐ Ja, selecteer advies 2.10		■	■							EPBD-B	

Bij een aanwezige energieopslag

2.11	Temperatuurverschil bronnen energieopslag										
	Bepaal de gemiddelde delta-T energieopslag:	Verpompt waterdebiet (zomer) kubieke meter /h:									
		Geladen warmte (MWh):									
		Gemiddelde Delta-T (zomer) (°C)									
		Verpompt waterdebiet (winter) kubieke meter /h:									
		Geladen koude (MWh):									
		Gemiddelde Delta-T (winter) (°C):									
	Is de gemiddelde Delta-T energieopslag zomer- of winter ≤ 4 °C?	☐ Nee									
☐ Ja, selecteer advies 2.11		■	■							EPBD-B	

			Keuring				Vereist diploma
			A	B	C	D	

3. Distributiesysteem

3.1	Zijn de leidingen en appendages voor gekoeld en warm water geïsoleerd en verkeren die in een goede staat?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.1	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
3.2	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage of is er lekkage?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 3.2	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
3.3	Zijn alle pompen in het distributiesysteem energiezuinige pompen?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.3	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
3.4	Is de nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen juist?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.4	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-B
3.5	Zijn er frequentie geregelde pompen met variabele debiet geïnstalleerd voor de gebruiksgroepen, daar waar een wisselend debiet wordt verwacht?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.5	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-B
3.6	Worden er vuilvangers, slibfilters en ontgassing toegepast voor een betere warmteoverdracht?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.6	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
3.7	Inregeling									
	Bepaal het verschil tussen de aanvoeren- en retourtemperatuur	Aanvoertemperatuur (°C): Retourtemperatuur (°C): Verschil (°C):	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
	Is het temperatuurverschil (Delta-T) < 4 °C?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 3.7								

4. Afgifte condensorwarmte

4.1	Zijn de condensorunits vervuld?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.1	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
4.2	Zijn er tekenen van mogelijke koudemiddellekkage of is er koudemiddellekkage?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.2	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
4.3	Zijn er belemmeringen bij de luchtaanzuiging?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.3	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
4.4	Wordt de aangezogen lucht verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.4	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
4.5	Zijn de ventilatoren van de condensor voorzien van toerenregeling?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 4.5	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
4.6	Is de condensortemperatuur volgens de ontwerpspecificaties?	☐ Ja ☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig ☐ Nee, selecteer advies 4.6	■	■	■	■	■	■	■	EPBD-A
<i>Bij een aanwezige koeltoren</i>										
4.7	Afkoeling koeltoren		■	■	■	■	■	■	■	EPBD-B

	Bepaal het verschil tussen de aanvoeren en de retourtemperatuur van de koeltoeren	Aanvoertemperatuur (°C):								
		Retourtemperatuur (°C):								
		Verschil (°C):								
	Is het temperatuurverschil (Delta-T) < 4 °C?	☐	Nee							
		☐	Niet te inspecteren vanwege legionella-risico							
		☐	Ja, selecteer advies 4.7							

				Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D					

5. Afgiftesysteem

5.1	Zijn de warmtewisselaars vervuild?	☐	Nee							EPBD-A
		☐	Ja, selecteer advies 5.1							
5.2	Wordt de aangezogen lucht verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving?	☐	Nee							EPBD-A
		☐	Ja, selecteer advies 5.2							
5.3	Zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐	Nee							EPBD-A
		☐	Ja, selecteer advies 5.3							
5.4	Zijn er tekenen van mogelijke (koudemiddel)lekage?	☐	Nee							EPBD-A
		☐	Ja, selecteer advies 5.4							
5.5	Bij (comfort) klachten: zijn de geplaatste roosters correct?	☐	Niet van toepassing							EPBD-B
		☐	Ja							
		☐	Nee, selecteer advies 5.5							
5.6	Bij (comfort) klachten: lijkt de luchtverdeling in de ruimten in orde?	☐	Niet van toepassing							EPBD-A
		☐	Ja							
		☐	Nee, selecteer advies 5.6							
5.7	Is de verdampertemperatuur volgens de ontwerpspecificaties?	☐	Ja							EPBD-A
		☐	Geen ontwerpspecificaties aanwezig							
		☐	Nee, selecteer advies 5.7							

Bij aanwezige vloerkoeling en betonkernactivering: 5.10 t/m 5.14

5.10	Zijn de aanvoer- en retour temperatuurgroepen volgens de ontwerpspecificaties?	☐	Geen ontwerpspecificaties aanwezig							EPBD-A
		☐	Ja							
		☐	Nee, selecteer advies 5.10							
5.11	Functioneert de regeling van de geregelde groepen correct?	☐	Ja							EPBD-B
		☐	Nee, selecteer advies 5.11							
5.12	Worden alle groepen door de juiste ruimte-bedieneenheid aangestuurd?	☐	Ja							EPBD-B
		☐	Nee, selecteer advies 5.12							
5.13	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage?	☐	Ja							EPBD-A
		☐	Nee, selecteer advies 5.13							
5.14	Is er sprake van een gelijkmatige temperatuurverdeling van de verschillende groepen (steekproefsgewijs controleren)?	☐	Ja							EPBD-A
		☐	Nee, selecteer advies 5.14							

Bij een aanwezige ventilatorconvector: 5.40 t/m 5.46

5.40	Zijn de (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- of koelelement geïsoleerd en verkeren die in een goede staat?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.40		
5.41	Functioneren de ventilatorconvectoren correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.41		
5.42	Functioneert de thermostaat correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.42		
5.43	Functioneert de (thermische) regelapparatuur correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.43		
5.44	Is de warmtewisselaar vervuild of beschadigd?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Ja, selecteer advies 5.44		
5.45	Bij aanwezige luchtfilters: zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐ Niet van toepassing	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee		
		☐ Ja, selecteer advies 5.45		
5.46	Worden alle groepen door de juiste ruimte-bediening aangestuurd?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 5.46		

Bij aanwezig kanaal (na)koelelement: 5.50 t/m 5.55

5.50	Is het kanaal (na)koelelement geïsoleerd en verkeert dit in een goede staat?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.50		
5.51	Functioneert de regelapparatuur correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 5.51		
5.52	Bij een aanwezige afvoervoorziening voor condenswater of condenswaterpomp: functioneert die correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Niet van toepassing		
		☐ Nee, selecteer advies 5.52		
5.53	Bij een aanwezige dauwpuntregeling: functioneert die correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Niet van toepassing		
		☐ Nee, selecteer advies 5.53		
5.54	Is de warmtewisselaar vervuild of beschadigd?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Ja, selecteer advies 5.54a		
		☐ Niet te beoordelen, advies 5.54b		
5.55	Bij aanwezige luchtfilters: zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐ Niet van toepassing	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee		
		☐ Ja, selecteer advies 5.55		

				Keuring				Vereist diploma
				A	B	C	D	

Bij aanwezige radiatoren of convectoren: 5.60 en 5.61

5.60	Zijn de radiatoren (voldoende) geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV)?	☐ Ja	■ ■	EPBD-B
		☐ Niet bekend, selecteer advies 5.60a		
		☐ Nee, selecteer advies 5.60b		

11.2	Is de kloktijd van de klok die de koeling aanstuurt juist?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, adviseer advies 11.2		
11.3	Komt het klokprogramma voor de koeling overeen met de bedrijfstijden?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 11.3		
11.4	Zijn de locaties van de temperatuursensor(en) voor de koeling correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 11.4		
11.5	Is de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling correct?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 11.5		
11.6	Bij een gekoeld watersysteem: is de regeling voor gekoeld water in orde en optimaal ingesteld?	☐ Niet van toepassing	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Ja		
		☐ Nee, selecteer advies 11.6		
11.7	Zijn er zones die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Ja, selecteer advies 11.7		
11.8	Zijn er ruimten die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Ja, selecteer advies 11.8		
11.9	Zijn er ruimten met een (bijna) permanente koelvraag waar geen vrije koeling wordt toegepast?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Ja, selecteer advies 11.9		
11.10 <u>Aantal starts en stops</u>				
	Kan het aantal starts en stops worden uitgelezen?	☐ Nee, selecteer advies 11.10a	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Ja		
	Bepaal het aantal starts en stops en draaiuren	Aantal starts en stops:	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		Aantal draaiuren:		
	Bedraagt het aantal starts en stops meer dan 4 per uur?	☐ Nee	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Ja, selecteer advies 11.10b		

				Keuring				Vereist diploma
				A	B	C	D	

– Ventilatie

11.11	Sluit de zone-indeling van het ventilatiesysteem aan bij de ventilatievraag van sectoren?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 11.11		
11.12	Is de kloktijd van de klok die de regeling van het ventilatiesysteem aanstuurt juist?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, adviseer advies 11.12		
11.13	Sluit het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem aan bij de bedrijfstijden?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 11.13		
11.14	Is er een luchtdebietregeling aanwezig?	☐ Ja	■ ■ ■ ■	EPBD-A
		☐ Nee, selecteer advies 11.14		
11.15	Bij een aanwezige luchtdebietregeling: is die traploos of vraaggestuurd?	☐ Niet van toepassing	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Ja		
		☐ Nee, selecteer advies 11.15		
11.16	Bij een aanwezig traploos of vraaggestuurd systeem: functioneert dit correct?	☐ Niet van toepassing	■ ■ ■ ■	EPBD-B
		☐ Ja		
		☐ Nee, selecteer advies 11.16		

12.2	Als het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten, worden de data ook regelmatig uitgelezen en beoordeeld?	☐ Niet van toepassing								
		☐ Ja	■	■	■	■				EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 12.2								

– Verwarming

12.11	Wordt het energiegebruik van het verwarmingssysteem gemeten?	☐ Ja								
		☐ Nee, selecteer advies 12.11					■	■		EPBD-B
12.12	Als het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten, worden de data ook regelmatig uitgelezen en beoordeeld?	☐ Niet van toepassing								
		☐ Ja					■	■		EPBD-B
		☐ Nee, selecteer advies 12.12								

13. Alternatieven

13.1	Zijn alle ramen op zonbelaste gevels voorzien van buitenzonwering?	☐ Ja,								
		☐ Nee, selecteer advies 13.1					■	■	■	■
13.2	Is er restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar?	☐ Nee								
		☐ Ja, selecteer advies 13.2					■	■	■	■
13.3	Bij behoefte aan gelijktijdige verwarming en koeling: wordt de condensorwarmte benut?	☐ Niet van toepassing								
		☐ Ja					■	■	■	■
		☐ Nee, selecteer advies 13.3								
13.4	Is er sprake van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen?	☐ Nee								
		☐ Ja, selecteer advies 13.4					■	■	■	■

										Keuring				Vereist diploma
										A	B	C	D	

14. Systemgrootte

– Koeling

14.1	Is er voor dit gebouw of gebouwdeel al een keer een EPBD-aircokeuring uitgevoerd waarin het opgestelde koelvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen?	☐ Ja, ga naar vraag 14.2								
		☐ Weet niet, ga naar vraag 14.3					■	■	■	■
		☐ Nee, ga naar vraag 14.3								
14.2	Zijn er na de beoordeling van het opgestelde koelvermogen, in relatie tot het benodigde koelvermogen, nog aanpassingen gedaan aan het gebouw of het klimaatstelsel die van invloed zijn op de koelbehoefte van het gebouw of gebouwdeel?	☐ Ja, ga naar vraag 14.3								
		☐ Weet niet, ga naar vraag 14.3								
		☐ Nee, vraag 14.3 en 14.4 kunnen overgeslagen worden					■	■	■	■
14.3	Is er een actuele koelbehoefteberekening volgens BRL6000 beschikbaar?	☐ Ja, ga naar vraag 14.4								
		☐ Nee, selecteer advies 14.3, vraag 14.4 kan overgeslagen worden					■	■	■	■
14.4	Is het opgestelde koelvermogen meer dan 20% hoger dan het benodigde koelvermogen?	☐ Ja, selecteer advies 14.4								
		☐ Nee					■	■	■	■

1.3	☐	Er wordt geen of onvoldoende onderhoud verricht aan de luchtbehandelingskast. Advies: sluit alsnog een onderhoudscontract met een installateur of breidt het onderhoudscontract uit.
1.4	☐	Er zijn repeterende klachten die niet goed worden opgepakt of afgehandeld. Advies: handel de klachten alsnog correct af.

2. Koude-/warmteopwekking

2.1	☐	De directe omgeving van de koude- of warmteopwekker(s) is niet ordelijk of schoon (vervuild of losse materialen en dergelijke). Advies: maak de directe omgeving ordelijk en schoon.
2.2	☐	Er zijn belemmeringen voor een goede werking van de koude- of warmteopwekker(s). Advies: verwijder de belemmeringen.
2.3	☐	Het principeschema is niet aanwezig of komt niet overeen met de werkelijkheid (er zijn afwijkingen tussen de werkelijke situatie en het principeschema). Advies: stel een correct principeschema op.
2.4	☐	De opstelling van de koude- of warmteopwekker(s) is niet juist. Advies: stel de installatie correct op volgens installatievoorschrift of eisen fabrikant.
2.5	☐	De isolatie van de koudemiddelleidingen is niet volledig of verkeert in slechte staat. Advies: breng de isolatie aan of herstel dit.
2.6	☐	Er zijn onderdelen met een hoog trillings- of geluidsniveau. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan en verhelp zo mogelijk het probleem.
2.7	☐	Er is meer dan een koude- of warmteopwekker aanwezig, deze zijn niet voorzien van een cascaderегeling (koude- en warmteopwekkers worden ingeschakeld en afgeschakeld afhankelijk van de behoefte). Advies: voorzie de koude- en warmteopwekkers van een cascaderегeling.
2.8	☐	Er is een cascaderегeling of cascaderегategie aanwezig die niet optimaal is ingesteld. Advies: optimaliseer de cascaderегeling.
2.9	☐	Het besparingspotentieel van de aanwezige koude-opwekker is meer dan 20%: de Energie Efficiency Rate (EER) is te laag. Advies: verbeter de Energie Efficiency Rate (EER) van de koude-opwekker.
2.10	☐	Het besparingspotentieel van de aanwezige warmte-opwekker is meer dan 20%: de Coëfficiënt of Performance (COP) is te laag. Advies: verbeter de Coëfficiënt of Performance (COP) van de warmteopwekker.
2.11	☐	De gemiddelde verschillen tussen de onttrekkings- en infiltratietemperaturen zijn erg klein ($\Delta T \leq 4 \text{ }^\circ\text{C}$). Advies: controleer de installatie aan de hand van de ontwerpspecificaties en stel deze zo nodig bij.

3. Distributiesysteem

3.1	☐	De leidingen of appendages voor gekoeld en warm water zijn niet geïsoleerd of de isolatie ervan verkeert in een slechte staat. Advies: breng deze aan of herstel deze.
3.2	☐	Er is mogelijk sprake van lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
3.3	☐	Niet alle pompen in het distributiesysteem zijn energiezuinige pompen. Advies: plaats energiezuinige pompen.
3.4	☐	De nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen van het distributiesysteem is niet juist. Advies: stel de juiste nadraaitijd van deze circulatiepompen in.
3.5	☐	Er zijn geen frequentieregelde pompen met variabel debiet geïnstalleerd, daar waar een wisselend debiet wordt verwacht. Advies: installeer frequentieregelde pompen met variabel debiet.
3.6	☐	Er zijn geen vuilvangers, slibfilters en ontgassing toegepast (ten behoeve van een betere warmteoverdracht). Advies: installeer deze.
3.7	☐	Het temperatuurverschil tussen de aanvoer en retour is erg klein ($< 4 \text{ }^\circ\text{C}$). Advies: regel de installatie opnieuw in.

4. Afgifte condensorwarmte

4.1	☐	De condensorunit(s) zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
4.2	☐	Er zijn tekenen van (mogelijke) koudemiddellekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
4.3	☐	Er zijn belemmeringen bij de luchtaanzuiging, dit belemmert een goede werking. Advies: verwijder de belemmering.

4.4	☐	De aanzuiglucht van de condensors wordt verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving. Advies: verhelp dit.
4.5	☐	De ventilatoren zijn niet voorzien van toerenregeling. Advies: overweeg het gebruik van toerenregeling op de ventilatoren.
4.6	☐	De condensortemperatuur is niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor verlaging van de condensortemperatuur.
4.7	☐	Het temperatuurverschil tussen de aanvoer en retour van en naar de koeltoren is erg klein. Advies: inspecteer de koeltoren op vervuiling.

5. Afgiftesystemen

5.1	☐	De warmtewisselaar(s) in de afgifte-units zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
5.2	☐	De aanzuiglucht van de luchtbehandelingskast wordt verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving. Advies: verhelp dit.
5.3	☐	De filters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de filters en controleer de filters periodiek.
5.4	☐	Er zijn tekenen van mogelijke (koudemiddel)lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.5	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk als gevolg van onjuist geplaatste roosters voor het inblazen of afzuiging van lucht. Advies: controleer de roosters en vervang deze zo nodig door juiste types.
5.6	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk doordat de luchtverdeling in de ruimten niet in orde is. Advies: controleer de luchtverdeling in de ruimten en stel deze zo nodig opnieuw in.
5.7	☐	De verdampertemperatuur is niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor verhoging van de verdampertemperatuur.

Vloerkoeling en betonkernactivering

5.10	☐	De aanvoer- en retourtemperatuurgroepen zijn niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek dit nader en herstel dit zo nodig.
5.11	☐	De regeling van de geregelde groepen functioneert niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.12	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bedieneenheid aangestuurd. Advies: herstel dit gebrek.
5.13	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.14	☐	Er is sprake van een ongelijkmatige temperatuurverdeling van de verschillende groepen. Advies: onderzoek dit gebrek nader en regel dit zo nodig opnieuw in.

Inductie-unit

5.20	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.21	☐	De na-regeling van de temperatuur werkt niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.22	☐	De dauwpuntregeling werkt niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.23	☐	De condenswaterafvoer werkt niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.24	☐	De aanvoer- en retourtemperaturen van het gekoeld water zijn niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek dit nader en regel dit opnieuw in.
5.25	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig de warmtewisselaar of herstel deze.
5.26	☐	De luchtuitstroom is niet optimaal (volgens de ontwerpspecificaties). Advies: onderzoek de oorzaak en herstel dit gebrek.

Klimaatplafond

5.30	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
------	--------------------------	--

5.31	☐	De klimaatplafonds worden niet twee keer per jaar gecontroleerd via infraroodopnamen met een warmtebeeldcamera. Advies: controleer deze twee keer per jaar met een warmtebeeldcamera.
5.32	☐	Het warmtepatroon op met een warmtebeeldcamera gemaakte infraroodopnamen is ongelijkmatig. Advies: onderzoek of de waterzijdige balans volgens de ontwerpspecificaties is en regel deze zo nodig opnieuw in.
5.33	☐	De regeling of de regelkleppen functioneren niet correct. Advies: onderzoek dit nader en pas een haalbare oplossing toe.
5.34	☐	De dauwpuntregeling van de groep klimaatplafonds (ter voorkoming van condens) functioneert niet correct. Advies: controleer dit en pas dit zo nodig aan.
5.35	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bedieneenheid aangestuurd. Advies: herstel dit gebrek.

Ventilatorconvectoor

5.40	☐	De (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- en koelelement zijn niet geïsoleerd of verkeren in een slechte staat. Advies: herstel de isolatie of breng deze aan.
5.41	☐	De ventilatorconvectoren functioneren niet correct. Advies: onderzoek dit gebrek en pas een haalbare oplossing toe.
5.42	☐	De thermostaat functioneert niet correct. Advies: onderzoek dit gebrek en kalibreer of vervang zo nodig de thermostaat.
5.43	☐	De regelapparatuur functioneert niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.44	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig of herstel de warmtewisselaar.
5.45	☐	De luchtfilters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de luchtfilters en controleer deze periodiek.
5.46	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bedieneenheid aangestuurd. Advies: herstel dit gebrek.

Kanaal (na)koelelement

5.50	☐	Het kanaal (na)koelelement is niet geïsoleerd of verkeert in een slechte staat. Advies: herstel de isolatie of breng deze opnieuw aan.
5.51	☐	De regelapparatuur functioneert niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.52	☐	De afvoervoorziening (condenswater of condenswaterpomp) functioneert niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.53	☐	De dauwpuntbeveiliging van de groep klimaatplafonds (ter voorkoming van condens) functioneert niet correct. Advies: controleer deze en pas deze zo nodig aan.
5.54a	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig of herstel de warmtewisselaar.
5.54b	☐	De vervuiling of beschadiging van de warmtewisselaar is niet te beoordelen. Advies: breng inspectieluiken aan zodat de wisselaar kan worden geïnspecteerd of gereinigd.
5.55	☐	De luchtfilters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de luchtfilters en controleer deze periodiek.

Radiatoren of convectoren

5.60a	☐	Het is niet bekend of de radiatoren voldoende geschikt zijn voor lage temperatuur verwarming (LTV). Advies: onderzoek dit zo nodig.
5.60b	☐	De radiatoren zijn onvoldoende geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV). Advies: maak de radiatoren voldoende geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV).
5.61	☐	Er zijn belemmeringen voor een goede werking van de radiatoren (gordijnen, dozen, kasten, tafels en dergelijke). Advies: verwijder deze belemmeringen.
5.62	☐	De radiatoren of convectoren zijn niet voorzien van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen. Advies: voorzie de radiatoren of convectoren van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen.

6. Lucht toe en afvoer

6.1	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk als gevolg van een onjuiste type inblaas- en afzuigroosters of door een onjuiste locatie. Advies: controleer dit en selecteer zo nodig de juiste roosters met voldoende werp of kies de juiste locatie.
6.2	☐	Er kan onvoldoende lucht vrij instromen bij de luchtinlaten. Advies: verwijder of verhelp de belemmeringen.
6.3	☐	De luchtinlaten en -uitlaten zijn vervuild. Advies: reinig de luchtinlaten en -uitlaten.

6.4	☐	De luchtinlaten en -uitlaten functioneren niet naar behoren. Advies: onderzoek dit en neem de oorzaak weg.
6.5	☐	De aangezogen buitenlucht wordt opgewarmd door de directe omgeving of (externe) bronnen. Advies: verplaats de luchtinlaat of de (externe) warmtebron.

7. Luchtfilters

7.1	☐	De luchtfilters worden niet jaarlijks vervangen of gereinigd. Advies: vervang of reinig de luchtfilters jaarlijks.
7.2	☐	De luchtfilters zijn vervuild of het drukverschil (Pa) over de filters is te hoog. Advies: vervang de luchtfilters.
7.3	☐	De luchtfiltersecties zijn niet in goede en droge staat. Advies: vervang de luchtfiltersecties.
7.4	☐	De afdichting van filters en behuizingen is niet in orde. Advies: herstel de afdichting.
7.5	☐	Er is sprake van ontbrekende, geblokkeerde of beschadigde luchtfilters. Advies: vervang de luchtfilters.
7.6	☐	De luchtfilters zijn niet op de juiste wijze (oriëntatie) geplaatst. Advies: plaats de luchtfilters op de juiste locatie (oriëntatie).
7.7	☐	Er zijn onjuiste filters geplaatst (onjuiste luchtfilterklasse). Advies: plaats nieuwe filters met de juiste filterklasse.
7.8	☐	De luchtfilters zijn niet op de juiste wijze (oriëntatie) geplaatst. Advies: plaats de luchtfilters op de juiste locatie.

8. Warmtewisselaars en warmteterugwinning

8.1	☐	De warmtewisselaars in de luchtbehandelingskast zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
8.2	☐	De toestand van de warmteterugwinning is niet in orde. Advies: laat de warmteterugwinning nader onderzoeken door de leverancier van de apparatuur.
8.3	☐	Het energierendement van de warmteterugwinning is niet volgens de technische specificaties. Advies: laat de warmteterugwinning nader onderzoeken door de leverancier van de apparatuur.
8.4	☐	Er is mogelijk sprake van koudemiddellekkage. Advies: onderzoek dit gebrek en verhelp zo nodig dit gebrek.

9. Kanaalwerk ventilatie

9.1	☐	Er zijn tekenen van vocht, afzetting of verstopping. Advies: controleer de luchtcondities binnen en buiten het kanaal en raadpleeg een deskundige.
9.2	☐	De staat van het leidingwerk is niet in orde. Advies: herstel de afdichtingen.
9.3	☐	De kanaalisolatie is niet in orde. Advies: breng kanaalisolatie aan of vervang de kanaalisolatie.
9.4	☐	De luchtkanalen zijn vervuild. Advies: reinig de luchtkanalen volgens NVRL-keur.
9.5	☐	Niet alle brandkleppen staan open. Advies: laat dit onderzoeken door een deskundige.

10. Luchtbehandelingskast en ventilator

10.1	☐	De luchtstromen die door de luchtbehandelingskast worden geleverd zijn niet in overeenstemming met de technische specificaties. Advies: stel de luchtstromen opnieuw in.
10.2	☐	De luchtbehandelingskast is niet van een energiezuinig type. Advies: onderzoek of vervanging van de luchtbehandelingskast door een energiezuinige luchtbehandelingskast rendabel is.

11- Regeling en instellingen

– Koeling

11.1	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de specifieke koudevraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de koude-vraag aan.
11.2	☐	De kloktijd van de klok die de koeling aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.3	☐	Het klokprogramma voor de koeling komt niet overeen met de bedrijfstijden. Advies: programmeer de kloktijden opnieuw of stel deze opnieuw in.
11.4	☐	De locatie van de temperatuursensor(en) voor de koeling is onjuist. Advies: pas de locatie(s) aan.
11.5	☐	De aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling is niet correct (te groot verschil tussen gemeten en aangegeven temperatuur). Advies: kalibreer deze temperatuursensoren.
11.6	☐	De regeling voor gekoeld water is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: herstel dit gebrek of stel de regeling opnieuw in.
11.7	☐	Er zijn zones die gelijktijdig verwarmd en gekoeld worden. Advies: pas de stooklijnen zodanig aan dat dit wordt voorkomen.
11.8	☐	Er zijn ruimten die gelijktijdig verwarmd en gekoeld worden. Advies: pas de regeling zodanig aan dat dit wordt voorkomen.
11.9	☐	Er zijn ruimten met een (bijna) permanente koudevraag waar (nog) geen gebruik wordt gemaakt van vrije koeling. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor de toepassing van vrije koeling.
11.10a	☐	Het aantal starts of stops kan niet worden uitgelezen. Advies: installeer of repareer de start/stopteller.
11.10b	☐	Het aantal starts of stops is erg hoog. Advies: onderzoek de mogelijkheden om het aantal starts of stops terug te brengen.

– Ventilatie

11.11	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de ventilatievraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de ventilatievraag aan.
11.12	☐	De kloktijd van de klok van de regeling die het ventilatiesysteem aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.13	☐	Het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem sluit onvoldoende aan bij de bedrijfstijden. Advies: programmeer het klokprogramma opnieuw of stel deze opnieuw in.
11.14	☐	Er is geen luchtdebietregeling aanwezig. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor een vraaggestuurde traploze regeling en breng deze zo mogelijk aan.
11.15	☐	De aanwezige luchtdebietregeling is niet traploos of vraaggestuurd. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor een vraaggestuurde traploze regeling en breng deze zo mogelijk aan.
11.16	☐	Het vraaggestuurd systeem functioneert niet correct. Advies: onderzoek dit en verhelp de oorzaak.
11.17	☐	De regeling van de voorverwarming is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: onderzoek de regeling van de voorverwarming en herstel deze.
11.18	☐	De regeling van het bevochtigingssysteem is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: onderzoek de regeling van het bevochtigingssysteem en herstel deze.

– Verwarming

11.21	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de specifieke warmtevraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de warmtevraag aan.
11.22	☐	De kloktijd van de klok die de verwarming aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.23	☐	Het klokprogramma sluit onvoldoende aan bij de bedrijfstijden. Advies: programmeer de kloktijden of stel deze opnieuw in.
11.24	☐	De locatie van de temperatuursensor(en) voor de verwarming is onjuist. Advies: pas de locatie(s) aan.
11.25	☐	De aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor verwarming is niet correct (te groot verschil tussen gemeten en aangegeven temperatuur). Advies: kalibreer deze temperatuursensoren.
11.26	☐	Er zijn ruimten die niet hoeven te worden verwarmd maar toch worden verwarmd. Advies: schakel de verwarming uit in ruimten die niet hoeven te worden verwarmd.

11.27	☐	Er zijn ruimten die naast het verwarmingssysteem ook door andere bronnen worden verwarmd waar geen thermostatische kleppen of thermostaten zijn geplaatst. Advies: installeer thermostatische kleppen of thermostaten in die ruimten.
11.28	☐	Het afgiftesysteem van de verwarming is waterzijdig niet goed ingeregeld. Advies: regel het afgiftesysteem van de verwarming waterzijdig (opnieuw) in.
11.29a	☐	Het aantal starts of stops kan niet worden uitgelezen. Advies: installeer een start/stopteller.
11.29b	☐	Het aantal starts of stops is erg hoog. Advies: onderzoek de mogelijkheden om het aantal starts of stops terug te brengen.

12. Bemetering

– Koeling

12.1	☐	Het energiegebruik van de koelsysteem wordt niet gemeten. Advies: plaats energiemeters die het energiegebruik van het koelsysteem meten.
12.2	☐	Het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten maar de data worden niet periodiek uitgelezen of beoordeeld. Advies: lees het energiegebruik van het koelsysteem vanaf heden uit en beoordeel dit vanaf heden.

– Verwarming

12.11	☐	Het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt momenteel niet gemeten. Advies: plaats energiemeters die het energiegebruik van het verwarmingssysteem meten.
12.12	☐	Het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten maar de data worden niet periodiek uitgelezen of beoordeeld. Advies: lees het energiegebruik van het verwarmingssysteem vanaf heden uit en beoordeel dit vanaf heden.

13. Alternatieven

13.1	☐	Niet alle ramen op zonbelaste gevels zijn voorzien van buitenzonwering. Advies: onderzoek de mogelijkheden om alle ramen op zonbelaste gevels te voorzien van buitenzonwering.
13.2	☐	Er is restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor de toepassing van absorptiekoeling, let er hierbij nadrukkelijk op of de toepassing ervan leidt tot CO2-reductie.
13.3	☐	Er is behoefte aan gelijktijdige verwarming en koeling zonder dat de condensorwarmte wordt benut. Advies: ga de mogelijkheden na om de condensorwarmte van de koelinstallatie te gebruiken.
13.4	☐	Er is sprake van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen. Advies: ga de mogelijkheden na voor het gebruik van warmtepompen en energieopslag.

14. Systemgrootte

– Koeling

14.3	☐	Er is geen koelbehoefteberekening van het gebouw of gebouwdeel beschikbaar volgens BRL6000. Advies: stel een koelbehoefteberekening op volgens BRL6000 en beoordeel het rendement en de capaciteit van het huidige koelsysteem.
14.4	☐	Het opgesteld koelvermogen van de klimaatinstallatie is hoog in relatie tot het benodigde vermogen (>20%). Advies: bepaal bij vervanging van de klimaatinstallatie het benodigde koelvermogen opnieuw en stem de installatie daarop af.

– Verwarming

14.13	☐	Er is geen warmtebehoefteberekening van het gebouw of gebouwdeel volgens BRL 6000 beschikbaar. Advies: stel een warmtebehoefteberekening op volgens BRL6000 en beoordeel het rendement en de capaciteit van het huidige verwarmingssysteem.
14.14	☐	Het opgesteld verwarmingsvermogen van de klimaatinstallatie is hoog in relatie tot het benodigde vermogen (>20%). Advies: bepaal bij vervanging van de klimaatinstallatie het benodigde verwarmingsvermogen opnieuw en stem de installatie daarop af.

15. Overig

15.1	☐	Laat ten minste eenmaal per 10 jaar een EPA-U maatwerkadvies opstellen (door een gecertificeerd bedrijf) naar de mogelijke energiebesparende maatregelen.
15.2	☐	Kies bij vervanging van installatiecomponenten voor componenten die geschikt zijn voor hoog temperatuur koeling (als het gebouw daarvoor geschikt is):
15.3	☐	Kies bij vervanging van koude- of warmteopwekker(s), pompen, ventilatoren, luchtbehandelingskast(en) en dergelijke voor de meest energie-efficiënte variant.
	☐	
	☐	
	☐	

Toelichting bij advies

Nummer	Toelichting

Overige opmerkingen inspecteur

Ondertekening

Plaats: Datum: Handtekening:

L

Bijlage XII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE XII BIJ DE ARTIKELN 5.21, EERSTE LID, EN 5.22, EERSTE LID, VAN DEZE REGELING (EXAMENEISEN INSPECTIE AIRCONDITIONINGSSYSTEMEN)

[Vervallen]

Deze bijlage bevat de exameneisen waaraan moet worden voldaan voor het examen, het herexamen en het bijscholingsexamen EPBD-A en EPBD-B airconditioningssystemen.

		Diploma		
		EPBD-A	EPBD-B	

0. Algemene gegevens

0.1	De inspecteur kan het type keuring vaststellen (A/B/C/D):		PT + T	E1, E2
0.2	De inspecteur kan het opgestelde nominaal koelvermogen op systeemniveau vaststellen:		PT + T	E1, E2
0.3	De inspecteur kan het opgestelde nominaal verwarmingsvermogen op systeemniveau vaststellen:		PT + T	E1, E2
0.4	De inspecteur kan het aanwezige type koude- en warmteopwekker vaststellen:		PT	E1, E2

1. Pre-inspectie

Alg	De inspecteur kan zorgdragen voor de juiste voorbereiding op de inspectie:	PT	PT	E1
-----	--	----	----	----

Informatie en documentatie

1.1	De inspecteur kan de beschikbaarheid en de volledigheid van de documentatie vaststellen:	PP + PT	PT	E1
-----	--	---------	----	----

Onderhoud en beheer

1.2	De inspecteur kan vaststellen of er voldoende en met de juiste regelmaat onderhoud aan het koelsysteem en verwarmingssysteem wordt verricht:	PP + PT		E1
1.3	De inspecteur kan vaststellen of er voldoende en met de juiste regelmaat onderhoud aan het ventilatiesysteem wordt verricht:	PT		E1, E2
1.4	De inspecteur kan vaststellen of de (repeterende) klachten goed zijn opgepakt of afgehandeld:		PT	E1

2. Koude- en warmteopwekking

Alg	De inspecteur kan de componenten van het klimaatsysteem lokaliseren:	PP + T		E1
2.1	De inspecteur kan vaststellen of de omgeving van de koude- en warmteopwekker(s) ordelijk en schoon is:	PT		E1, E2
2.2	De inspecteur kan belemmeringen voor een goede werking van de koude- en warmteopwekker(s) vaststellen:	PT + T		E1
2.3	De inspecteur kan de werkelijke situatie verifiëren met het principeschema:	PP + T		E1

2.4	De inspecteur kan vaststellen of de koude- en warmteopweker(s) op een juiste wijze staan opgesteld.	PT		E1, E2
2.5	De inspecteur kan de aanwezigheid en conditie van de isolatie van de koudemiddelen vaststellen.	PP + T		E1
2.6	De inspecteur kan vaststellen of er sprake is van een hoog trillingsniveau en kan vaststellen of er sprake is van een hoog geluidsniveau.	PP		E1, E2
2.7	De inspecteur kan vaststellen of het systeem is voorzien van een cascaderегeling.		PT	E1, E2
2.8	De inspecteur kan vaststellen of de cascaderегeling optimaal is ingesteld.		PT	E1, E2
2.9	De inspecteur kan het besparingspotentieel van de koudeopweker vaststellen.		PT + T	E1
2.10	De inspecteur kan het besparingspotentieel van de warmteopweker vaststellen.		PT + T	E1, E2
2.11	De inspecteur kan de gemiddelde Delta-T (zomer en winter) vaststellen en beoordelen.		PT + T	E1

		Diploma		
		EPBD-A	EPBD-B	

3. Distributiesysteem

3.1	De inspecteur kan de aanwezigheid en conditie van de isolatie van de leidingen en appendages voor gekoeld en warm water vaststellen.	PP		E1
3.2	De inspecteur kan tekenen van (mogelijke) lekkage aan het watercirculatiesysteem vaststellen.	PT		E1, E2
3.3	De inspecteur kan vaststellen of de aanwezige pompen in het koud watercircuit energiezuinig zijn.	PT		E1, E2
3.4	De inspecteur kan vaststellen of de nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen juist is.		PT	E1, E2
3.5	De inspecteur kan vaststellen of er frequentie geregelde pompen met variabele debiet zijn geïnstalleerd (daar waar een wisselend debiet wordt verwacht).		PT	E1, E2
3.6	De inspecteur kan vaststellen of er vuilvangers, slijbfilters en ontgassing zijn toegepast.	PT		E1, E2
3.7	De inspecteur kan het verschil tussen de aanvoer- en de retourtemperatuur vaststellen.	PP		E1

4. Afgifte condensorwarmte

4.1	De inspecteur kan vaststellen of de condensorunits zijn vervuld.	PP		E1
4.2	De inspecteur kan tekenen van (mogelijke) koudemiddellekkage vaststellen.	PT		E1, E2
4.3	De inspecteur kan vaststellen of de unit zonder belemmeringen lucht kan aanzuigen.	PP		E1
4.4	De inspecteur heeft voldoende inzicht om na te gaan of de unit voldoende onverwarmde lucht kan aanzuigen.	PP + PT		E1
4.5	De inspecteur kan vaststellen of de ventilatoren van de condensor zijn voorzien van toerenregeling.	PT		E1, E2
4.6	De inspecteur kan vaststellen of de condensortemperatuur overeenkomt met de ontwerp-specificaties.	PP + PT		E1, E2
4.7	De inspecteur kan de afkoeling van het koelwater in de koeltoren vaststellen en beoordelen.		PT + T	E1

5. Afgiftesysteem

5.1	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaars zijn vervuild.	PP + PT		E1
5.2	De inspecteur kan vaststellen of de aangezogen lucht wordt verwarmd door externe bronnen.	PT		E1, E2
5.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP + PT		E1
5.4	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke (koudemiddel)lekkage.	PT		E1, E2
5.5	De inspecteur kan beoordelen of de geplaatste roosters correct zijn.		PT	E1
5.6	De inspecteur kan vaststellen of de luchtverdeling in de ruimte in orde is.	PT		E1, E2
5.7	De inspecteur kan vaststellen of de verdampertemperatuur volgens de ontwerpspecificaties is.	PP + PT		E1, E2
<i>Vloerkoeling en betonkernactivering</i>				
5.10	De inspecteur kan vaststellen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen volgens de ontwerpspecificaties zijn.	PP		E1, E2
5.11	De inspecteur kan beoordelen of de regeling van de geregelde groepen correct is.		PT	E1, E2
5.12	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juiste ruimte-bediening wordt aangestuurd.		PT	E1, E2
5.13	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PT		E1, E2
5.14	De inspecteur kan vaststellen of sprake is van een gelijkmatige koudeverdeling van de verschillende groepen (bij koudeopwekking) en kan vaststellen of er sprake is van een gelijkmatige warmteverdeling van de verschillende groepen (bij warmteopwekking).	PT		E1

		Diploma		
		EPBD-A	EPBD-B	

<i>Inductie-unit</i>				
5.20	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PP + PT		E1, E2
5.21	De inspecteur kan vaststellen of de na-regeling van de temperatuur correct functioneert.	PT		E1, E2
5.22	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpunt regeling correct functioneert.		PT + T	E1, E2
5.23	De inspecteur kan vaststellen of de condenswaterafvoer correct functioneert.	PP		E1, E2
5.24	De inspecteur kan beoordelen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen van het gekoeld water volgens de ontwerpspecificaties zijn en kan beoordelen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen van het verwarmd water volgens de ontwerpspecificaties zijn.		PT + T	E1, E2
5.25	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar vervuild of beschadigd is.	PP		E1
5.26	De inspecteur kan beoordelen of de luchtuitstroom optimaal is (volgens de ontwerpspecificaties).		PT	E1, E2
<i>Klimaatplafond</i>				
5.30	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PP + PT		E1, E2
5.31	De inspecteur kan vaststellen of het klimaatplafond ten minste twee keer per jaar wordt gecontroleerd door middel van infraroodopnamen met een warmtebeeldcamera.	T		E1, E2
5.32	De inspecteur kan op basis van een infraroodopname (gemaakt met een warmtebeeldcamera) beoordelen of het koudepatroon gelijkmatig is en kan beoordelen of het warmtepatroon gelijkmatig is.		PT	E1, E2

5.33	De inspecteur kan vaststellen of de regeling en de regelkleppen correct functioneren.	PP + PT		E1, E2
5.34	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpuntregeling van de groep klimaatplafonds ter voorkoming van condens correct functioneert.		PT + T	E1, E2
5.35	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juiste ruimte-bedieneenheid wordt aangestuurd.		PT	E1, E2
<i>Ventilatorconvector</i>				
5.40	De inspecteur kan vaststellen of de (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- en het koelelement zijn geïsoleerd en in goede staat verkeren.	PP		E1, E2
5.41	De inspecteur kan vaststellen of de ventilatorconvector correct functioneert.	PP		E1, E2
5.42	De inspecteur kan vaststellen of de thermostaat correct functioneert.	PP		E1, E2
5.43	De inspecteur kan vaststellen of de (thermische) regelapparatuur correct functioneert.	PP + PT		E1, E2
5.44	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar is vervuild en kan vaststellen of de warmtewisselaar is beschadigd.	PP		E1
5.45	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP		E1
5.46	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juist ruimte-bedieneenheid wordt aangestuurd.		PT	E1, E2
<i>Kanaal (na)koelelement</i>				
5.50	De inspecteur kan vaststellen of het kanaal (na)koelelement is geïsoleerd en of deze in goede staat verkeert.	PP		E1, E2
5.51	De inspecteur kan vaststellen of de regelapparatuur correct functioneert.	PP + PT		E1, E2
5.52	De inspecteur kan vaststellen of de afvoervoorziening voor condenswater correct functioneert en kan vaststellen of de condenswaterpomp correct functioneert.	PP		E1, E2
5.53	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpuntregeling correct functioneert.		PP + PT	E1, E2
5.54	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar is vervuild en kan vaststellen of de warmtewisselaar is beschadigd.	PP		E1
5.55	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP		E1
<i>Radiatoren of convectoren</i>				
5.60	De inspecteur kan op basis van aanwezige informatie beoordelen of de radiatoren (volgende) zijn geschikt voor lage temperatuurverwarming (LTV).		PT	E1, E2
5.61	De inspecteur kan vaststellen of er belemmeringen zijn voor een goede werking van de radiatoren (gordijnen, dozen, kasten, tafels en dergelijke).	PP + PT		E1, E2
5.62	De inspecteur kan vaststellen of de radiatoren en convectoren zijn voorzien van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen.	PP + PT		E1, E2
			Diploma	
			EPBD-A	EPBD-B

6. Lucht toe- en afvoer (ventilatiesysteem)

6.1	De inspecteur kan beoordelen of de juiste type van inblaas- en afzuigroosters zijn geplaatst en of deze op de juiste locatie zijn geplaatst.		PT	E1
6.2	De inspecteur kan vaststellen of de lucht bij de luchtinlaten en -uitlaten vrij in en uit kan stromen.	PP + PT		E1
6.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtinlaten en -uitlaten zijn vervuild.	PP + PT		E1

6.4	De inspecteur kan vaststellen of de luchtinlaten van de luchtbehandelingskast correct functioneren.	PP + PF		E1
6.5	De inspecteur kan vaststellen of de aangezogen buitenlucht wordt opgewarmd door de directe omgeving of andere externe bronnen.	PF		E1, E2

7. Luchtfiltrering (ventilatiesysteem)

7.1	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters ten minste eenmaal per jaar worden vervangen of gereinigd.	PF		E1
7.2	De inspecteur kan vaststellen of de filters schoon zijn en of het drukverschil over de filters voldoende laag is.	PP + PF		E1
7.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfiltersecties in goede en droge staat zijn.	PP		E1
7.4	De inspecteur kan vaststellen of de afdichting van filters en behuizingen in orde is.	PP		E1, E2
7.5	De inspecteur kan vaststellen of er sprake is van ontbrekende, geblokkeerde of beschadigde luchtfilters.	PP		E1, E2
7.6	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters op de juiste wijze (oriëntatie) zijn geplaatst.	PP		E1, E2
7.7	De inspecteur kan vaststellen of de juiste gecertificeerde filters met de juiste luchtfilterklasse zijn geplaatst.	PF		E1, E2
7.8	De inspecteur kan vaststellen of de conditie van de drukmeter van het filterdifferentieel in goede staat is.	PP		E1, E2

8. Warmtewisselaars en warmteterugwinning (ventilatiesysteem)

8.1	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaars of warmteterugwinning zijn vervuld.	PP		E1
8.2	De inspecteur kan beoordelen of vaststellen of de toestand van de warmtewisselaars en warmteterugwinning correct is.	PF		E1
8.2	De inspecteur kan beoordelen of vaststellen of het energierendement in overeenstemming is met de technische specificaties.		PF	E1, E2
8.4	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van koelmiddellekkage.	PF		E1, E2

9. Kanaalwerk ventilatie (ventilatiesysteem)

9.1	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen van vocht, afzetting, verstopping en dergelijke zijn.	PF		E1, E2
9.2	De inspecteur kan vaststellen of de luchtafdichting van het leidingwerk in goede staat verkeert.	PF		E1, E2
9.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtkanalen zijn geïsoleerd waar wenselijk en of de isolatie in goede staat is.	PF		E1, E2
9.4	De inspecteur kan vaststellen of de luchtkanalen (overmatig) zijn vervuld.	PF		E1, E2
9.5	De inspecteur kan vaststellen of alle brandklappen open staan.	PF		E1, E2

10. Luchtbehandelingskast en ventilator (ventilatiesysteem)

10.1	De inspecteur kan vaststellen of de luchtstromen in overeenstemming zijn met de technische specificaties.		PF	E1, E2
10.2	De inspecteur kan vaststellen of de luchtbehandelingskast van een energiezuinig type is.		PF	E1, E2

		Diploma		
		EPBD-A	EPBD-B	

11. Regeling en instellingen

– Koeling

11.1	De inspecteur kan bepalen of de zone-indeling voldoende aansluit bij de specifieke koude-vraag van de sectoren.		PF	E1
11.2	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd die de koeling aanstuurt correct is.	PP + PT		E1
11.3	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma dat de koeling aanstuurt overeenkomt met de bedrijfstijden.	PP + PT		E1
11.4	De inspecteur kan beoordelen of de locaties van de temperatuursensoren voor de koeling correct zijn.		PF	E1
11.5	De inspecteur kan vaststellen of de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling correct is.	PP + PT		E1
11.6	De inspecteur kan beoordelen of de regeling voor het gekoelde water in orde is en optimaal is ingesteld.		PF	E1
11.7	De inspecteur kan beoordelen of er zones zijn die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld.		PF	E1
11.8	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld.	PP + PT		E1
11.9	De inspecteur kan beoordelen of er ruimten zijn met een permanente of bijna permanente koelvraag waar geen vrije koeling wordt toegepast.		PF	E1, E2
11.10	De inspecteur kan vaststellen of het aantal starts en stops (voor koeling) kan worden uitgelezen, het aantal starts en stops (voor koeling) uitlezen en kan deze vastleggen.	PT		E1, E2

– Ventilatie

11.11	De inspecteur kan beoordelen of de zone-indeling van het ventilatiesysteem aansluit bij de ventilatievraag van de sectoren.		PF	E1, E2
11.12	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd van de klok die de regeling van het ventilatiesysteem aanstuurt correct is.	PT		E1, E2
11.13	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem aansluit bij de bedrijfstijden.	PT		E1, E2
11.14	De inspecteur kan vaststellen of er luchtdebietregeling aanwezig is.	PT		E1, E2
11.15	De inspecteur kan beoordelen of de aanwezige debietregeling traploos is en kan beoordelen of de aanwezige debietregeling vraaggestuurd is.		PF	E1
11.16	De inspecteur kan beoordelen of een vraaggestuurd ventilatiesysteem correct functioneert.		PF	E1, E2
11.17	De inspecteur kan beoordelen of de regeling van de voorverwarming in orde is en optimaal is ingesteld.		PF	E1, E2
11.18	De inspecteur kan beoordelen de regeling van het bevochtigingssysteem in orde is en optimaal is ingesteld.		PF	E1, E2

– Verwarming

11.21	De inspecteur kan bepalen of de zone-indeling voldoende aansluit bij de specifieke warmtevraag van de sectoren.		PT	E1, E2
11.22	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd die de verwarming aanstuurt correct is.	PT		E1, E2
11.23	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma dat de verwarming aanstuurt overeenkomt met de bedrijfstijden.	PT		E1, E2
11.24	De inspecteur kan vaststellen of de locaties van de temperatuursensoren voor de verwarming correct zijn.	PT		E1, E2
11.25	De inspecteur kan vaststellen of de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren (voor verwarming) correct is.	PT		E1, E2
11.26	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die niet verwarmd hoeven te worden maar die toch worden verwarmd.	PT		E1, E2
11.27	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die naast het verwarmingssysteem (warmtepompen) ook nog door andere bronnen worden verwarmd en waar geen thermostatische kleppen of thermostaten zijn geplaatst.	PT		E1, E2
11.28	De inspecteur kan vaststellen of het afgiftesysteem van de verwarming waterzijdig goed is ingeregeld.	PT		E1, E2
11.29	De inspecteur kan vaststellen of het aantal starts en stops (voor verwarming) kan worden uitgelezen, het aantal starts en stops (voor verwarming) uitlezen en deze vastleggen.	PT		E1, E2

		Diploma		
		EPBD-A	EPBD-B	

12. Bemetering

– Koeling

12.1	De inspecteur kan beoordelen of het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten.		PT	E1
12.2	De inspecteur kan beoordelen of de data van het energiegebruik van het koelsysteem regelmatig worden uitgelezen en beoordeeld.		PT	E1

– Verwarming

12.1	De inspecteur kan beoordelen of het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten.		PT	E1, E2
12.2	De inspecteur kan beoordelen of de data van het energiegebruik van het verwarmingssysteem regelmatig worden uitgelezen en beoordeeld.		PT	E1, E2

13. Alternatieven

13.1	De inspecteur kan vaststellen of alle ramen op zonbelaste gevels zijn voorzien van buitenzonwering.	PT		E1, E2
13.2	De inspecteur kan beoordelen of er restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar is.		PT	E1, E2
13.3	De inspecteur kan beoordelen of de condensorwarmte wordt benut als behoefte is aan gelijktijdige verwarming en koeling.		PT	E1, E2
13.4	De inspecteur kan beoordelen en vaststellen of er sprake is van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen.		PT	E1, E2

14. Systeemgrootte

– Koeling

14.1	De inspecteur kan beoordelen of er voor een gebouw of gebouwdeel al een keer een EPBD-aircokeuring is verricht waarin het opgestelde koelvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen.		PF	E1, E2
14.2	De inspecteur kan beoordelen of er na de beoordeling van het opgestelde koelvermogen, in relatie tot het benodigde koelvermogen, nog aanpassingen zijn gedaan aan het gebouw of het klimaatsysteem die van invloed zijn op de koelbehoefte van het gebouw of gebouwdeel.		PF	E1, E2
14.3	De inspecteur kan beoordelen of er een actuele koelbehoefteberekening volgens BRL6000 beschikbaar is.		PF	E1, E2
14.4	De inspecteur kan beoordelen of het opgestelde koelvermogen meer dan 20% hoger is dan het benodigde koelvermogen.		PF	E1, E2

– Verwarming

14.1	De inspecteur kan beoordelen of er voor een gebouw of gebouwdeel al een keer een EPBD-aircokeuring is verricht waarin het opgestelde verwarmingsvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen.		PF	E1, E2
14.2	De inspecteur kan beoordelen of er na de beoordeling van het opgestelde verwarmingsvermogen, in relatie tot het benodigde verwarmingsvermogen, nog aanpassingen zijn gedaan aan het gebouw of het klimaatsysteem die van invloed zijn op de verwarmingsbehoefte van het gebouw of gebouwdeel.		PF	E1, E2
14.3	De inspecteur kan beoordelen of er een actuele warmtebehoefteberekening volgens BRL6000 beschikbaar is.		PF	E1, E2
14.4	De inspecteur kan beoordelen of het opgestelde verwarmingsvermogen meer dan 20% hoger is dan het benodigde verwarmingsvermogen.		PF	E1, E2

Toelichting

PF	Toets waar praktische kennis, vaardigheden, inzichten en dergelijke op theoretische wijze worden getoetst (bijvoorbeeld via foto's, casebeschrijving en dergelijke).
PP	Toets waar praktische kennis, vaardigheden, inzichten en dergelijke op praktische wijze worden getoetst.
T	Toets waar theoretische kennis wordt getoetst.
PT + T	Er wordt praktische en theoretische kennis getoetst. De praktische en theoretische kennis wordt op theoretische wijze getoetst.
PP + T	Er wordt praktische en theoretische kennis getoetst. De praktische kennis wordt op praktische wijze getoetst, de theoretische kennis op theoretische wijze.
PP + PT	Er wordt praktische kennis getoetst. De praktische kennis wordt voor een deel getoetst op praktische wijze en voor een deel op theoretische wijze.
E1	Aan deze exameneis moet worden voldaan in het examen en het herexamen.
E2	Aan deze exameneis moet worden voldaan in het bijscholingsexamen.

ARTIKEL II

- Artikel I, onderdelen A, B, I en J, treedt in werking met ingang van 28 mei 2026.
- Artikel I, onderdelen C, D, E, F, G, H, K en L, treedt in werking met ingang van 29 mei 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

*De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Boekholt-O'Sullivan*

Toelichting

Algemeen deel

1. Inleiding

Op 24 april 2024 is de Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (hierna: EPBD IV) vastgesteld. De maatregelen uit de EPBD IV zijn erop gericht de uitstoot van broeikasgassen door de gebouwde omgeving te verminderen. Doel is de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren en de broeikasgasemissies van gebouwen te verminderen om uiterlijk in 2050 tot een emissievrij gebouwenbestand te komen. Op grond van artikel 35 van de richtlijn dienen de artikelen uit de EPBD IV uiterlijk op 29 mei 2026 in nationale wet- en regelgeving te zijn omgezet.

Ter implementatie van de artikelen 3, 10, 13, 14, 19, 20, 21, 23 en 24 van de EPBD IV zijn het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl), het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit gewijzigd.¹ In paragraaf 5.2.2 van de nota van toelichting van dat wijzigingsbesluit is een wijziging van de Omgevingsregeling aangekondigd voor de onderwerpen gebouwautomatisering en -controlesystemen (artikel 13 EPBD IV), energielabels (artikelen 19 tot en met 21 EPBD IV) en keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen in gebouwen (artikelen 23 en 24 EPBD IV). Voor de implementatie van deze onderwerpen is niet alleen een aanpassing nodig van het Bbl, maar ook van de Omgevingsregeling. Met deze wijzigingsregeling wordt daar invulling aan gegeven.

Daarnaast zijn in deze wijzigingsregeling twee andere onderwerpen uit de EPBD IV in de Omgevingsregeling geïmplementeerd, te weten gegevensuitwisseling en databanken (artikelen 16 en 22 EPBD IV) en de invoering van het energielabel A0 (artikel 19, tweede lid, EPBD IV).

In de brief van 14 juli 2025 van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) is uiteengezet hoe de overige bepalingen uit de EPBD IV geïmplementeerd zullen worden en wat de planning daarvoor is.²

In paragraaf 8 van deze toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

2. Inhoud van de regeling

2.1 Invoering label A0 voor emissievrije gebouwen

Wat betreft de energielabels schrijft artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV een bepaalde klasse-indeling voor met uitsluitend de letters A tot en met G. De letter A stemt overeen met emissievrije gebouwen, en de letter G stemt overeen met de slechtst presterende gebouwen in het nationale gebouwenbestand op het moment van invoering van de schaal. Ook kunnen lidstaten een A+ klasse introduceren voor gebouwen die nog beter presteren dan de eisen die gelden voor een emissievrij gebouw. Emissievrij betekent volgens de definitie in artikel 2, onderdeel 2, van de EPBD IV, een gebouw met een zeer hoge energieprestatie, dat geen of zeer weinig energie nodig heeft, ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen en geen of zeer weinig operationele broeikasgasemissies genereert. De energie die nodig is moet zoveel mogelijk hernieuwbare energie zijn (artikel 11 van de EPBD IV). De vier aspecten zijn samen het "ZEB-niveau" voor een gebouw. ZEB staat voor Zero Emission Building. Het uiteindelijke doel van de EPBD IV is om tegen 2050 tot een emissievrij gebouwenbestand te komen.

De nieuwe klasse-indeling zal met ingang van 1 januari 2030 worden ingevoerd. Dan zal ook een gomoderniseerde bepalingmethode voor de energieprestatie van gebouwen worden ingevoerd. De bepalingmethode rekent indicatorwaarden uit die gebruikt worden voor het aantonen van het voldoen aan de nieuwbouweisen, voor het bepalen van de energielabelletter en het berekenen van de niveaus waar het gebouw op uitkomt wat betreft de vier ZEB-aspecten. De gomoderniseerde bepalingmethode vervangt dan de huidige bepalingmethode, de Nederlandse Technische Afspraak (NTA) 8800.

De huidige indeling in energielabelklassen, met een klasse-indeling van letters A++++ tot en met G, blijft dus behouden tot 2030. Artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV biedt namelijk de mogelijkheid tot uitstel tot en met 31 december 2029 voor lidstaten die hun schaal op of na 1 januari 2019 en vóór 28 mei 2024

¹ Wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit in verband met de eerste tranche van de implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275).

² Kamerstukken II 2024/25, 22 112, nr. 4107.

hebben aangepast, zoals in Nederland het geval is. Op 1 januari 2021 is namelijk een nieuwe indeling van de energielabelklassen ingevoerd.³ Van deze mogelijkheid is gebruikgemaakt.

In 2050 moet de bouwvoorraad in Nederland zeer energiezuinig en emissievrij zijn. Dit wordt in de EPBD aangeduid als ZEB. Niet alle gebouwen moeten dezelfde energieprestatie hebben om aan ZEB te voldoen: ZEB moet zowel technische haalbaar als kosteneffectief zijn en dit kan op basis van bouwjaar of gebruiksfunctie verschillen. De EPBD reserveert een labelklasse voor ZEB. Standaard is dat labelklasse A, maar lidstaten kunnen ook speciaal voor emissievrije gebouwen op grond van artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV een labelklasse A0 hanteren.⁴ Voorwaarde is wel dat de labelklasse A0 uiterlijk op 28 mei 2026 in werking treedt. A0 is geen labelklasse in de zin van de labels A tot en met G, het is een extra aanduiding die aangeeft dat een gebouw 'ZEB' is en binnen de doelstelling van de EPBD IV voor 2050 past. De energielabelklasseindeling geeft inzicht in de energieprestatie van een gebouw en hoe die zich ten opzichte van andere gebouwen verhoudt; de extra indicatie "A0" maakt duidelijk dat het gebouw emissievrij is en klaar is voor 2050. Dit wil zeggen dat nieuwe gebouwen die voldoen aan label A0 ook voldoen aan de eisen die in 2025 aan bestaande gebouwen worden gesteld.

Met deze wijziging van de Omgevingsregeling is een labelklasse A0 geïntroduceerd. De aanduiding "A0" kan op het energielabel worden toegevoegd naast de letter of lettercombinatie volgens de klasse-indeling van letters A+++++ tot en met G. Om de aanduiding "A0" in de praktijk te kunnen toebedelen, zijn de eisen voor een emissievrij gebouw zoveel mogelijk geoperationaliseerd. De eisen zijn vastgelegd in het vijfde lid van de artikelen 5.11 en 5.12 van de Omgevingsregeling. Deze eisen zijn als voorlopige invulling bedoeld, waarbij beoogd is in 2030 nieuwe eisen vast te stellen op basis van de gemoderniseerde bepalingsmethode.

De mogelijkheid om een A0-aanduiding te krijgen bestaat momenteel alleen voor nieuwe gebouwen waarvan de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend na 29 mei 2026. Een reden voor de beperking tot nieuwbouw is dat de uitwerking van de ZEB-eisen nog zal wijzigen bij de invoering van de gemoderniseerde bepalingsmethode in 2030. Ook is voor bestaande gebouwen nog geen volledige berekening van de kosteneffectiviteit van maatregelen beschikbaar.

De eisen uit de EPBD IV ten opzichte van A0 zijn daarom op de volgende manier geoperationaliseerd in deze wijzigingsregeling. Omdat er nog geen gemoderniseerde bepalingsmethode is, is aangesloten bij de huidige BENG-eisen, vastgelegd in de artikelen 4.148 en 4.149 van het Bbl. Om de aanduiding A0 te krijgen moet een gebouw voldoen aan de maximale eis voor de energiebehoefte ("BENG 1") en aan het minimum aandeel hernieuwbare energie ("BENG 3"). Hiervoor is gekozen omdat het label A0 alleen toegepast wordt op nieuwbouw.

Het maximale primair fossiel energiegebruik is strenger gesteld dan de huidige BENG 2-eis; die ligt tien procent lager. Daarbij is aangesloten bij artikel 11, derde lid, van de EPBD IV, dat bepaalt dat de maximumdrempel voor de energievraag van een emissievrij gebouw ten minste tien procent onder de drempel voor het totale primaire energieverbruik ligt voor bijna-energie neutrale gebouwen. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik is voor de diverse gebruiksfuncties opgenomen in bijlage IXa van de Omgevingsregeling.

Verder geldt de eis dat het gebouw ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen veroorzaakt. Deze eis volgt uit artikel 11, eerste lid, van de EPBD IV. Tot slot zijn er nog geen grenswaarden voor operationele broeikasgasemissies bepaald omdat er nog geen gemoderniseerde bepalingsmethode is. Deze eis volgt uit artikel 11, vijfde lid, van de EPBD IV en kan vanaf 2030 met de nieuwe bepalingsmethode op een goede en verantwoorde manier worden ingevuld.

2.2 Eisen aan (aanbevelingen op) het energielabel

Artikel 19 van de EPBD IV bevat nieuwe, extra eisen aan de informatie die op (het afschrift van) het energielabel moet staan. Het tweede lid schrijft voor dat het energielabel moet voldoen aan het model in bijlage V van de EPBD IV. Dat model geeft een opsomming van informatie die verplicht op (het voorblad van) het energielabelafschrift moet worden gezet. Artikel 19 van de EPBD IV bevat in de leden 5, 7, 8 en 9 uitgebreidere voorschriften voor de aanbevelingen die op het label moeten staan.

³ Besluit van 4 november 2020 tot wijziging van diverse besluiten in verband met de aanpassing van de methodiek voor het bepalen van de energieprestatie van gebouwen en de inlijking van energielabels (Stb. 2020, 454) en Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 oktober 2020, nr. 2020-0000627317 tot wijziging van de Regeling energieprestatie gebouwen en enige andere regelingen in verband met de aanpassing van de methodiek voor het bepalen van de energieprestatie van gebouwen en de inlijking van energielabels (Stcrt. 2020, 57490).

⁴ Dit is ook de inzet geweest van Nederland tijdens de onderhandeling, zie Kamerbrief van 12 maart 2024 (Kamerstukken II, 2023/24, 22 112, nr. 3913, p. 3).

In deze wijzigingsregeling is daarom in artikel 5.13a van de Omgevingsregeling bepaald welke elementen op het energielabel moeten staan, overeenkomstig bijlage V van de richtlijn. Ook is daarin voorgeschreven welke elementen op het voorblad van het energielabel moeten staan, bijvoorbeeld de labelletter en het berekende jaarlijkse primaire energiegebruik in kWh/m².jr. Met betrekking tot het berekende jaarlijkse finale energiegebruik (uitgedrukt in kWh/m² per jaar) is ervoor gekozen om niet voor te schrijven dat deze informatie op het voorblad van het energielabelafschrift wordt geplaatst. De overweging om dit te doen is dat het verwarrend zou kunnen zijn om twee verschillende getallen voor het berekende energiegebruik (het finale en het primaire energiegebruik) op het voorblad te tonen. Op het voorblad is er immers weinig ruimte om de verschillende begrippen en het onderlinge verband ertussen uit te leggen. Er is daarnaast ook geen aanpalend beleid dat gekoppeld is aan het berekende jaarlijkse finale energiegebruik. Voor gebouw eigenaren die meer willen weten, is er een technische pagina met extra uitleg over de indicatoren.

De aanvullende eisen voor de aanbevelingen op het energielabel zijn met deze wijzigingsregeling opgenomen in artikel 5.13b van de Omgevingsregeling. De eisen die verplicht uit de EPBD IV voortvloeien uit het vijfde, zevende respectievelijk achtste en negende lid van artikel 19 zijn opgenomen in het eerste, tweede, respectievelijk derde lid van artikel 5.13b van de Omgevingsregeling. Zo is onder meer voorgeschreven dat de aanbevelingen een beoordeling bevatten of de systemen voor verwarming, ventilatie, airconditionings en warm water voor huishoudelijke doeleinden zodanig kunnen worden aangepast dat zij werken bij efficiëntere temperatuurinstellingen. Ook moeten de aanbeveling een beoordeling bevatten van de resterende levensduur van de verwarmingssystemen of airconditioningsystemen en, in voorkomend geval, vermelding van mogelijke alternatieven voor vervanging.

2.3 Toegang tot het energielabel

De EPBD IV introduceert twee artikelen over gebouwgegevens: artikel 16 vormt de grondslag voor de toegang tot en uitwisseling van gegevens over bouwsystemen, en artikel 22 verplicht de inrichting van een nationale databank voor gebouwgegevens. Beide artikelen beogen het verstrekken van gebouwgegevens aan diverse groepen, waaronder gebouw eigenaren, -huurders en -beheerders.

Artikel 16 van de EPBD IV schrijft voor minstens alle onmiddellijk beschikbare gegevens met betrekking tot de energieprestatie van onderdelen van een gebouw, de energieprestatie van gebouwdiensten, de geplande levensduur van verwarmingssystemen, systemen voor gebouwautomatisering en -controle, meters, meet- en controleapparatuur en laadpunten voor e-mobiliteit rechtstreeks toegankelijk te maken voor gebouw eigenaren, -huurders en -beheerders. Met toestemming gebouw eigenaren, -huurders en -beheerders zouden ook derden tot deze informatie mogen krijgen. Tot slot wijst artikel 16 erop dat de regels over toegang en opslag van deze gegevens in overeenstemming moeten zijn met de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).

Artikel 22 van de EPBD IV verplicht lidstaten tot het opzetten van een nationale databank voor de energieprestatie van gebouwen. Genoemd worden gegevens over energielabels, keuringen, het renovatiepaspoort, de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en het berekende of van de meter afgelezen energiegebruik van de betrokken gebouwen. Geaggregeerde en geanonimiseerde gegevens over het gebouwenbestand moeten openbaar toegankelijk worden gemaakt. Gebouw eigenaren, -huurders en -beheerders krijgen gemakkelijke en kosteloze toegang tot het volledige energielabel,⁵ evenals financiële ondernemingen met betrekking tot de gebouwen in hun investerings- en kredietportefeuilles, en, mits de eigenaar daarmee instemt, ook onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers. Lokale autoriteiten wordt toegang verleend tot relevante gegevens over de energieprestaties van gebouwen op hun grondgebied die nodig zijn om het opstellen van verwarmings- en koelingsplannen te vergemakkelijken.

De Commissie ziet een duidelijke link tussen artikel 16 en artikel 22 van de EPBD IV: de databank vergemakkelijkt de toegang tot gebouwgegevens voor gebouw eigenaren, -huurders en -beheerders.⁶ Daarnaast zijn van de genoemde gegevens enkel de gegevens op het energielabel onmiddellijk en eenvoudig beschikbaar. Voor de implementatie van deze bepalingen in de Nederlandse regelgeving is daarom gekozen aan te sluiten bij de al bestaande regelgeving over de registratie van energielabels in de database EP-Online, vastgelegd in artikel 5.14 van de Omgevingsregeling. Op termijn zal een landelijke voorziening gebouwgegevens worden ingericht, waarmee ook andere dan onmiddellijk en eenvoudig beschikbare gebouwgegevens kunnen worden ontsloten. Hierna wordt uiteengezet welke overwegingen bij deze wijzigingsregeling zijn gehanteerd en welke keuzes zijn gemaakt.

⁵ Op grond van artikel 20, achtste lid, van de EPBD IV moet de upload van het energielabel tevens alle gegevens betreffen die nodig zijn voor de berekening van de energieprestatie van het gebouw.

⁶ Mededeling van de Commissie met richtsnoeren inzake nieuwe of ingrijpend gewijzigde bepalingen van de herschikte Richtlijn (EU) 2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen (C/2025/6438), p. 156.

2.3.1 Welke gegevens?

In de richtsnoeren van de Commissie over artikel 16 van de EPBD IV wordt onderscheid gemaakt tussen statische en dynamische gebouwgegevens (Tabel 1). Statische gebouwgegevens zijn gegevens over (fysieke onderdelen van) het gebouw zelf zoals over technische bouwsystemen, de gebouwschil of de aanwezigheid van meters en laadpalen. Deze gebouwgegevens wijzigen niet frequent. Voorbeelden hiervan zijn de bouwtekeningen en het energielabel. Dynamische gebouwgegevens zijn gegevens die in een gebouw worden geproduceerd tijdens gebruik en iets zeggen over het gebouw- of procesgebruik. Deze gebouwgegevens wijzigen frequent. Een slimme meter produceert bijvoorbeeld dynamische gebouwgegevens, zoals gas- en elektriciteitsverbruik.

Tabel 1: Verschil tussen statische en dynamische gebouwgegevens

Soort gebouwgegevens	Algemene inhoud	Voorbeeld
Statische gebouwgegevens	Gegevens over (fysieke onderdelen van) het gebouw zelf	Bouwtekeningen, energielabel, kadastrale kaart en gegevens, gegevens over (energetische) verbeteringen (bv subsidies), onderzoeken over funderingen, woz waarde, foto's (o.a. satelliet)
Dynamische gebouwgegevens	Gegevens die in een gebouw worden geproduceerd tijdens gebruik	Gegevens uit energierekeningen, slimme meters of slimme apparaten of sensoren (internet of things)

Omdat de Europese dataverordening,⁷ die op 12 september 2025 in werking is getreden, de toegang tot en het delen van dynamische gebouwgegevens dekt, focust deze wijzigingsregeling zich op het beschikbaar maken van de statische gebouwgegevens over (de energieprestatie van) technische bouwsystemen en de gebouwschil. Deze vallen namelijk onder de gebouwgegevens die worden gebruikt om het energielabel te berekenen en zijn daarmee onmiddellijk beschikbaar als bedoeld in de EPBD IV. Het gaat bijvoorbeeld om gegevens over de aanwezige installaties en gegevens over de aanwezige isolatie, waaronder beglazing, isolatie van de gevel, isolatie van het dak en isolatie van de vloer (artikel 5.13 van de Omgevingsregeling). Dit komt overeen met de vereisten uit artikel 22 om toegang te geven tot het volledige energielabel. Andere gebouwgegevens hebben geen betrekking op de energieprestatie van onderdelen van een gebouw of gebouwdiensten of worden niet geregistreerd en zijn daarmee niet onmiddellijk beschikbaar. Die gebouwgegevens maken geen deel uit van deze wijzigingsregeling.

Artikel 22 van de EPBD IV ziet meer specifiek op gegevens met betrekking tot energielabels, keuringen, het renovatiepaspoort, de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en het berekende of van de meter afgelezen energieverbruik van de betrokken gebouwen. Van deze opsomming bestaat er alleen een databank voor energielabels, EP-Online. Zoals is toegelicht in paragraaf 4.1 van de nota van toelichting van de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche komt er geen verplichting in de regelgeving tot het opstellen van een renovatiepaspoort en ook geen verplichting om een renovatiepaspoort in een databank op te nemen. Om de lastendruk voor burgers en bedrijven niet te vergroten, is gekozen om het renovatiepaspoort als een vrijwillig instrument te implementeren. Voor de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen is nog geen nadere regelgeving op Europees niveau vastgesteld. Het berekende gebouw-gebonden energiegebruik is al onderdeel van het energielabel. Op dit punt leidt artikel 22 van de EPBD IV dan ook niet tot aanpassingen van de Omgevingsregeling.

Als gevolg van deze keuzes wordt toekomstbestendige wettelijke borging van beschikbaarheid en uitwisseling van bredere gebouwgegevens nu niet volledig gerealiseerd. In 2025 is een separaat, paralleltraject gestart rondom het creëren van een wettelijke grondslag voor het verwerken van gebouwgegevens en een breder gebouwgegevensplatform. Dit traject beantwoordt de wens uit de ontwerp-, bouw- en techniek sector, evenals aangrenzende partijen, voor beschikbaarheid van gebouwgegevens inclusief interoperabiliteit, en kan antwoord bieden voor komende maatschappelijke kwesties, waaronder funderingsproblematiek. Dit traject krijgt vorm in de Landelijke Voorziening Gebouwgegevens (LVG).⁸ Dit betreft geen implementatie van de EPBD IV, maar een separaat traject.

⁷ Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn (EU) 2020/1828.

⁸ Dit is onder andere beschreven in het Meerjareninformatieplan BZK en VRO 2025-2027, Kamerstukken II 2024/2025, 26 643, nr. 1276.

2.3.2 Wie krijgen toegang tot de gegevens?

Verschillende partijen hadden, op basis van artikel 5.14 van de Omgevingsregeling, al toegang tot de statische gebouwgegevens omtrent energieprestatie (Tabel 2). Gebouweigenaren hebben toegang tot het energielabel en de gegevens, bedoeld in artikel 5.13 en artikel 5.14, eerste lid, van de Omgevingsregeling, na inloggen op EP-Online (voor zakelijke gebouweigenaren) of MijnOverheid (voor particuliere gebouweigenaren). Daarnaast hebben personen die in de basisregistratie personen (hierna: BRP) op het woonadres van dat gebouw staan ingeschreven ook toegang tot het energielabel, via MijnOverheid. Het gaat hierbij om het energieprestatierapport, bedoeld in paragraaf 4.3.6 van BRL 9500-W en paragraaf 4.2.6 van BRL 9500-U. In de Omgevingsregeling wordt dit aangeduid met het 'energielabel'.

Voor huurders van utiliteitsgebouwen, gebouwbeheerders, financiële instellingen, onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers waren geen platformen beschikbaar. Zij kregen geen informatie omtrent de energieprestatie anders dan de openbare informatie via EP-Online die zij zelf konden opvragen. Met de artikelen 16 en 22 van de EPBD IV verandert dit; deze groepen moeten op grond van de richtlijn toegang krijgen tot in ieder geval het volledige energielabel, inclusief de gegevens op basis waarvan het energielabel is vastgesteld. Deze groepen zouden dus ook toegang moeten krijgen tot het energieprestatierapport. Voor toegang door onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers is nog wel toestemming van de gebouweigenaar vereist.

Om toegang tot EP-online voor deze groepen te regelen, moet rekening worden gehouden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), omdat sprake is van verwerking van persoonsgegevens. Daarbij moet worden uitgegaan van minimale datadeling. Voor elke toegang moet duidelijk zijn (1) wie (2) op basis waarvan toegang krijgt tot (3) welke gegevens. Dit wordt het identificatie, authenticatie en autorisatieproces (IAA) genoemd. Hiervoor moet advies worden gevraagd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en moet een Data Protection Impact Assessment (DPIA) worden doorlopen. Daarnaast moeten de digitale instrumenten, in dit geval EP-online, blijven functioneren terwijl de (toegangs)functionaliteiten van de database worden uitgebreid. Koppeling aan andere databestanden moet zorgvuldig gebeuren en ook moet gewaarborgd zijn dat alleen diegenen toegang hebben tot de database die daartoe ook gerechtigd zijn. Dit alles kost tijd. Dit heeft ertoe geleid dat in deze wijzigingsregeling nog niet voor alle partijen toegang tot de gegevens in EP-online wordt geregeld die daar op grond van de EPBD IV toegang toe zouden moeten hebben. Het gaat hierbij om de directe toegang voor de zakelijke huurder, financiële instellingen en gemeenten. Die zullen in een volgende tranche van de implementatie van de EPBD IV in de Omgevingsregeling worden meegenomen. Parallel wordt door RVO gewerkt aan de technologie om deze toegang mogelijk te maken.

Dit heeft geleid tot de volgende keuzes (Tabel 2).

Tabel 2: Toegang tot energielabelgegevens

Partij	Toegang tot	Via (IAA) ¹
Huidige situatie		
Particuliere gebouweigenaar	Energieprestatierapport	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Zakelijke gebouweigenaar	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie van het Kadaster)
Particuliere huurder	Energieprestatierapport	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Energieadviseur	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie CRT)
Iedereen	Openbare informatie	EP-Online (openbaar, IAA niet nodig)
Vanaf 29 mei 2026		
Particuliere gebouweigenaar	Energieprestatierapport en uitvoerfile van het rekenprogramma	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Zakelijke gebouweigenaar	Energieprestatierapport en uitvoerfile van het rekenprogramma	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie van het Kadaster)
Particuliere huurder	Energieprestatierapport	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Energieadviseur	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie CRT)

Partij	Toegang tot	Via (IAA) ¹
Gebouwbeheerders		IAA niet mogelijk; verstrekking via eigenaar
Toekomstige huurder en/of koper		IAA niet mogelijk; verstrekking via eigenaar
Iedereen	Openbare informatie	EP-Online (openbaar, IAA niet nodig)
Volgende tranche		
Particuliere gebouweigenaar	Energieprestatierapport en uitvoerfile van het rekenprogramma	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Zakelijke gebouweigenaar	Energieprestatierapport en uitvoerfile van het rekenprogramma	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie van het Kadaster)
Particuliere huurder	Energieprestatierapport	MijnOverheid (koppeling via MijnOverheid, DigiD, en registratie EP-Online)
Energieadviseur	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie CRT)
Gebouwbeheerders		IAA niet mogelijk; verstrekking via eigenaar
Toekomstige huurder en/of koper		IAA niet mogelijk; verstrekking via eigenaar
Zakelijke huurder	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en registratie handelsregister)
Financiële onderneming	Energieprestatierapport	EP-Online (koppeling via EP-Online, E-herkenning en basisregistratie Kadaster)
College van burgemeester en wethouders gemeente	Energieprestatierapport	EP-Online (nader onderzocht)
Iedereen	Openbare informatie	EP-Online (openbaar, IAA niet nodig)

¹ IAA staat voor het identificatie, authenticatie en autorisatie proces.

Situatie vanaf 29 mei 2026

Particuliere gebouweigenaar en zakelijke gebouweigenaar

Gebouweigenaren hadden al toegang tot het energielabel van het eigen gebouw na inloggen via MijnOverheid (woning) of EP-Online (utiliteitsgebouw). Zij krijgen nu ook toegang tot additionele informatie op basis waarvan het energielabel is vastgesteld, tevens na inloggen via EP-Online of MijnOverheid, conform artikel 20, achtste lid, van de EPBD IV. Het gaat hierbij om de uitvoerfile van het rekenprogramma, bedoeld in paragraaf 4.3.6 van BRL 9500-W en paragraaf 4.2.6 van BRL 9500-U. Dit staat ook wel bekend onder de naam "invoerrapport". De wettelijke grondslag hiervoor is met deze wijzigingsregeling opgenomen in artikel 5.14, zesde lid, van de Omgevingsregeling.

Energieadviseur

In deze wijzigingsregeling is een grondslag opgenomen voor de energieadviseur om toegang te krijgen tot de energielabels die hij/zij zelf heeft geregistreerd. Daarnaast heeft de energieadviseur toegang tot de afschriften van door collega-adviseurs geregistreerde energielabels binnen dezelfde certificaathouder, mits de collega-adviseur daar toestemming voor heeft gegeven. Dit reflecteert de huidige gang van zaken. De EPBD IV vereist in artikel 22 een gemakkelijke en kosteloze toegang tot het volledige energielabel voor onafhankelijke deskundigen. De term "onafhankelijke deskundigen" komt terug in artikel 25 van de EPBD IV. Daarin staat dat, wat betreft de energieprestatiecertificering van gebouwen, die wordt uitgevoerd door gekwalificeerde of gecertificeerde deskundigen. In de Nederlandse situatie gaat het daarbij om de energieadviseur.

Gebouwbeheerders, toekomstige huurder en/of koper

De categorieën 'gebouwbeheerders' en 'toekomstige huurder en/of koper' kunnen niet worden bediend via EP-online. Toegang tot niet-openbare bouwgegevens, het energieprestatierapport, kan via dit systeem enkel worden verleend mits het identificatie, authenticatie en autorisatie proces kan worden doorlopen. Daarvoor is een centrale registratie nodig: wie is een gebouwbeheerder of toekomstige huurder en/of koper en tot welke bouwgegevens zou deze toegang moeten krijgen? Omdat er geen centrale registratie bestaat van gebouwbeheerder en toekomstige huurder en/of koper en geen centrale registratie van gebouwbeheerder of toekomstige huurder en/of koper met een koppeling met het gebouw, kunnen deze groepen niet bediend worden via EP-Online. Toekomstige huurders of kopers kunnen toegang krijgen tot het energielabel via individuele overdracht daarvan door de eigenaar. De eigenaar kan het energielabel downloaden uit EP-Online (na inloggen) of MijnOverheid (na inloggen) en vervolgens verstrekken, waarmee ook de toestemming gegeven is. Aangezien het hier gaat om verstrekking van het energielabel

van het gebouw door de gebouweigenaar zelf, is er geen additionele wettelijke grondslag nodig. Hiervoor is dus geen aanpassing van artikel 5.14 van de Omgevingsregeling nodig.

Volgende tranche

Zakelijke huurder

Voor huurders van utiliteitsgebouwen moet een grondslag worden gecreëerd om toegang te krijgen tot de energielabels van het gebouw of gebouwgedeelte dat zij huren. Om toegang technisch mogelijk te maken moet onder meer een koppeling worden gemaakt tussen EP-Online en het Handelsregister. Daarmee kan worden gecontroleerd of de zakelijke onderneming in het handelsregister staat geregistreerd op het adres waarvan zich informatie in EP-online bevindt. De uitvoeringsorganisatie RVO heeft tijd nodig om dit te onderzoeken en technisch mogelijk te maken.

Financiële instelling

Om financiële instellingen toegang te geven tot het energieprestatierapport moet een aantal stappen worden doorlopen.

Ten eerste moet worden bepaald wat wordt verstaan onder een financiële instelling. De EPBD IV, evenals andere Europese regelingen, geven hier geen eenduidig antwoord op. Gezien de noodzaak om het IAA-proces te kunnen doorlopen, wordt voorlopig vastgehouden aan: 'de financiële onderneming, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht, die voor het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, een hypothecair krediet heeft verstrekt'. Deze definitie is gekozen omdat er een centrale registratie is waarmee RVO voor deze financiële instellingen het IAA-proces kan doorlopen voor de gebouwen in hun portefeuille. Om toegang technisch mogelijk te maken moet onder meer een koppeling worden gemaakt tussen EP-Online en het hypotheekregister. Deze financiële instellingen hebben tevens een gerechtvaardigd belang tot het verwerken van de gegevens op het energielabel van het gebouw vanwege andere wettelijke verplichtingen, waaronder rapportagedoeleinden en risicomanagement, of andere gerechtvaardigde doeleinden in lijn met de AVG. Onderzocht wordt of en hoe deze groep financiële instellingen nog kan worden uitgebreid, met inachtneming van het IAA-proces.

Omdat hiervoor tijd nodig is, wordt deze wijziging nog niet opgenomen in dit wijzigingsvoorstel.

College van burgemeester en wethouders gemeenten

Om gemeenten toegang te geven tot het energieprestatierapport moet worden bepaald hoe het IAA-proces wordt doorlopen door het college van burgemeester en wethouders, zodat toegang kan worden verleend via EP-Online. Momenteel wordt dit onderzocht. Op grond van artikel 22, derde lid, van de EPBD IV, hebben gemeenten niet onbeperkt toegang tot de energielabels van gebouwen op hun grondgebied, maar alleen voor zover die informatie nodig is om het opstellen van verwarmings- en koelingsplannen te vergemakkelijken. Aan deze beperking moet nog een nationale invulling worden gegeven. Omdat hiervoor en voor andere aspecten van het IAA-proces, tijd nodig is, wordt deze wijziging nog niet opgenomen.

2.4 Wijziging in afficheringsplicht energielabels

De afficheringsplicht voor gebouwen die door overheidsinstanties worden gebruikt en die veelvuldig door het publiek worden bezocht, wordt in artikel 21 van de EPBD IV uitgebreid. De ondergrens van 250m² die in de vorige versie van de EPBD stond, is komen te vervallen. De afficheringsplicht houdt in dat het energielabel op een opvallende en duidelijk zichtbare plaats in het gebouw moet worden opgehangen. Daarnaast is in artikel 21 van de EPBD IV een bepaling toegevoegd voor alle niet voor bewoning bestemde gebouwen waarvoor een energielabel is afgegeven. Dat energielabel moet worden geafficheerd op een opvallende en duidelijke plaats. Deze uitbreiding is verwerkt in artikel 6.30 van het Bbl, zoals gewijzigd met de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche. De eis dat het energielabel op een voor het publiek duidelijk zichtbare plaats wordt aangebracht, is daarin opgenomen. Om die reden is diezelfde eis in artikel 5.15 van de Omgevingsregeling vervallen.

2.5 Schrapen eisen keuringen verwarmings- en airconditioningsystemen

In deze wijzigingsregeling zijn de bepalingen in de Omgevingsregeling geschrapt over de keuring van verwarmingssystemen en van airconditioningsystemen. Artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV laat een andere aanpak toe dan het verplicht stellen van (eisen aan) keuringen en daarvan is gebruikgemaakt.

De EPBD IV introduceert enkele belangrijke wijzigingen:

- keuring van verwarmings- en aircosystemen moet geïntegreerd worden in één keuring; dit zijn nu nog twee keuringen met verschillende frequentie, uitvoerders, werkwijze, kwaliteitsborging en wijze van vastlegging;
- de keuringsfrequentie wordt aangepast;
- de ondergrens waarboven keuringen verplicht zijn, moet op een andere manier vastgesteld worden.

Deze wijzigingen in de keuringsplicht op grond van de EPBD IV zouden een grondige herziening vergen van de keuringsplicht die in het Bbl en de Omgevingsregeling was opgenomen. Ook zouden de wijzigingen een nieuwe keuringsaanpak in de praktijk vereisen, met alle daarbij behorende aspecten. Dit vergt een investering van de overheid, maar vooral van uitvoerende marktpartijen. Die marktpartijen worden echter al binnen enkele jaren geconfronteerd met een sterk krimpende markt, omdat op grond van artikel 13, negende lid, van de EPBD IV, gebouwautomatiserings- en controlesystemen (hierna: GACS) voorgeschreven worden aan een toenemende groep gebouwen met ingang van 1 januari 2030 (zie paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting). De EPBD IV schrijft daarbij voor dat gebouwen die beschikken over een GACS uitgezonderd moeten worden van de keuringsplicht. Vanaf 2030 valt de ondergrens waarbij een GACS verplicht is vrijwel samen met de ondergrens waarboven een keuring verplicht is, en resteert naar verwachting slechts een kleine groep gebouwen waarvoor zo'n keuring nog verplicht is. Dit biedt aanbieders van keuringen onvoldoende perspectief om de benodigde investering voor het aanbieden van (gewijzigde) keuringen terug te verdienen.

Naast deze complicatie speelt ook voortschrijdend inzicht in de effecten van keuringen. Deze effecten zijn in 2022/2023 uitgebreid verkend.¹⁰ De verkenning geeft aan dat de huidige regelgeving in de praktijk weinig effect heeft, maar wel tot hoge administratieve lasten leidt. Daarbij is gebleken dat de markt het belang van keuringen vrijwel niet inziet, en gebouweigenaren, installatie-experts noch handhavers er prioriteit aan geven. Het belang van beter ingestelde en aangestuurde installaties en het daarmee verbeteren van de gerealiseerde energieprestatie van gebouwen wordt wel breed onderschreven, maar het instrument wordt ongeschikt geacht. De markt stuurt vooral via meerjarige onderhoudscontracten en heeft behoefte aan een benadering die aansluit op die praktijk; keuringen op de wijze zoals beschreven in de EPBD staan daar geheel buiten.

Deze overwegingen leiden ertoe dat voor een andere invulling gekozen is. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de mogelijkheid om een alternatieve aanpak te kiezen. Volgens artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV geldt namelijk: "Indien die aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1 kunnen de lidstaten alternatieve maatregelen nemen, zoals financiële steun of gebruikers advies verlenen over de vervanging van generatoren, andere wijzigingen van het systeem en alternatieve oplossingen om de prestatie, het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen".

De alternatieve aanpak houdt in dat voor andere instrumenten dan regelgeving gekozen wordt om tot hetzelfde of zelfs een beter resultaat te komen. De aanpak die ingevoerd wordt, bestaat uit het sturen op werkelijk energiegebruik, volgens een gestandaardiseerde aanpak voor gebouwbeheer. Dit volgt de denkwijze van de Duurzaam Beheer en Onderhoud (hierna: DBO) aanpak. Deze wordt aangepast aan digitale bemetering van gebouwen (via gebouwautomatiseringssystemen en slimme meters). Digitale meters en analyse van gemeten energiedata maken het inmiddels mogelijk een goed beeld te krijgen van de werking van gebouwinstallaties, van onjuiste instellingen en grote energieverliezen in installaties.

Digitale bemetering is in te passen in regulier onderhoud, vooral bij de middelgrote gebouwen, en biedt daardoor gebouweigenaren de mogelijkheid om de energieprestatie van installaties regelmatig en met duidelijk lagere kosten dan middels keuring te laten analyseren door hun vaste installateur. Daarmee wordt ook een directe relatie tot stand gebracht tussen analyse en verbetering, en wordt gebouweigenaren en installateurs een extra instrument aangereikt om te sturen op beter presterende installaties en daarmee energie en kosten te besparen. De modernisering van de DBO-aanpak is ter hand genomen door een werkgroep van ISSO, kennisontwikkelaars voor professional in gebouwen. Daarbij is ook aandacht besteed aan makkelijk controleerbare controlepunten voor goed werkende installaties, zodat gebouweigenaren meer zicht krijgen op de kwaliteit van uitgevoerd beheer en onderhoud en daarover afspraken kunnen maken met de door henzelf gekozen installateur. Bij de uitwerking van de aanpak wordt aandacht besteed aan de rol van onafhankelijke expertise, zoals die beschikbaar is bij de nu actieve keuringsexperts voor verwarming en airco, bij het vaststellen van de energieprestatie van installaties en het oplossen van complexe problemen. De modernisering van de DBO-aanpak wordt gesteund door het Rijk en door diverse brancheorganisaties.

De gemoderniseerde DBO-aanpak wordt als vrijwillig instrument aangeboden aan de markt zodat deze door voorlopers toegepast kan worden. Het verwachte besparingseffect van vrijwillige toepassing is, per gebouw, hoog (20-30% besparing), tegen lage kosten voor de gebouweigenaar. Er wordt dan ook ruim voldoende vrijwillige toepassing verwacht om een effect te bereiken dat ten minste zo groot is als dat van verplichte keuringen. Daarmee voldoet deze aanpak aan de voorwaarde zoals gesteld in artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV.

¹⁰ Verkenning EPBD Keuringen Eindrapport, Klinckenberg Consultants, juli 2022.

Omdat er in de alternatieve aanpak geen keuringen meer uitgevoerd worden, hoeft er ook geen keuringsrapport opgesteld te worden. Artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV vermeldt expliciet dat een alternatieve aanpak mag bestaan uit andere maatregelen dan keuringen, zoals advies of financiële ondersteuning. Daaruit volgt logischerwijs dat er ook geen rapporten opgesteld hoeven te worden, en er ook geen eisen gesteld hoeven te worden aan de deskundigheid van de experts die deze - niet meer bestaande - rapporten zouden moeten opstellen. Dit betekent ook dat er geen keuringsverslagen in een nationale databank opgenomen zullen worden.

Met deze wijzigingsregeling zijn daarom de eisen geschrapt die in paragraaf 5.1.3 van de Omgevingsregeling waren gesteld aan de vakbekwaamheid en de keuring van airconditioningsystemen en aan het verslag van de keuring van verwarmingssystemen. Ook zijn bijlage XI, waarin de uitgangspunten van de keuring van airconditioningsystemen en de inspectielijst waren opgenomen, en bijlage XII, waarin de exameneisen waren opgenomen, geschrapt.

2.6 Technische eisen Gebouwautomatiserings- en ControleSystemen (GACS)

Op grond van artikel 13, negende tot en met elfde lid, van de EPBD IV worden eisen gesteld aan een GACS. Eisen aan gebouwautomatiseringssystemen in grote gebouwen met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen groter dan 290 kW waren al opgenomen in EPBD III en zijn in Nederland geïmplementeerd in de artikelen 3.145 tot en met 3.147 en 4.160c tot en met 4.160e van het Bbl. Deze bepalingen zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2026. Eisen voor middelgrote gebouwen met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen tussen 70 en 290 kW, vergelijkbaar met de al bestaande eisen voor grote gebouwen, zijn nieuw toegevoegd aan de EPBD IV. Hiertoe zijn nieuwe artikelen in het Bbl opgenomen. De functionele eisen zijn opgenomen in de artikelen 3.146, 3.147, 4.160d, 4.160e en 4.160g van het Bbl, zoals gewijzigd met de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche. Deze wijzigingsregeling bevat de nadere technische uitwerking van de GACS-eisen in paragraaf 5.1.7 van de Omgevingsregeling.

De aanpassingen zijn erop gericht om de door Europees beleid vereiste aanscherpingen van GACS-voorschriften praktisch inzichtelijk en uitvoerbaar te maken. Van gebouweigenaren en marktpartijen wordt namelijk een grote mate van interpretatie gevraagd die nodig is om uit de functionele eisen opgenomen in het Bbl een passende set maatregelen voor gebouwen te bepalen. Dit leidt tot onnodige lasten voor gebouweigenaren, belemmert opschaling en efficiënte uitvoering door technisch dienstverleners en is daarmee een ongewenste barrière voor het bereiken van de doelen van artikel 13 van de EPBD IV. Daarom is gekozen voor een verdere uitwerking van de technische voorschriften in de Omgevingsregeling. Bij het bepalen van de eisen is rekening gehouden met de technische en economische haalbaarheid.

Aanvullend onderzoek naar en overleg over de technische invulling van GACS-voorschriften voor woningen laten zien dat de vereiste functionaliteit in nieuwbouwwoningen grotendeels al standaard aanwezig is, en vaak ook vereist is op grond van ander beleid of voorschriften.¹¹ Voor een goed functionerend GACS in woningen is zowel regeltechniek nodig als energieanalyse. Er is geen aanvullende regeltechniek nodig voor een energieprestatie-gerichte aansturing van installaties, anders dan de regeltechniek die al voorgeschreven is op grond van de eisen aan technische bouwsystemen (paragraaf 4.7.14 van het Bbl en paragraaf 5.1.1 van de Omgevingsregeling). De voor woningen zinvolle energieanalyses kunnen volledig uitgevoerd worden met data uit slimme energiemeters, die in nieuwbouwwoningen standaard aanwezig zijn. Ook daarvoor is geen aanvullende apparatuur nodig. Woningeigenaren kunnen, als ze dat willen, tegen beperkte kosten gebruikmaken van online-services om makkelijker en uitgebreider inzicht te hebben in hun energieverbruiksdata. Ook daarvoor zijn geen extra technische eisen nodig in nieuwbouwwoningen.

Wel zijn aanvullende voorzieningen nodig voor het GACS-onderdeel “reageren op externe signalen” (opgenomen in artikel 4.160g, aanhef en onder c, van het Bbl). Het gaat hierbij om signalen van energieleveranciers of netbeheerders, waarop woningeigenaren of bewoners hun energiegebruik kunnen aanpassen. Om dit meesturen op netsignalen efficiënt mogelijk te maken is een datakoppeling nodig tussen een centraal punt (meestal de meterkast) en de belangrijkste installatie-onderdelen (zoals warmte-opwekkers, ventilatie-unit, PV-stroom omvormer). Ook is, te zijner tijd, een regelunit nodig (bijvoorbeeld een Home Energy Management System) voor een efficiënt en effectief werkende sturing in woningen. Het zou te ver voeren om dergelijke apparatuur nu al voor te schrijven: de markt is nog sterk in ontwikkeling, en ook stuursignalen vanuit energieaanbieders of netbeheerders zijn nog niet volgroeid. Daarom worden de technische voorschriften op dit punt beperkt tot het aanbrengen van loze leidingen of leidingdoorvoeren bij nieuwbouw. Dit levert nu beperkte kosten op, en voorkomt een belemmering voor het sturen op netsignalen en vergelijkbare signalen. Dergelijke sturing is naar verwachting belangrijk voor het beter be-

¹¹ Rapportage Implementatie EPBD IV Artikel 13.9 & 13.10 “GACS Utiliteit”, RVO en AYYA Automation, 23 juli 2025; Rapportage Implementatie EPBD IV Artikel 13.11 “Woningen”, RVO, 23 juli 2025.

heersbaar maken van netcongestieproblemen in Nederland en kan, wanneer energie- en nettarieven tijdsafhankelijk worden, leiden tot besparingsmogelijkheden voor woningeigenaren en bewoners. Bij grootschalige renovatie worden, in afwijking van nieuwbouw, deze “loze leidingen” niet vereist omdat er in renovatie niet altijd de mogelijkheid is deze efficiënt aan te brengen.

Aanvullend onderzoek naar en overleg over de technische invulling van GACS-voorschriften in utiliteitsgebouwen laten zien dat de vereiste functionaliteit in middelgrote (installatiecapaciteit 70-290kW; GACS-verplichting vanaf 1 januari 2030) en grote utiliteitsgebouwen (installatiecapaciteit >290kW; GACS-verplichting vanaf 1 januari 2026) een veelheid aan technische oplossingen vraagt, afhankelijk van de grootte en complexiteit van gebouwen. Deze technische oplossingen worden het best beschreven in Europese en internationale norm NEN-EN-ISO 52120. In deze wijzigingsregeling wordt daarop aangesloten. Deze norm is ook de referentie voor veel marktpartijen en recent is door een samenwerking van vakverenigingen TVVL, FHI en Techniek NL een implementatiehandreiking opgesteld van deze norm voor in Nederlandse gebruikelijke installatieconcepten. De norm biedt verschillende klassenniveaus voor GACS waarbij klasse A-systemen de meeste geautomatiseerde beheer- en controlemogelijkheden hebben, en klasse D-systemen de minste. Die klassenniveaus bieden, volgens het onderzoek, een goede technisch en economisch haalbare uitwerking van de functionele voorschriften uit de EPBD IV voor nieuwe en bestaande gebouwen, en zowel grote gebouwen als middelgrote.

Het richtpunt is daarbij dat nieuwbouw van grote en middelgrote utiliteitsgebouwen voldoet aan klasse B zoals aangegeven in deze norm, waarbij de energie-analysecomponent (onderdeel 7.4 volgens de norm) voldoet aan klasse A. Het onderzoek geeft daarbij aan dat er geen technisch-economische belemmeringen te verwachten zijn voor volledige toepassing van deze klassen in nieuwbouw. In bestaande gebouwen zou dit een te strikte eis zijn, omdat het aanbrengen van in ieder geval een deel van de GACS-componenten die nodig zijn voor GACS-klasse A technisch lastig en economisch onhaalbaar zijn. Daarom wordt de grens voor bestaande gebouwen gesteld op voldoen aan klasse C van deze norm, waarbij de energie-analyse component voldoet aan klasse B. Deze klasse is voor de meeste GACS-componenten wel technisch en economisch haalbaar en is een passende invulling van de functionele voorschriften uit de EPBD IV en het Bbl.

In bestaande gebouwen is daarbij wel extra aandacht nodig voor GACS-componenten en bijbehorende gebouwssystemen die lastig aanpasbaar zijn en/of waarin dit alleen tegen ongebruikelijk hoge kosten mogelijk is. Een voorbeeld daarvan is de bediening van buitenzonwering: op niveau C wordt verwacht dat zonwering automatisch bediend is, maar in veel bestaande gebouwen is handmatig bediende zonwering aanwezig. Hoewel automatisch bediende zonwering een betere regeling van zoninstraling oplevert, met daardoor ook beter comfort en lager energiegebruik, is het ombouwen van zonwering in bestaande gebouwen erg ingrijpend, en zou dit technisch-economisch geen verantwoorde invulling van de functionele eisen zijn. Bij andere deelsystemen komen vergelijkbare situaties voor. In de technische voorschriften zijn daarom enkele uitzonderingen aangegeven, waarin het bereiken van niveau C technisch-economisch bezwaarlijk is. Bij de totstandkoming van deze uitzonderingen zijn diverse situaties bekeken, samen met marktexperts en technisch experts. Deze situaties worden hieronder kort besproken, met daarbij de overwegingen om al dan niet een uitzondering op te nemen.¹²

- Verlichting (table 6, function 5.1): klasse C, het vereiste niveau voor bestaande bouw, is 'manual on/off + sweep'. Komende vanaf klasse D 'manual on/off switch' is echter klasse A 'automatic detection' technisch/economisch aantrekkelijker. Omdat met klasse A voldaan wordt aan de eis (minimaal klasse C – dus een hogere klasse voldoet ook) is **geen uitzondering** nodig.
- Warmwatercirculatie (table 6, function 2.4): klasse C wordt behaald door een circulatiepomp met 'time program'. Experts hebben gewezen op signalen dat tijdens 'off periods' van die timer het risico op legionella toeneemt. Dit kan strijdig zijn met regelgeving die toeziet op veilig warmwater. Het is daarbij van belang dat bij tijdstellingen alleen verlaging van temperatuur kan plaatsvinden bij langere etmaal-tijden waarbij géén gebruik zal plaatsvinden (zie ook NEN 1006, artikel 4.4.2.3).¹³ Het aanbrengen van een tijdregeling laat alleen nog steeds toe dat het warmwatersysteem voldoende doorstroomt om legionella tegen te gaan, en maakt mogelijk dat de warmwatercirculatie wel onderbroken wordt wanneer dit legionella-veilig kan. Voor deze functie is dan ook **geen uitzondering** nodig.
- Zonwering (table 6, function 6): klasse C wordt behaald door een 'motorized operation with automatic control'. Komende vanaf een situatie met 'manual operation' (klasse D) is deze klasse C (of beter) lastig technisch-economisch haalbaar. In nieuwbouw-situaties bestaat deze belemmering niet, maar voor bestaande zonwering is deze veel voorkomend. Daarom is voor deze functie een **uitzondering** op de eis nodig.

¹² NEN-EN-ISO 52120 is alleen in het Engels beschikbaar, daarom worden hier ook Engelstalige begrippen gebruikt.

¹³ NEN 1006+A1:2018 nl Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties.

- Tijdgestuurde ventilatie per ruimte (table 6, function 4.1): Tijdgestuurde ventilatie per ruimte kan een heel ingrijpende verbouwing vergen van het luchtbehandeling-systeem (distributie en afgifte). Wanneer in een bestaande situatie geen luchtkleppen aanwezig zijn per ruimte zou dat een aanpassing zijn die technisch-economisch niet haalbaar is. In die situatie is centrale tijdsturing van de ventilatie een goed technisch-economisch alternatief, en is dus een **uitzondering** nodig.
- Waterzijdig regelen van een koel- of verwarmingsstelsel (table 6, function 1.4a en 3.4a): “Hydronic balancing” is lastig uitvoerbaar wanneer een bestaand waterzijdig systeem niet beschikt over instelbare voetventielen of andere inregelvoorziening per afgiftelichaam. Deze inregeling is echter essentieel voor een goede regelbaarheid van het verwarmingsstelsel. Bovendien zijn er voldoende mogelijkheden om alsnog inregelvoorzieningen aan te brengen wanneer deze ontbreken of onvoldoende werken. Voor deze functie is dan ook **geen uitzondering** opgenomen.
- Gebouwgebruik waarvoor specifieke gezondheids- of veiligheidseisen gelden (alle functies). In gebouwgebruik komen soms bijzondere omstandigheden voor waarbij het schakelen van gebouwfuncties om veiligheids- of gezondheidsredenen ongewenst is. Dat kan bijvoorbeeld gaan om (veiligheids-)verlichting of legionella-preventie bij situaties waarvoor extra bescherming nodig is, zoals bij warmwatercirculatieleidingen. Deze situaties zijn situatie-specifiek en niet generiek te voorzien. Er is daarom een **algemene uitzondering** opgenomen voor situaties waarin op grond van veiligheids- of gezondheidsvoorschriften gemotiveerd afgezien moet worden van het plaatsen van een GACS-regeling voor de betreffende gebouwfunctie(s).

3 (Financiële) gevolgen voor burgers en bedrijven

De richtlijn EPBD IV zal in tranches worden geïmplementeerd in Nederland. Onder de eerste tranche vallen de artikelen 10, 13, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 23 en 24 van de EPBD IV. De voorliggende wijzigingen van de Omgevingsregeling zijn deels een uitwerking van de wijzigingen die in de eerste tranche in het Bbl zijn doorgevoerd wat betreft de GACS, energielabels en keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen. Een uitgebreide toelichting op de (financiële) gevolgen van de eerste tranche is opgenomen in paragraaf 7.1 van de nota van toelichting bij die Bbl-wijziging. Hierbij zijn de gevolgen van de wijziging van de Omgevingsregeling al meegenomen. Voor de duidelijkheid worden de gevolgen die specifiek toe te wijzen zijn aan de wijziging van de Omgevingsregeling separaat toegelicht.

Regeldruk

Voor nieuwe en wijzigende wet- en regelgeving is het verplicht om de effecten voor burgers en bedrijven in beeld te brengen en deze gevolgen in de toelichting van de wet- en regelgeving te beschrijven. Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de eenmalige en structurele regeldrukeffecten van de implementatie van de EPBD IV. Hiermee wordt inzicht verkregen in de regeldrukkosten voor bedrijven en burgers om te voldoen aan de verplichtingen uit de betreffende wet- en regelgeving. De uitkomsten van het onderzoek voor de eerste tranche van de wijziging van het Bbl en de Omgevingsregeling zijn gerapporteerd in het rapport ‘Regeldrukonderzoek EPBD IV’ van 11 juli 2025 (verder: Sira-rapport).¹⁴ Hieronder is ook het aandeel van de lasten opgenomen dat het gevolg is van deze wijzigingsregeling. Voor een totaaloverzicht van de lasten – waarin onderstaande kosten ook zijn meegenomen – wordt verwezen naar de nota van toelichting van de betreffende wijziging van het Bbl.

3.1 Introductie A0

De introductie van het A0-label en de aanpassingen in toegang tot gebouwgegevens leiden niet tot financiële of administratieve gevolgen voor burgers of bedrijfsleven. Het A0-label is geen eis waaraan gebouwen moeten voldoen. Op basis van de berekening van de energieprestatie zal A0 worden bepaald en vervolgens worden weergegeven op het label, inclusief een uitleg van de betekenis van het A0-label. Voor de eindgebruiker is voor het verkrijgen van een A0-label dus geen extra inspanning noodzakelijk om kennis te nemen van de betekenis van het label. De benodigde aanpassing betreft alleen de bepalingmethode en de software en zal geen kennisnamekosten met zich meebrengen.

Voor degene die de opname ten behoeve het label uitvoert, zal een zeer beperkte extra inspanning nodig zijn voor A0. De beperkte lasten die dit met zich meebrengt, zijn meegenomen in de wijziging van de Omgevingsregeling in verband met nieuwe versies van NTA 8800, BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501 vanwege de implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) en de verbetering kwaliteitsborging energielabel.

¹⁴ Sira Consulting B.V., “Regeldrukonderzoek EPBDIV”, 11 juli 2025.

3.2 Energielabels (artikelen 5.11 t/m 5.15)

De wijzigingen in de methode van energieprestatieberekening brengen een jaarlijkse structurele lasten-toename met zich mee van €50.000. Deze kosten komen in eerste instantie voor rekening van certificerende partijen, maar zullen uiteindelijk neerslaan bij de eigenaren en/of beheerders van gebouwen.

Het opnemen van additionele indicatoren en aanbevelingen op het energielabel leidt naar verwachting niet tot regeldruk. Ook de nieuwe verplichtingen over het opnemen van energielabels in advertenties, en de verplichting om het energielabel aan te brengen op een opvallende en duidelijk zichtbare plaats in een gebouw, leiden naar verwachting niet tot significante regeldrukeffecten.

3.3 Systeem voor gebouwautomatisering en -controle (artikelen 5.32c t/m 5.32f)

Bij het bepalen van de regeldrukkosten als gevolg van de eisen aan GACS in artikel 13, negende tot en met elfde lid, is onderscheid gemaakt in kleine utiliteitsbouw (verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen kleiner dan 70 kW) en middelgrote utiliteitsbouw (70 tot 290 kW). Het Sira-rapport geeft aan dat voor kleine utiliteitsbouw sprake is van structurele lasten van €7,3 miljoen voor nieuwbouw en €18.600 bij renovatie. De regels hebben geen gevolgen voor bestaande bouw bij kleine utiliteitsbouw. Voor middelgrote utiliteitsbouw liggen de eenmalige lasten voor bestaande bouw tussen de €38,4 en €80 miljoen. De structurele lasten voor nieuwbouw zijn door Sire berekend op ongeveer €1,5 miljoen.

Voor grote utiliteitsbouw, met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen groter dan 290 kW, hebben de wijzigingen geen effect aangezien voor die categorie al per 1 januari 2016 vergelijkbare regels gelden op grond van de EPBD III.

3.4 Keuring van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningsystemen

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat het vervallen van de verplichting tot het periodiek laten keuren van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen, en de verplichting tot rapportage over deze keuring, tot structurele vermindering van de regeldrukkosten leidt van jaarlijks minimaal € 13,9 miljoen tot maximaal € 17,5 miljoen.

4 Bestuurlijke en uitvoeringslasten

Voor een toelichting op de uitvoeringslasten wordt verwezen naar paragraaf 7.3 van de toelichting op de wijziging van het Bbl implementatie EPBD IV eerste tranche. De uitvoeringslasten voor gemeenten in hun rol als bevoegd gezag zijn onderzocht door Cebeon en gerapporteerd in het rapport "Europese richtlijn EPBD IV Energieprestatie van Gebouwen; Effecten op uitvoeringslasten gemeenten" van 31 oktober 2025 van Cebeon (verder: Cebeon-rapport).¹⁵ In het Cebeon-rapport zijn zowel structurele financiële effecten als eenmalige kosten in kaart gebracht. Cebeon geeft aan dat met betrekking tot de wijzigingen in de energielabels en de invoering van het A0-label er geen sprake is van structurele kosten voor gemeenten. De eenmalige kosten samenhangend met het kennismaken van nieuwe regels en eventuele aanpassing van software worden in het Cebeon-rapport als verwaarloosbaar ingeschat. Met betrekking tot de technische bouwsystemen wordt in het Cebeon-rapport aangegeven dat er geen structurele financiële effecten zijn. De eenmalige effecten worden geraamd op €1 miljoen tot €1,8 miljoen.

Het afschaffen van de keuringsverplichting leidt tot een afname van structurele kosten van €0,6 miljoen per jaar. Het verlenen van toegang van gemeenten tot de database van EP-Online heeft mogelijk positieve effecten op de benodigde inspanning in het kader van handhaving. Dit effect is in het onderzoek van Cebeon niet gekwantificeerd.

5 Advies en consultatie

5.1 JTC/OPB

De wijziging met betrekking tot de informatie op de energielabels is besproken in het overleg van de Juridisch Technische Commissie (verder: JTC) van het Overlegplatform Bouwregelgeving (verder: OPB) op 14 november 2024 en de wijzigingen met betrekking tot de digitale bouwgegevens op 13 maart 2025. Beiden onderwerpen gaven reden tot opmerkingen vanuit de JTC of het OPB. De introductie van het A0-label is via een schriftelijke ronde aan de JTC voorgelegd op 22 mei 2025. Naar aanleiding hiervan is in de toelichting verduidelijkt wat in het kader van de EPBD IV onder emissievrij wordt verstaan.

¹⁵ Cebeon, "Europese richtlijn EPBD IV Energieprestatie van Gebouwen - Effecten op uitvoeringslasten gemeenten", 31 oktober 2025.

De voorstellen voor technische voorschriften voor de GACS opgenomen in deze wijziging zijn op 13 november 2025 voorgelegd aan de JTC. Het OPB heeft in lijn met de bespreking met de JTC positief geadviseerd op de voorliggende wijzigingen. Het voorstel voor de GACS omvatte een generieke uitzonderingsbepaling voor technische GACS-voorschriften in bestaande utiliteitsgebouwen, waarbij voor 20% van de GACS-functies afgeweken zou mogen worden van niveau C. In de JTC is daarbij aangegeven het belang van een uitzondering te herkennen, maar de voorkeur te geven aan gedetailleerde uitzonderingen voor specifieke GACS-functies in plaats van een generieke uitzondering. Het OPB heeft op 5 december 2025 overeenkomstig de opmerking van de JTC geadviseerd. In overleg met een expert-werkgroep zijn naar aanleiding daarvan de specifieke uitzonderingen uitgewerkt en is de uitzonderingsbepaling aangepast.

5.2 MKB

Tijdens de bespreking van een aantal voorstellen in het kader van de EPBD IV zijn op 13 november 2025 ook de voorstellen in het kader van de GACS besproken. Naar aanleiding van vragen van deelnemende bedrijven is toegelicht dat de regels slechts beperkte invloed hebben op woningbouw. Naast een slimme meter geldt alleen de regels dat loze leidingen ten behoeve van de mogelijke sturing van warmte-opwekkers aanwezig moeten zijn. Vanuit de deelnemers werd daarnaast eenzelfde opmerking gemaakt als ook in de JTC naar voren is gebracht met betrekking tot de regels voor utiliteitsbouw. De regeling is op beide punten aangepast.

5.3 Adviescollege toetsing regeldruk

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 20 maart 2025 schriftelijk gereageerd op de ontwerp-regeling. Het college adviseert de regeling niet vast te stellen tenzij met de in het advies opgenomen punten rekening wordt gehouden.

Het ATR adviseert om de meerwaarde van de materiële introductie van een A0-label voor nieuwbouw per 2026 te onderbouwen. Dit mede gezien de veranderende systematiek per 2030. Naar aanleiding van dit advies is in paragraaf 2.1 het A0-label aanvullend toegelicht. In navolging van het advies om de gevolgen van de introductie van het A0-label nader te onderbouwen is in paragraaf 2.1 ook een toelichting op dit punt toegevoegd. In het kort is met het A0-label geregeld dat een gebouw dat vanaf 2026 wordt gebouwd en voldoet aan A0 in 2050 ook zal voldoen aan de regels die dan minimaal gelden voor bestaande bouw. Het doel is dat als een gebouweigenaar nu een A0-label behaalt er tot 2050 geen aanvullende verduurzamingsmaatregelen meer nodig zijn.

Het ATR adviseert de regeldrukanalyse over gebouwautomatiserings- en controlesystemen naar aanleiding van de aanpassingen en uitwerking in de Omgevingsregeling te actualiseren. De lasten samenhangend met de regels voor GACS zijn berekend op basis van de regels die in het Bbl zijn opgenomen over GACS. De uitwerking in deze regels wijkt in onderdelen af van de lastenberekening die op basis van de Bbl-wijziging is gemaakt. Bij de lastenberekening voor de derde tranche van de implementatie van de EPBD is een integrale herberekening van de lasten voor de tranches 1 tot en met 3 voorzien. De lasten voor de GACS zullen hierin worden meegenomen.

Het ATR adviseert tenslotte om de regeldruk van de introductie van het A0-label per 2026 voor nieuwbouw in beeld te brengen of inhoudelijk te motiveren dat er geen sprake is van lasten. In paragraaf 3.1 is een nadere toelichting gegeven op de lasten die samenhangen met het A0-label.

5.4 Code interbestuurlijke verhoudingen

Vanuit de medeoverheden is geen reactie ontvangen op het concept van de wijzigingsregeling.

5.5 Internetconsultatie

5.5.1 Algemeen

Het concept van de wijziging van de Omgevingsregeling is in de periode van 20 februari 2026 tot en met 20 maart 2026 openbaar geconsulteerd. In totaal hebben 35 personen en organisaties gereageerd. Een deel van de reacties heeft betrekking op aspecten die geen onderdeel zijn van deze regeling en zijn verder buiten beschouwing gelaten.

In algemene zin geven de respondenten aandachtspunten mee ten aanzien van de uitvoerbaarheid in de praktijk, de samenhang met bestaande instrumenten en regelgeving, en de bruikbaarheid van het energielabel en de bijbehorende data. Deze signalen sluiten aan bij de overwegingen die ook in de toelichting zijn opgenomen, waarin is gekozen voor een gefaseerde en pragmatische implementatie, gericht op het voldoen aan de minimale vereisten uit de EPBD IV en daarmee het beperken van administratieve lasten,

en het aansluiten bij bestaande systemen en beschikbare data. Opgemerkt wordt nog dat diverse respondenten vragen om aanvullende maatregelen, onder meer in het kader van certificatiesystemen voor GACS, sturen op een hoger niveau van eisen en extra indicatoren op het energielabel. Gezien de lasten die de betreffende verzoeken met zich meebrengen, zijn ze niet gehonoreerd. Hetzelfde betreft verzoeken gericht op een latere invoering van regels of langere overgangstermijnen; gezien de implementatie deadline die de EPBD IV geeft, wordt hier niet op ingegaan.

Vanuit de kant van onder meer Aedes, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en de Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed (IVBN) is gewezen op het belang van voorspelbaarheid en stabiliteit in regelgeving, mede gelet op de lange investeringshorizon in de vastgoedsector. Daarbij wordt benadrukt dat wijzigingen in methodieken en definities directe gevolgen hebben voor investeringsbeslissingen en financiering. Deze opmerkingen sluiten aan bij de in de toelichting gemaakte keuze om in deze tranche geen fundamentele wijzigingen aan te brengen in de bestaande systematiek, maar te kiezen voor een stapsgewijze ontwikkeling richting 2030. Naar aanleiding van de consultatie is deze lijn in de toelichting explicieter gemaakt, met nadruk op het gefaseerde karakter van de implementatie en de samenhang met toekomstige wijzigingen van het stelsel. In aanvulling hierop wordt verwezen naar de brieven van 14 juli 2025 en 17 maart 2026, waarin de planning van de EPBD IV tot en met 2033 is toegelicht.¹⁶

5.5.2 Toezicht en handhaving

Enkele gemeenten en een brancheorganisatie vragen op welke wijze de handhaving wordt vormgegeven bij de GACS. Respondenten twijfelen aan de mogelijkheden die het bevoegd gezag heeft om effect toezicht te houden. Als eerste wordt opgemerkt dat een deel van de regels in het kader van GACS niet nieuw zijn. Er is dus al de nodige ervaring met GACS en het toezicht daarop. Ten tweede wordt opgemerkt dat naleving van de regels nadrukkelijk (financiële) voordelen heeft voor de gebouweigenaar, wat de noodzaak voor toezicht vermindert aangezien er daarmee een sterke prikkel is voor de gebouweigenaar om te voldoen aan de regels. Met de VNG zijn verder in het kader van de GACS en enkele onderdelen van de EPBD IV afspraken gemaakt over handhaving. Gezamenlijk wordt bezien op welke wijze het toezicht kan worden versterkt en vereenvoudigd. Oplossingen worden gezocht in het kader van voorlichting en additionele hulpmiddelen die via RVO ter beschikking worden gesteld aan gebouweigenaren. Mogelijke aanpassingen in regelgeving die uit de overleggen met de VNG naar voren komen zullen in latere tranches van de EPBD IV kunnen worden meegenomen.

5.5.3 Gebouwautomatisering en -controlesystemen (GACS)

Techniek Nederland, Omgevingsdienst NL en BAM geven aan dat de GACS-bepalingen technisch complex zijn en dat de interpretatie in de praktijk niet altijd eenduidig is. Daarnaast wijst IVBN op de samenhang met andere verplichtingen, zoals de erkende maatregelenlijst (EML), en het risico dat verschillende instrumenten naast elkaar bestaan zonder duidelijke afbakening. Dit kan leiden tot onduidelijkheid bij gebouweigenaren en uitvoerders.

Naar aanleiding hiervan is de toelichting uitgebreid met een nadere uitleg van de toepassing van GACS-eisen. De samenloop met onder meer de EML zal in een volgende fase worden meegenomen. Uitgangspunt daarbij is nadrukkelijk om dubbele verplichtingen te voorkomen.

Techniek Nederland heeft gevraagd om een uitzondering op GACS-eisen bij het ontbreken van inregelvoorzieningen per afgiftelichaam (zoals een radiator) niet op te nemen. Deze uitzondering was erop gericht om enkele onderdelen van de GACS aanpak uit te zonderen wanneer deze voorzieningen ontbreken. Naar aanleiding van dit verzoek is de uitzondering heroverwogen. Daarbij is meegewogen dat de eis gericht is op betere inregeling van installaties in gebouwen, en dat daarvoor zowel sensoren en actuatoren nodig zijn, als mechanische inregelvoorzieningen. Ook is overwogen dat mechanische inregelvoorzieningen inmiddels vrijwel overal aanwezig zijn, maar soms niet goed werken door achterstallig onderhoud. Verder is meegewogen dat er inmiddels minder ingrijpende maatregelen mogelijk zijn om alsnog inregelvoorzieningen aan te brengen. Gelet hierop is besloten geen uitzondering voor het ontbreken van inregelvoorzieningen per afgiftelichaam op te nemen.

Een aannemer en enkele andere respondenten vragen hoe om te gaan met situaties waarin gezondheidsaspecten of andere specifieke aspecten aan het voldoen aan de regels voor GACS in de weg staan. Als voorbeelden worden legionellabestrijding genoemd, bijvoorbeeld bij warmwater-circulatiesystemen, en het feit dat automatische lichtschakeling in bepaalde situaties niet wenselijk is. In de regeling is opgenomen dat veiligheids- of gezondheidsaspecten een uitzonderingsgrond voor toepassing van de regels voor GACS zijn.

¹⁶ Kamerstukken II 2024/25, 30 196, nr. 4107 en Kamerstukken II 2025/26, 32 813, nr. 1405.

Vanuit de technologiesector, onder meer door Signify en enkele individuele respondenten, wordt gewezen op de bredere rol van GACS in het energiesysteem, waaronder flexibiliteit en systeemintegratie. Bij de uitwerking is mede daarom gekozen voor een functionele benadering. Deze benadering biedt ruimte voor verschillende technische oplossingen, maar vraagt ook om nadere duiding in de praktijk. Een uitbreiding naar regels voor sturing van installaties is – met uitzondering van de bouwkundige maatregelen – op dit moment nog niet meegenomen vanwege het ontbreken van een standaard voor externe stuursignalen.

5.5.4 Energielabels

De Alliantie heeft gevraagd om een opheldering van rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot gegevensdeling. Deze zijn nu nader toegelicht in de toelichting.

De toegang tot energielabelgegevens vormt een belangrijk aandachtspunt voor met name de NVB, het Verbond van Verzekeraars, Adfiz en EEM NL Hub. Deze partijen pleiten voor bredere toegang tot gegevens, onder meer voor financiering, risicobeoordeling en advisering. Een aantal partijen benadrukt daarnaast dat, ook in tijden van de verbetering van de platformen voor de gegevensdeling van energieprestatie, een werkend platform belangrijk is.

Bij de wijzigingen in de Omgevingsregeling ter implementatie van de artikelen 16 en 22 van de EPBD IV moet rekening worden gehouden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), omdat sprake is van verwerking van persoonsgegevens. Daarom is uitgegaan van minimale datadeling. Voor elke toegang moet duidelijk zijn (1) wie (2) op basis waarvan toegang krijgt tot (3) welke gegevens. Hiervoor moet advies worden gevraagd aan de Autoriteit Persoonsgegevens en moet een Data Protection Impact Assessment (DPIA) worden doorlopen. Daarnaast moeten de digitale instrumenten, in dit geval EP-online, blijven functioneren terwijl de (toegangs)functionaliteiten van de database worden uitgebreid. Koppeling aan andere databestanden moet zorgvuldig gebeuren en ook moet gewaarborgd zijn dat alleen diegenen toegang hebben tot de database die daartoe ook gerechtigd zijn. Dit alles kost tijd. Dit heeft ertoe geleid dat in deze wijzigingsregeling, vergeleken met de consultatieversie, nog niet voor alle partijen toegang tot de gegevens in EP-online wordt geregeld die daar op grond van de EPBD IV toegang toe zouden moeten hebben. Het gaat hierbij om de directe toegang voor de zakelijke huurder, financiële instellingen en gemeenten. Die zullen in een volgende tranche van de implementatie van de EPBD IV in de Omgevingsregeling worden meegenomen. Parallel wordt door RVO gewerkt aan de technologie om deze toegang mogelijk te maken.

Het Nederlands Woning Waarde Instituut (NWWI) vraagt, gezien hun belangrijke rol in de verduurzaming, ook makelaars, taxateurs en bouwkundigen toegang te geven tot de achterliggende data van energielabels in EP-online. Makelaars, taxateurs en bouwkundigen hebben inderdaad een essentiële rol in de verduurzaming van de gebouwde omgeving, met name bij transacties waar het energielabel een cruciale factor is. De EPBD IV bevat echter geen verplichting om de categorieën in artikel 5.14, zevende lid, van de Omgevingsregeling uit te breiden.

Meerdere partijen, waaronder de NVB, EEM NL Hub en Verbouwstromen, geven aan de status van het A0-label onvoldoende duidelijk te vinden en stellen vragen over de definitie, de toepassing en de relatie met bestaande labels. In de toelichting is al opgenomen dat het A0-label een voorlopige nationale invulling is van het emissievrije gebouw (ZEB). Naar aanleiding van de consultatie is dit verder verduidelijkt, waarbij expliciet is gemaakt dat de huidige invulling gebaseerd is op beschikbare indicatoren en dat verdere uitwerking plaatsvindt in een volgende fase.

Door diverse respondenten wordt opgemerkt dat het benoemen van het bouwjaar 2026 discussie kan geven over vanaf wanneer een label A0 nu daadwerkelijk van toepassing is. Naar aanleiding hiervan wordt de regeling aangepast zodat het normale overgangsrecht van toepassing is en de datum van de vergunningaanvraag bepalend is.

Vanuit de PO- en VO-Raad is opgemerkt dat het sturen op labelstappen leidt tot suboptimale investeringen en dat het energielabel niet passend is voor schoolgebouwen. Dit signaal wordt herkend en om die reden wordt ook nadrukkelijk gestuurd op het einddoel in 2050. Het niveau voor ZEB-bestaande bouw zal worden geïntroduceerd met de nieuwe bepalingmethode in 2030, zodat het voor gebouw eigenaren duidelijk is waaraan ze uiteindelijk moeten voldoen. Daarnaast wordt bij de introductie van de minimale energieprestatie-eisen voor utiliteitsgebouwen die per 2030 en 2033 gaan gelden ook de mogelijkheid geïntroduceerd om op basis van werkelijk gebruik te sturen.

5.5.5 Keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen

De wijzigingen ten aanzien van keuringen leiden met name bij Techniek Nederland en Omgevingsdienst NL tot zorgen over de gevolgen voor de kwaliteit en handhaafbaarheid. Deze partijen wijzen erop dat het vervallen van de bestaande keuringssystematiek kan leiden tot een vermindering van de borging van de technische staat van installaties.

In de toelichting is hiervoor al aangegeven dat het bestaande keuringsstelsel in de praktijk beperkt effectief was en gepaard ging met relatief hoge administratieve lasten. Om die reden is gekozen voor een alternatieve benadering, waarbij geen nieuwe keuringsverplichtingen worden geïntroduceerd.

Naar aanleiding van de consultatie is deze keuze in de toelichting verder verduidelijkt, met nadruk op de effectiviteit van de nieuwe benadering en de wijze waarop handhaving zich ontwikkelt richting een meer systeemgerichte en datagedreven aanpak.

6 Notificatie

Voor zover de wijzigingsregeling technische voorschriften bevat, hoeven deze niet aan de Europese Commissie voorgelegd te worden op grond van artikel 7, eerste lid, onder a, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241).

7 Inwerkingtreding

Deze wijzigingsregeling kent twee verschillende data van inwerkingtreding. De meeste onderdelen treden in werking op 29 mei 2026, de uiterste implementatiedatum van de EPBD IV. De onderdelen die regelen dat de aanduiding "A0" op het energielabel van een emissievrij gebouw kan worden geplaatst moeten uiterlijk op 28 mei 2026 in werking treden om ook na die datum gebruikt te mogen worden.

8 Transponeringstabel

Artikel Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
1. Onderwerp en toepassingsgebied	Rechtstreekse werking volstaat		
2. Definities	Diverse nieuwe en aangepaste definities in Bijlage I, A. Begrippen: algemeen, Bbl		
3. Nationaal plan voor de renovatie van gebouwen	Nieuw: artikel 3.9 Omgevingswet (wetsvoorstel in voorbereiding), artikel 4.31a Bkl en artikel 10.17a Omgevingsbesluit (Bbl eerste tranche) Tevens implementatie door feitelijk handelen		
4. Methodiek voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen	Nieuw: Bijlage II Omgevingsregeling (NTA 8800:2025+C1:2026)		
5. Vaststelling van de minimumeisen inzake energieprestaties	Te implementeren in Bbl en Omgevingsregeling (volgende tranche)		
6, eerste en vierde lid Berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties	Bepaling richt zich tot de Commissie		
6, tweede en derde lid	Implementatie door feitelijk handelen.		
7. Nieuwe gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
8. Bestaande gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
9. Minimumnormen voor energieprestaties	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
10, eerste lid Zonne-energie in gebouwen	Nieuw: artikel 5.131a Bkl (Bbl eerste tranche)		
10, tweede lid	Via implementatie RED III		

Artikel Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
10, derde lid	Nieuw: artikel 3.86a, tabel 3.83, 5.20, vijfde t/m zevende lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte voor invulling hoogte van de eis Beleidsruimte voor uitzondering voor zover technisch geschikt en functioneel en economisch haalbaar	In artikel 3.86a, eerste lid, lagere eis gesteld dan voor ingrijpende renovatie In artikel 3.86a, tweede en derde lid, Bbl opgenomen
10, vierde lid	Nieuw: artikel 3.86a, tabel 3.83, 5.20, vijfde t/m zevende lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte o.a. technologische neutraliteit Beleidsruimte om te kiezen tussen grondoppervlakte en bruikbare vloeroppervlakte	In artikel 3.86a, tweede lid, Bbl opgenomen. Gekozen voor bruikbare vloeroppervlakte
10, vijfde lid	Implementatie door feitelijk handelen		
11. Emissievrije gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
12. Renovatiepaspoort	Implementatie door feitelijk handelen		
13, eerste lid. Technische bouwsystemen	Schrappen artikel 4.248, vierde lid en artikel 5.21, vijfde lid (Bbl eerste tranche)		
13, tweede lid		Beleidsruimte voor bepaalde specifieke systeemeisen	Keuze om hier geen gebruik van te maken
13, derde lid	Nieuw: artikel 5.21, derde lid (Bbl eerste tranche)		
13, vierde lid	Bestaande regelgeving, o.a. artikel 3.66 e.v. Bbl		
13, vijfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche)		
13, zesde lid	Bestaande regelgeving: artikel 4.249 en 5.21a Bbl		
13, zevende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
13, achtste lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
13, negende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche)		
13, tiende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche) artikelen 5.32c, 5.32d en 5.32e Omgevingsregeling (eerste tranche)		
13, elfde lid	Nieuw: artikel 4.160f en 4.160g, 5.21h Bbl artikelen 5.32c en 5.32f Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte om te kiezen voor uitzonderingsmogelijkheid eensgezinswoningen	Keuze om in de technische uitwerking in de Omgevingsregeling specifieke eisen op te stellen voor ingrijpend gerenoveerde eengezinswoningen
13, twaalfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche) artikelen 5.32c, 5.32d en 5.32e Omgevingsregeling (eerste tranche)		
14, eerste lid. Infrastructuur voor duurzame mobiliteit	Nieuw: artikel 4.160b, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 5.21c Bbl, artikel 5.131b, Bkl (Bbl eerste tranche)		
14, tweede lid	Nieuw: artikel 3.87b, 3.87c, 3.87d, Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, derde lid		Beleidsruimte voor aanpassing aantal fietsparkeerplaatsen in gebouwen waarin zich doorgaans geen fietsen bevinden	Dit blijft gemeentelijk beleid
14, vierde lid	Nieuw: artikel 4.160b, derde, vierde en vijfde lid, 5.21c, Bbl (Bbl eerste tranche)		

Artikel Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
	Bestaand: artikelen 4.171 t/m 4.173 Bbl		
14, vijfde lid	Nieuw: artikel 5.21c Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, zesde lid	Nieuw: artikel 3.87b, vijfde lid, 4.160b, zesde lid, Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, zevende lid	Implementatie door feitelijke handelen		
14, achtste lid	Notificatieregeling (nieuw 5:118b BW) en initiatiefrecht (7:243 BW) (wetsvoorstel in voorbereiding) Tevens feitelijk handelen		
14, negende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
14, tiende lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
15. Gebouwen die gereed zijn voor slimme toepassingen	Bepaling richt zich tot de Commissie		
16. Uitwisseling van gegevens over bouwsystemen	Nieuw: artikel 5.14, zesde en zevende lid, Omgevingsregeling (eerste tranche)		
17. Financiële stimulansen, vaardigheden en marktbelemmeringen	Geïmplementeerd via diverse bestaande subsidieregelingen, spuks en andere regelingen		
18. Éénloketsystemen voor de energieprestatie van gebouwen	Implementatie door feitelijk handelen		
19, eerste lid. Energieprestatiecertificaten	Bestaand recht: afdeling 6.4 Bbl en paragraaf 5.1.2 Omgevingsregeling		
19, tweede lid	Nieuw: artikelen 5.11, vijfde lid, 5.12, vijfde lid, 5.13a en bijlagen IXa en Xa Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte: de herindelings van de energieprestatieclassen kan worden uitgesteld tot en met 31 december 2029.	Keuze gemaakt om voor uitstel te kiezen
19, derde lid	Implementatie door feitelijk handelen		
19, vierde lid	Bestaand recht: artikel 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling Nieuw: artikel 5.13a Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, vijfde lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl (Bbl eerste tranche) Nieuw: artikel 5.13b Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, zesde lid		Beleidsruimte om aanbevelingen in renovatiepaspoort op te nemen i.p.v. op het label	Keuze gemaakt om de aanbevelingen op het energielabel op te nemen
19, zevende t/m veertiende lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaand recht: artikel 6.29, vijfde lid Bbl en 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling Nieuw: artikel 5.13b Omgevingsregeling		
20. Afgifte van energieprestatiecertificaten	Nieuw: artikel 6.27, derde, vierde en zesde lid Bbl (Bbl eerste tranche)		
21. Afficheren van energieprestatie-certificaten	Nieuw: artikel 6.30 Bbl (Bbl eerste tranche) Nieuw: Artikel 5.15 Omgevingsregeling (eerste tranche)		
22. Databanken voor de energieprestatie van gebouwen	Nieuw: artikel 5.14, zesde en zevende lid, Omgevingsregeling (eerste tranche)		

Artikel Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
23. Keuringen	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl (Bbl eerste tranche) Schrappen paragraaf 5.1.3 en bijlagen XI en XII Omgevingsregeling	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen
24. Verslagen over de keuring van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl (Bbl eerste tranche) Schrappen paragraaf 5.1.3 en bijlagen XI en XII Omgevingsregeling	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen
25. Onafhankelijke deskundigen	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		
26. Certificering van professionals in de bouwsector	Bestaande certificatieregelingen conform Richtlijn (EU) 2018/2001 en Richtlijn (EU) 2023/1791		
27. Onafhankelijk controlesysteem	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		
28. Evaluatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
29. Informatie	Implementatie door feitelijk handelen		
30. Overleg	Implementatie door feitelijk handelen		
31. Aanpassing van bijlage I aan de technische vooruitgang	Bepaling gericht aan de Commissie		
32. Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
33. Comitéprocedure	Bepaling gericht aan de Commissie		
34. Sancties	Bestaande regelgeving: geïmplementeerd in het Bbl en de Omgevingswet		
35, 36, 37. Omzetting, intrekking, inwerkingtreding			

Artikelsgewijs deel

Artikel I

Onderdelen A, B, I, J

In paragraaf 2.2 van het algemeen deel van de toelichting is uiteengezet dat gebruik is gemaakt van de in artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV neergelegde optie om een labelklasse A0 te hanteren speciaal voor emissievrije gebouwen. Emissievrij betekent volgens de definitie in artikel 2, onderdeel 2, van de EPBD IV, een gebouw met een zeer hoge energieprestatie, dat geen of zeer weinig energie nodig heeft, ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen en geen of zeer weinig operationele broeikasgasemissies genereert. Volgens artikel 11 van de EPBD IV moet de energie die nodig is zoveel mogelijk hernieuwbare energie zijn.

Deze eisen voor de labelklasse A0 zijn opgenomen in onderscheidenlijk artikel 5.11, vijfde lid, en artikel 5.12, vijfde lid. Het nieuwe vijfde lid van artikel 5.11 bevat de cumulatieve criteria voor de labelklasse A0 voor een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw, waarvoor de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend na 29 mei 2026. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik, als eis opgenomen in artikel 5.11, vijfde lid, onderdeel b, is voor diverse gebruiksfuncties neergelegd in de nieuwe bijlage IXa.

Het nieuwe vijfde lid van artikel 5.12 bevat de cumulatieve criteria voor de labelklasse A0 voor een utiliteitsgebouw waarvoor de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend na 29 mei 2026. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik, als eis opgenomen in artikel 5.12, vijfde lid, onderdeel b, is voor diverse gebruiksfuncties neergelegd in de nieuwe bijlage Xa.

Onderdeel C

Artikel 19 van de EPBD IV bevat voorschriften met betrekking tot energieprestatiecertificaten (energielabels). Artikel 19, tweede en vierde lid, van de EPBD IV bepaalt dat energieprestatiecertificaten in overeenstemming zijn met het model dat is vastgesteld in bijlage V van de richtlijn. In het model in bijlage V bij de EPBD IV wordt onderscheid gemaakt tussen verplichte elementen op de voorpagina van het energieprestatiecertificaat, verplichte elementen op het energieprestatiecertificaat en vrijwillige elementen op het energieprestatiecertificaat. Het nieuwe artikel 5.13a bevat de verplichte elementen uit dit model. Daarbij is gespecificeerd welke elementen op de voorpagina van het energielabel moeten staan.

Het energielabel moet volgens bijlage V van de EPBD IV de contactgegevens bevatten van het éénloket-systeem voor advies over renovatie. Dit systeem moet worden ingericht voor integrale, onafhankelijke, betrouwbare informatie en ondersteuning voor bewoners en gebouweigenaren voor de verduurzaming van hun gebouw. Dit wordt vormgegeven via het Energiehuis. Het Energiehuis is bedoeld als de centrale plek waar mensen digitaal en fysiek, op locatie in het land geholpen worden met informatie en advies over het energiezuiniger maken van woningen en gebouwen. De basis voor de digitale ondersteuning door het Energiehuis is verbeterjehuis.nl. Hoe de andere diensten van het Energiehuis precies ingevuld worden en door welke partijen zal afhankelijk zijn van de lokale behoeften.

Artikel 19 van de EPBD IV bevat in de leden 5, 7, 8 en 9 voorschriften voor de aanbevelingen voor de kosteneffectieve verbetering van de energieprestatie die het energielabel moet bevatten. Het nieuwe artikel 5.13b bevat de verplichte voorschriften over de aanbevelingen. In het derde lid is voorgeschreven dat de aanbevelingen rekening houden met locatiegebonden omstandigheden en bouwtechnische belemmeringen. Een dak kan bijvoorbeeld ongeschikt zijn voor zonnepanelen, omdat het een rieten dak betreft of omdat de (draagkracht van de) constructie onvoldoende is. Bij locatiegebonden omstandigheden kan gedacht worden aan beperkingen als gevolg van de cultuurhistorische waarde van een gebouw(deel) en welstand- en beeldkwaliteitseisen op lokaal niveau. Verder moeten de aanbevelingen een schatting geven van de gebouwgebonden energiebesparingen en de vermindering van de operationele broeikasgasemissies.

Onderdeel D

Met dit onderdeel wordt allereerst een foutieve verwijzing hersteld. Per abuis werd in artikel 5.14, eerste lid, onderdeel b, verwezen naar artikel 5.4, eerste lid, van de Omgevingsregeling. Dit moeten de artikelen 5.11, eerste en tweede lid, en 5.12, eerste en tweede lid, zijn. Tevens wordt in het vijfde lid, onderdeel a, de BRL 9500-U toegevoegd. Ook hier gaat het om het herstel van een eerdere omissie. De BRL 9500-U was per abuis niet opgenomen.

Verder hebben eigenaren, huurders, financiële instellingen en beheerders op grond van de artikelen 16 en 22, tweede lid, van de EPBD IV recht op gemakkelijke en kosteloze toegang tot het energieprestatiecer-

tificaat (energielabel). Daarnaast hebben onafhankelijke deskundigen (energieadviseurs) en toekomstige kopers en huurders ook recht op toegang tot het energielabel, met instemming van de eigenaar.

Artikel 5.14 regelde reeds deze toegang voor eigenaren en huurders van woningen. Met deze wijziging is de toegang uitgebreid naar energieadviseurs. Bovendien wordt onderscheid gemaakt tussen de gegevens waartoe eigenaren en de overige gegevensrechthebbende partijen toegang hebben.

In het zesde lid, waarin de toegang voor de eigenaar is geregeld, is toegang tot de onderliggende gegevens van het energieprestatierapport voor de eigenaar toegevoegd. Het gaat om de uitvoerfile van het rekenprogramma, bedoeld in paragraaf 4.3.6 van BRL 9500-W en paragraaf 4.2.6 van BRL 9500-U. Daarnaast is de beleidsvrijheid om het energielabel al dan niet te verstrekken geschrapd. Uit artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV volgt namelijk dat eigenaren recht hebben op toegang tot deze gegevens.

Het zevende lid regelt de toegang tot het energielabel voor huurders van woningen en energieadviseurs. Deze toegang is direct, zonder dat instemming van de eigenaar is vereist. Dit volgt voor huurders van woonbouw uit artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV.

Voor energieadviseurs geldt dat op grond van artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV deze toegang pas dient te worden verschaft mits de eigenaar hiermee heeft ingestemd. Het zevende lid regelt echter dat energieadviseurs direct toegang krijgen tot de energielabels van gebouwen of gedeelten daarvan waarvan zij de energieprestatie hebben geregistreerd. Deze toegang hadden energieadviseurs al vóór deze wijziging. Daarnaast kunnen energieadviseurs toegang krijgen tot de afschriften van door collega-adviseurs geregistreerde energielabels binnen dezelfde certificaathouder, mits de collega-adviseur daar toestemming voor heeft gegeven. De opname van energieadviseurs in het zevende lid regelt de grondslag voor de bestaande praktijk waarin energieadviseurs toegang hebben tot de door hun geregistreerde energielabels. Met deze toevoeging is niet beoogd verdergaande toegang tot energielabels voor energieadviseurs te regelen.

Onderdeel E

De uit artikel 21 van de EPBD IV volgende afficheringsplicht geldt zowel voor gebouwen die door overheidsinstanties worden gebruikt en veelvuldig door het publiek worden bezocht als voor utiliteitsgebouwen waarvoor een geldig energielabel is afgegeven. Deze verplichting is doorgevoerd in artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Bbl. Daarom is aan artikel 5.15, naast de verwijzing naar het tweede lid, ook een verwijzing naar het derde lid van artikel 6.30 van het Bbl opgenomen. Daarnaast staat de eis dat het energielabel op een (voor het publiek) duidelijk zichtbare plaats in artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Bbl. Dit vereiste is daarom uit artikel 5.15 geschrapd.

Onderdelen F, K en L

In paragraaf 2.5 van het algemeen deel van de toelichting is uiteengezet dat voor de keuringen van verwarmings- en airconditioningsystemen een alternatieve aanpak is gekozen die niet in regelgeving hoeft te worden vastgesteld. Om die reden zijn in onderdelen F, K en L de eisen en bijlagen uit de Omgevingsregeling geschrapd die gaan over keuringen van dergelijke systemen.

Onderdeel G

Op grond van artikel 13, negende tot en met elfde lid, van de EPBD IV worden eisen gesteld aan een Gebouw Automatiserings- en Controle Systeem (GACS). De functionele eisen zijn opgenomen in de artikelen 3.146, 3.147, 4.160d, 4.160e en 4.160g van het Bbl. De nieuwe paragraaf 5.1.7, bestaande uit de artikelen 5.32c, 5.32d, 5.32e en 5.32f, voorziet in de technische uitwerking van de GACS-eisen.

Het nieuwe artikel 5.32d bevat de technische eisen voor de GACS die gelden voor bestaande bouw anders dan een woonfunctie. Daarbij is aangesloten bij NEN-EN-ISO 52120-1 "Energieprestatie van gebouwen - Bijdrage van gebouwautomatisering en -regelingen en gebouwbeheer - Deel 1 Algemeen kader en procedures". Het eerste lid bevat de twee vereiste klassenniveaus voor onderscheidenlijk de energieanalysecomponent (functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1) en de overige functies in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1. Het tweede lid bevat uitzonderingen op het eerste lid voor specifieke functies in tabel 6 (zie paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting). Het derde lid regelt de situatie waarin een functie, opgenomen in tabel 6, continu beschikbaar moet zijn. Dat is niet relevant voor de energie-analysecomponent. In dat geval is daarom het eerste lid, onderdeel a, niet van toepassing.

Het nieuwe artikel 5.32e bevat de technische eisen voor de GACS die gelden voor nieuwbouw anders dan een woonfunctie. Anders dan artikel 5.32d bevat het nieuwe artikel 5.32e enkel de twee vereiste

klassenniveaus voor onderscheidenlijk de energie-analysecomponent (functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1) en de overige functies in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1 en geen uitzonderingen.

Het nieuwe artikel 5.32f bevat de technische eisen voor een systeem voor ondersteuning energieverbruik technische bouwsystemen die gelden voor nieuwbouw woonfunctie. Deze technische voorschriften zien op het GACS-onderdeel "reageren op externe signalen" (artikel 4.160g, aanhef en onder c, van het Bbl). Het eerste tot en met derde lid betreffen de energiemeter en het vierde lid betreft leidingdoorvoeren tussen de meterkast van de woonfunctie en de opstelplaatsen van technische bouwsystemen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel H

Dit onderdeel voegt twee normen aan bijlage II toe waarnaar wordt verwezen in de artikelen 5.32d, 5.32e en 5.32f (zie onderdeel G).

*De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Boekholt-O'Sullivan*